

**MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA
A LA PLAÇA JOAQUIM XIRAU
-DISTRICTE CIUTAT VELLA-
(BARCELONA)**

ANY 1997

CODI INTERVENCIÓ-1181

JOSEFA HUERTAS ARROYO
Arqueòloga

Ajuntament de Barcelona
Institut de Cultura
Secció d'Arqueologia
Urbana

CRÈDITS

Intervenció:	Secció d'Arqueologia Urbana-Institut de Cultura de Barcelona.
Direcció:	Josefa Huertas Arroyo
Topografia:	Roberto López
Planimetria:	Edmond Mestres Judith Vicó
Restauració:	Montserrat Pugès
Dibuix materials:	Silvia Lezana
Fotografia:	Josefa Huertas
Estudis:	Teresa Marot Cesar Carreras Saxum, diagnosi i tractament.
Fotogrametria:	CAD quatre.
Finançament:	Parking Alarcon, S.A.

INDEX

I.-Introducció.....	4
II.-Antecedents	
II.1.-Històrics.....	5
II.2.-Arqueològics.....	13
III.-Plantejaments i metodologia.....	15
IV.-Desenvolupament dels treballs.....	16
V.- Descripció de les restes.....	18
VI.-Seqüència estatigràfica.....	26
VII.-Interpretació.....	31
VIII.-Conclusions.....	35
Bibliografia.....	36

Annex 1

Descripció de les unitats estatigràfiques

Matrix

Annex 2

Materials:

 catàleg

 làmines

 bibliografia

 inventari

Annex 3

Documentació gràfica:

 fotocopies color

 llistat fotografies color

Annex 4

Estudis complementaris:

 numismatic

 Àmfores

 Morters i composició de la muralla

Annex 5

Planimetria

I.-INTRODUCCIÓ

En aquesta memòria es presentaran els resultats del seguiment i excavació arqueològica realitzada entre els mesos de gener i febrer de 1997 i setembre del mateix any, durant les obres de construcció d'un nou aparcament, situat sota la plaça de Joaquim Xirau, amb entrada per la rambla de Santa Monica, de l'empresa Alarcon, S.A.

Al mes de novembre de 1996, es van realitzar una serie de cales que van documentar bàsicament les restes dels edificis enderrocats poc abans. Tambè es van trobar restes de ceràmica romana de forma molt dipersa, sense que es documentes la presència de cap estructura d'aquesta època. Per necessitats d'infraestructura de l'obra es va deixar sense prospectar la zona propera al frontò Colom.

L'excavació va ser finançada per l'empresa Parking Alarcon,S.A, amb l'autorització (dates- entre el 15 de gener i el 28 de febrer i entre el 8 i el 30 de setembre de l'any 1997) de la Direcció General del Patrimoni Cultural del Departament de cultura de la Generalitat de Catalunya, dins d'un projecte de intevenció de la Secció d'Arqueologia Urbana de l'Institut de Cultura de Barcelona, sota la direcció de na Josefa Huertas Arroyo. S'ha d'assenyalar i agrair la col.laboració del Sr. Alfred Lloré.

II.-ANTECEDENTS

II.1.- Històrics

El sector que ens ocupa es troba situat a la part baixa de l'actual Rambla, concretament a la zona de Santa Mònica, delimitat pels carrers Nou de Sant Francesc, Passatge de la Pau i la Rambla, concretament el sector de Santa Monica. Dins de la plaça de nova creació dedicada a Joaquim Xirau, situada on eren els desapareguts carrers del Ginjol i Passatge dels Banyes.

El terreny natural de la zona està format per nivells d'aportació amb estrats de gran potència format per llims i argiles.

Una ràpida visió del plànol de ubicació de la muralla romana (plànol 10) permet comprovar que la zona que ocupa aquest estudi es situa fora del recinte emmurallat de la *Colonia Barcino*, en una àrea molt propera al mar. El poblament es situaria dins del fenomen d'ocupació propi de la zona del *suburbium*, comú a tot el territori de l'Imperi Romà. Així trobem, al voltant de la zona protegida per la muralla, *vil.lae*, zones de necròpolis, així com tota una sèrie de construccions que no es podien situar a l'interior del *pomerium* de la ciutat.

Aquest tipus de poblament continuaria fins a època alt-medieval. És en aquest moment quan s'inicia una ocupació del territori fora muralles de forma més sistemàtica amb l'aparició de les viles noves.

Al contrari que la resta del territori de Barcelona que, des de començaments el segle IX, s'amplià amb l'establiment dels primers nuclis de població situats fora la muralla romana, associats amb els camins o punts més significatius; centres d'ordre econòmic o religiós (Santa Maria del Pi, Santa Maria de les Arenes, etc), així com el mercadal o el port. La zona de la part baixa de La Rambla sembla ocupar-se més tard i es pot associar a un segon moment, quan durant els segles XI i XII, fruit d'un moment d'expansió econòmica, els nuclis antics creixen i es creen de nous.

Ès el període d'implantació dels grans convents, com el de Sant Francesc (Framenors), situat entre l'actual Govern Militar i la plaça del Duc de Medinaceli, que ocupen grans espais buits a les zones de les afores de la ciutat, aglutinant al seu voltant zones de poblament, com seria en el nostre cas.

El creixement de població i l'ampliació de les àrees ocupades fora dels límits de la muralla d'època romana, portarà a la construcció d'una nova línia

defensiva cap al segle XIII. El segon recinte de fortificació de Barcelona exerceix com a unificador de la ciutat antiga, de les diferents vil·les noves i dels grans edificis religiosos, substituint paulatinament al recinte d'època romana, encara vigent a l'època de la construcció de la muralla medieval. Els límits del primer recinte, tal i com els coneixem actualment, es situaven a La Rambla, carrers Fontanella, Trafalgar, Arc del Triomf, Lluís Companys i Passeig Prim, situat a l'interior del Parc de la Ciutadella, i al front marítim.

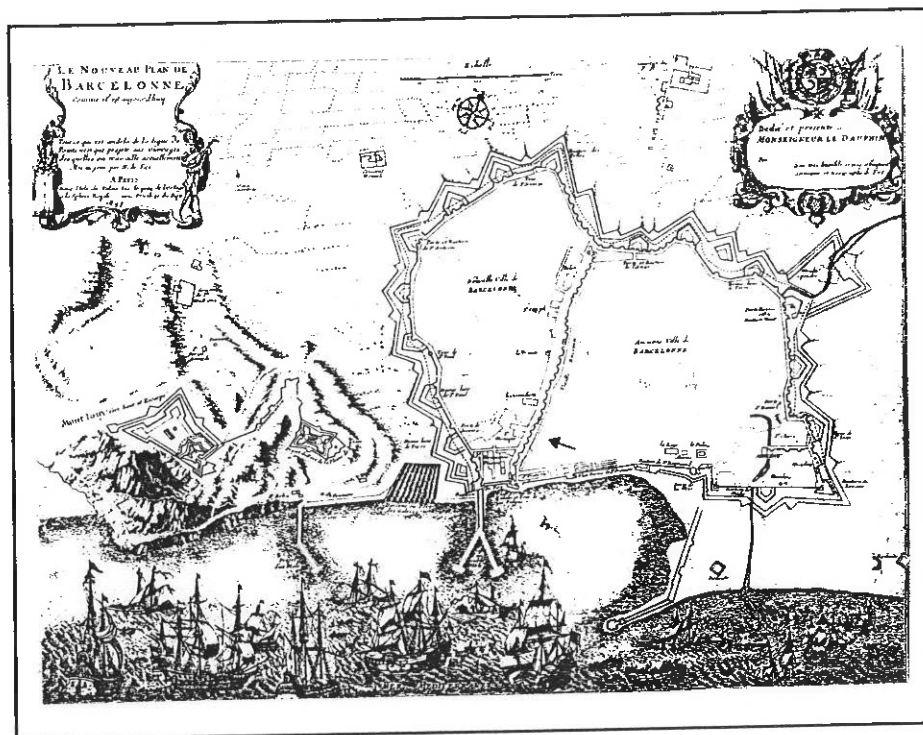

Figura 1- Plànol de la muralla de Barcelona, amb localització de la part afectada.

La tradició associa aquesta muralla amb l'època de Jaume I, encara que fins ara la documentació no ha corroborat aquesta teoria. Carreras i Candi afirma que "no se sab quan se construí lo circuyt de la Rambla"¹, però que ja s'havia construït a 1260, al constatar-se la presència del portal de Portaferrixa en un text d'aquest any. Quinze anys després es parla dels portals de Santa Anna i Jonqueres. També apunta l'existència de nous carrers que trencaven la muralla romana al 1248. A continuació, i seguint amb el mateix autor, "Del 1286 al 1295 se construí lo mur d'unió del Portal de Jonqueres ab lo monestir de Sant

¹ Carreras i Candi, F. La ciutat de Barcelona. Pàg. 340

Pere de les Puelles².

La zona que es realitzà a continuació és "la muralla oriental, començada en 1358, se construí simultaneament per diferents indrets. Així, en 1358 trevallaven al plegat d'esperò de Framenors (...) Y en lo mur de l'esperò de Sors Menors"³. Però aquestes obres es paralitzen quan la necessitat fa començar la construcció del recinte del Raval, al llarg del segle XIV.

D'altra banda tota aquesta hipòtesi està en contradicció amb la defensada per Duran i Sanpere, que argüint la manca de referències a la nova muralla als textos, on es parla encara de "l'altra banda de la riera de la Boqueria"(1273), així com la referència d'un document (datat al 1255), on es parla de quatre portals (Boqueria, Pou de la Moranta, Campdera i Born), dos dels quals pertanyen a la zona de la riba del Rec(on no es van construir les defenses fins al segle XIV) fa pensar que els portals podien existir de forma isolada, sense que les unissin els trams de la muralla.

Philip Banks afirma que si aquest fos el cas, el tram entre Framenors i Santa Anna, seria d'un període posterior a 1285, ja que des d'un punt de vista estratègic seria millor protegir la zona entre la Boqueria i el Merdançà i aquest i el Rec. Desprotegides davant zones on les rieres o el mateix Rec podien funcionar com defensa.

I encara es pot apuntar una tercera hipòtesi defensada per Pi i Arimon⁴. Afirma que la muralla es va a començar al 1287 amb la construcció del tram del Portal Nou (acabat a 1295). Des d'aquest tram s'extindrà cap a l'esquerra, contruint-se Portal de L'Angel, Santa Anna, baixant per La Rambla fins arribar a la Torre de les Pusses. Aquest tram es construiria entre 1336 i 1377.

Tambè de la mateixa font poden citar els portals que permetien la circulació entre la ciutat i l'exterior. En total eran deu: Mar, Sant Daniel o Perpignan (enderrocat per construir la Ciutadella), Nou, Jonqueres o del Cabessatge, Orbs (al 1466 canvia a Portal de L'angel), Bergants o Santa Anna, Porteferrisa, Boqueria, Trentaclus i Drassanes. L'extensió total seria de 5850 "varas castellanias" i la superfície total de 1.912.740 de la mateixa mesura.

Deprés de provar de fer una panoràmica dels problemes de la cronologia de segon recinte, no es pot finalitzar sense fer una ampliació sobre el tema de la muralla del Raval.

² Carreras i Candi,F. La ciutat de Barcelona.Pàg.343

³ Carreras i Candi,F. La ciutat de Barcelona.Pàg.345

⁴Pi i Arimon,A.(1854) Barcelona, Antigua i moderna.

A mitjans del segle XIV, i amb un afany d'incorporació de terrenys de conreu-per tal de preveure els problemes d'un possible setge i alhora protegir els nous nuclis de població que s'anaven implantant en aquesta àrea, Pere el Cerimoniós va plantejar l'ampliació del recinte i es va construir la muralla del Raval, deixant la zona de La Rambla com una segona línia de defensa. Aquesta ampliació estava limitada per l'actual carrer Pelai, les rondes de Sant Antoni i Sant Pau, així com la part baixa del Paral·lel, on més tard s'incorporarien el baluard de Les Drassanes.(Figura 2)

Si prenent com a referència la col·lecció sobre "Història de Barcelona", dirigida per Sobreques i Callicó, podem completar aquesta informació. Al 1377 comencen les obres entre el tram de Rambla, Tallers i Sant Antoni, al 1389 es situa el Portal de Sant Pau. El recinte del Raval quedarà tancat a principis del segle XV. Després es reprenen els treballs al sector de Mar, i l'any 1438 s'acaba el tram entre Sant Daniel i Pou de l'Estany i al 1454 el sector entre Framenors i Morey. Malauradament aquest últim sector serà destruït dues vegades, una al 1484 i altra al 1495. Així doncs, a finals del segle XV quedava per tancar la zona entre Framenors i Pou de l'Estany.

Però quan es reprenen els treballs els criteris han canviat i el nou tram no aprofita la part antiga (entre Sant Daniel i Pou de l'Estany), sinó que es deixa un espai internig i la muralla antiga es manté com una pantalla de la part més deprimida del barri de La Ribera. Aquesta muralla es completa al 1562.

Els segles següents, estan marcats per diverses reformes i reconstruccions realitzades a les muralles que incideixen bàsicament en la construcció i reforma dels baluards defensius.

La zona on es centra l'excavació es troba als voltants del Portal de Trentaclaus, situat segons Pi i Arimon "a 40 pasos de la boca de la calle Escudillers". Carreras i Candi afirma que el nom de Trentaclaus, devallava del número de claus que ornaven la part exterior de la porta. També informa dels successius canvis de nom, al segle XVI passa a anomenar-se dels Ollers i al segle XVII dels Escudillers.

Dins d'aquesta zona, trobem un dels projectes més ambiciosos associats amb la família regnant.

El Palau Reial Major s'havia fet vell i els reis van plantejar la necessitat de construir-ne un de nou i situar-lo prop de la Rambla i la platja. El projecte s'inicià amb Pere el Cerimoniós i la compra d'uns terrenys prop del convent de Sant Francesc. Continant amb el projecte, Joan I, quan el va succeir, va comprar un camp proper a Les Drassanes.

Però és amb Martí l'Humà quan es planteja l'inici de la seva construcció,

malgrat els greus problemes econòmics de la monarquia. El nou palau ocuparia tota la zona interior de l'actual Rambla, desde Framenors a Drassanes i diverses referències situarien la seva porta d'entrada al portal d'Escudellers (Plaça del Teatre). L'edifici reial es va començar però no va arribar mai a construir-se, probablement per la manca de diners.

Altra característica important de la zona és la seva proximitat amb els obradors de diversos gremis relacionats amb la terrissa, com resta documentat en la pervivència dels noms de carrers, bàsicament Escudellers i Escudellers Blancs. Diferents textos, fan referència a com l'àrea propera al portal, era utilitzada per posar les peces de ceràmica a assecar, abans de coure-les al forn.

La muralla del sector de La Rambla va perdre poc a poc la seva funcionalitat i està documentada la presència de vivendes adossades a ella. Citant a Carreras i Candi "Se comença a tractar de la habilitació de la muralla de la Rambla per fer-hi cases, en 1450, quan lo rey la concedi a la ciutat. Però fins a 1661 no s'hi obriren finestres ni balcons"⁵. Com a exemple, es pot citar la zona situada al voltant del portal d'Escudellers.

A l'any 1772 es presenta un projecte realitzat per enginyers militars que proposa una nova aliniació de La Rambla, des de l'església de Betlem fins Les Drassanes, enderrocant la muralla i endarrerint la línia de façana de les vivendes de propietat particular. El 1775 comencen les tasques d'enderroc i a finals de segle la muralla havia desaparegut, deixant pas a un passeig que configurarà l'actual Rambla (Figura 3).

Ja a mitjans del segle XIX, concretament l'any 1854 i al crit de "Abajo las murallas", es va acabar d'enderrocar la resta del recinte murari.

La muralla que en un principi, protegia i delimitava el recinte urbà, havia esdevingut un problema higiènic, que impossibilitava el creixement de la ciutat. La única part de muralla conservada actualment és la de Les Drassanes.

Deixant de banda el tema de la muralla, la zona ocupada per l'excavació era una àrea despoblada i plena d'horts fins ben entrat el segle XIX. Situada entre els carrers Escudellers i Ample, amdos de llarga tradició i documentats des de època medieval, presenta una xarxa viària relativament moderna, documentada a finals del segle XVIII-inicis del XIX, amb el traçat dels carrers Nou de Sant Francesc i del Ginjol així com els passatges de la Pau i dels Banys. Aquesta datació moderna d'alguns d'aquests carrers es pot reforçar amb la

⁵Carreras i Candi, F. Historia de Barcelona. Pàg. 349

lectura del llibre de Victor Balaguer, "Las calles de Barcelona", datat a 1865, on a la pàgina 449, ens parla del carrer del Ginjol i diu " Es la del Ginjol una callejuela que se abre en la Plaza del Teatro y pasa por detrás de la Casa de Correos. Antes no tenia salida, Hoy la tiene porque en ellos se abre la puerta de una casa de baños, por cuyo patio se puede pasar á la calle Nueva de Sant Francisco"

Les edificacions conegudes són bàsicament vivendes particulars, amb la clara excepció de la Capella del Sant Esperit, datada al segle XVII i situada al carrer Nou de Sant Francesc.

Una de les primeres edificacions conegudes és una casa de banys, la qual dona nom al Passatge del Banys. Molt a prop d'aquesta, al Passatge de la Pau, es situava una altra casa de banys, d'estil neo-arab i datada a finals del segle XIX. Ambdues van esdevenir cabarets i junt amb "La buena sombra", localitzat al carrer del Ginjol proclamaven l'ambient festiu de la zona.

D'aquesta mateixa època es situa la presència del "Círculo Equestre", com es pot veure a la figura 4.

L'estructura urbanística de la zona no ha patit canvis significatius des de l'enderrocament de les muralles (Figura 5), fins fa uns anys, quan fruit de la política de sanejament de la zona del Casc Antic, s'ha establert un projecte d'obertura de plaçes i instal·lació de noves edificacions. Dins d'aquesta planificació es pot situar la plaça de Joaquim Xirau, o la propera de George Orwell.

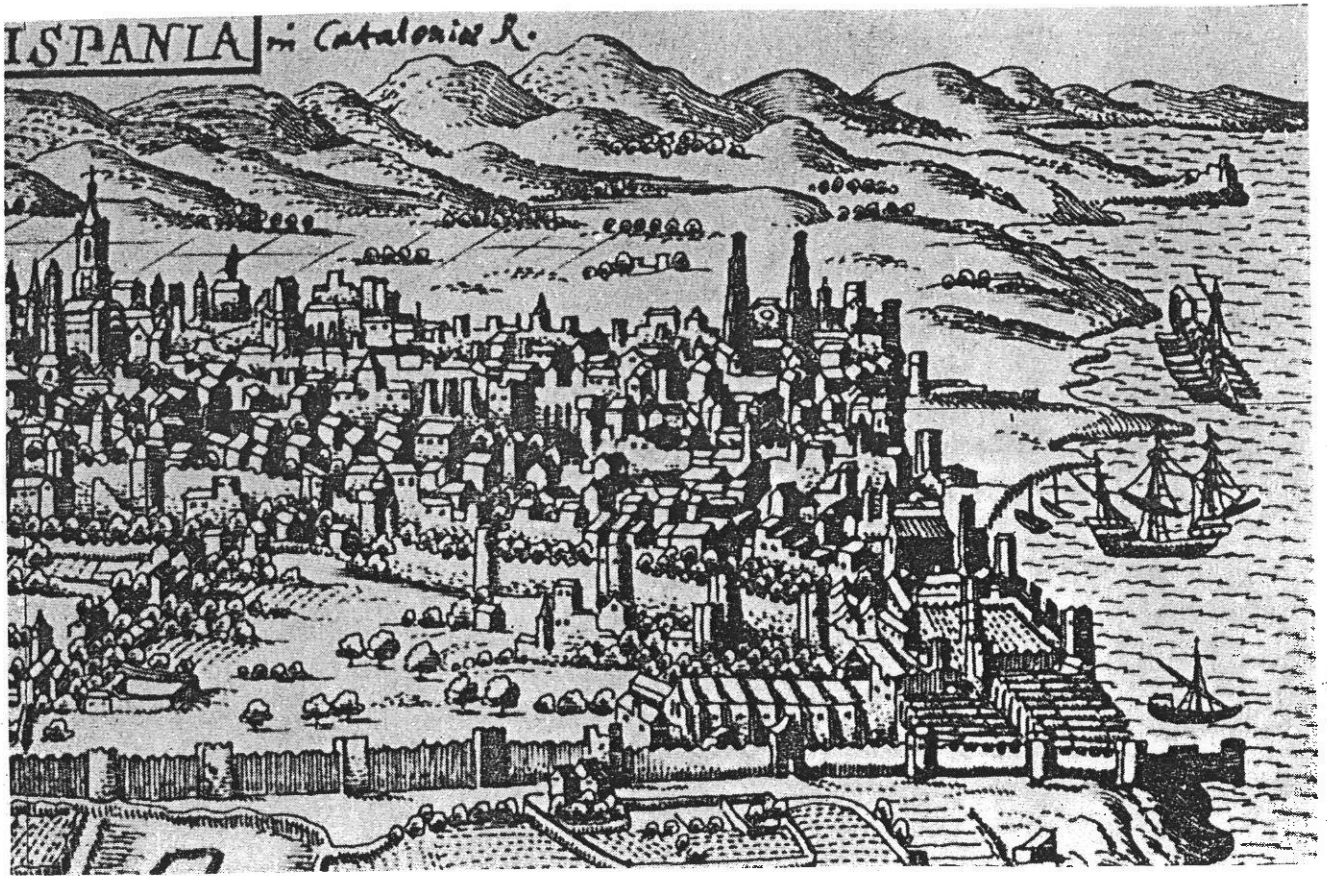

Figura 2. "Atlas de Barcelona" pp.25. Daniel Meisner, 1627

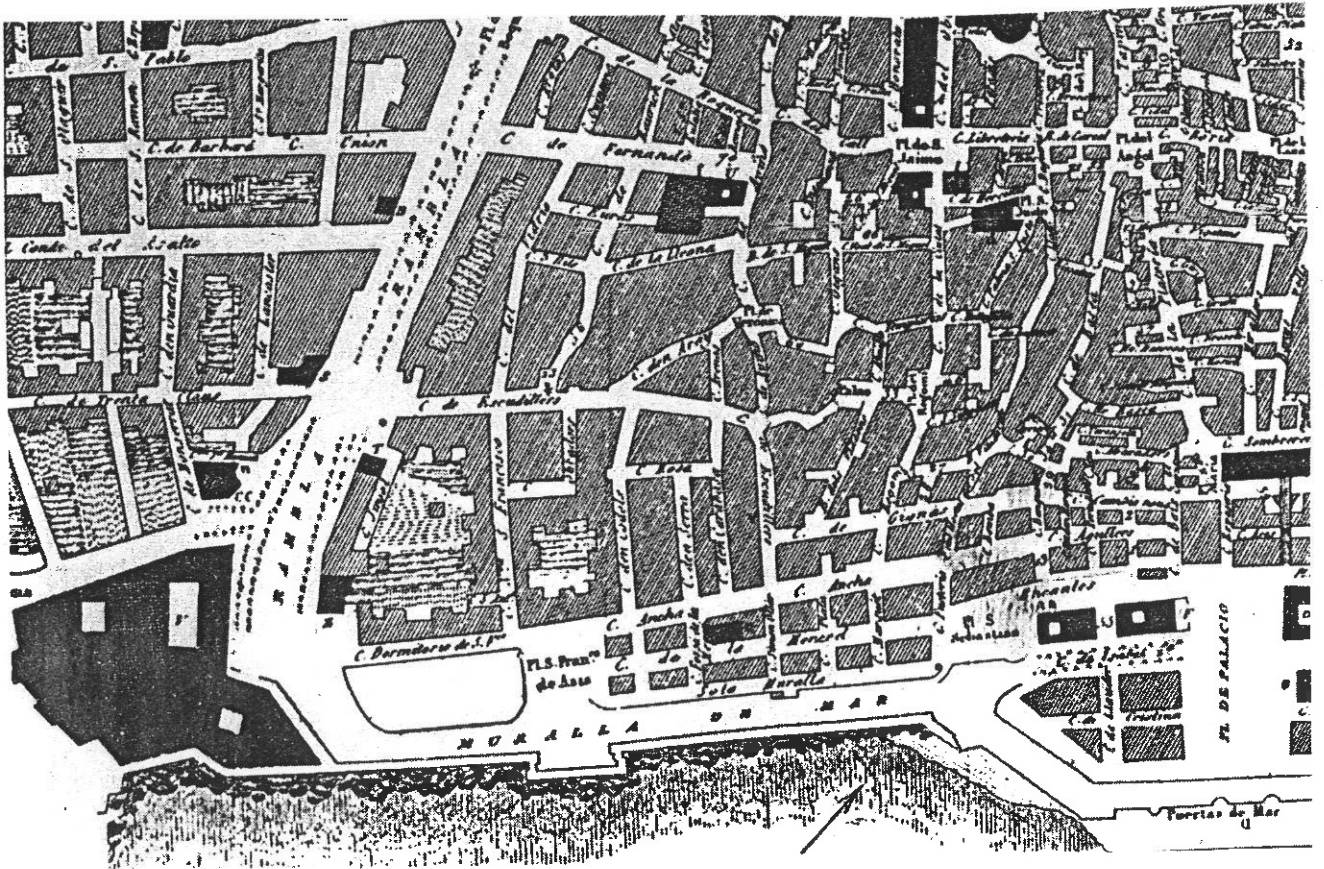

Figura 3. "Atlas de Barcelona" pp.332. Patxot, M. 1840

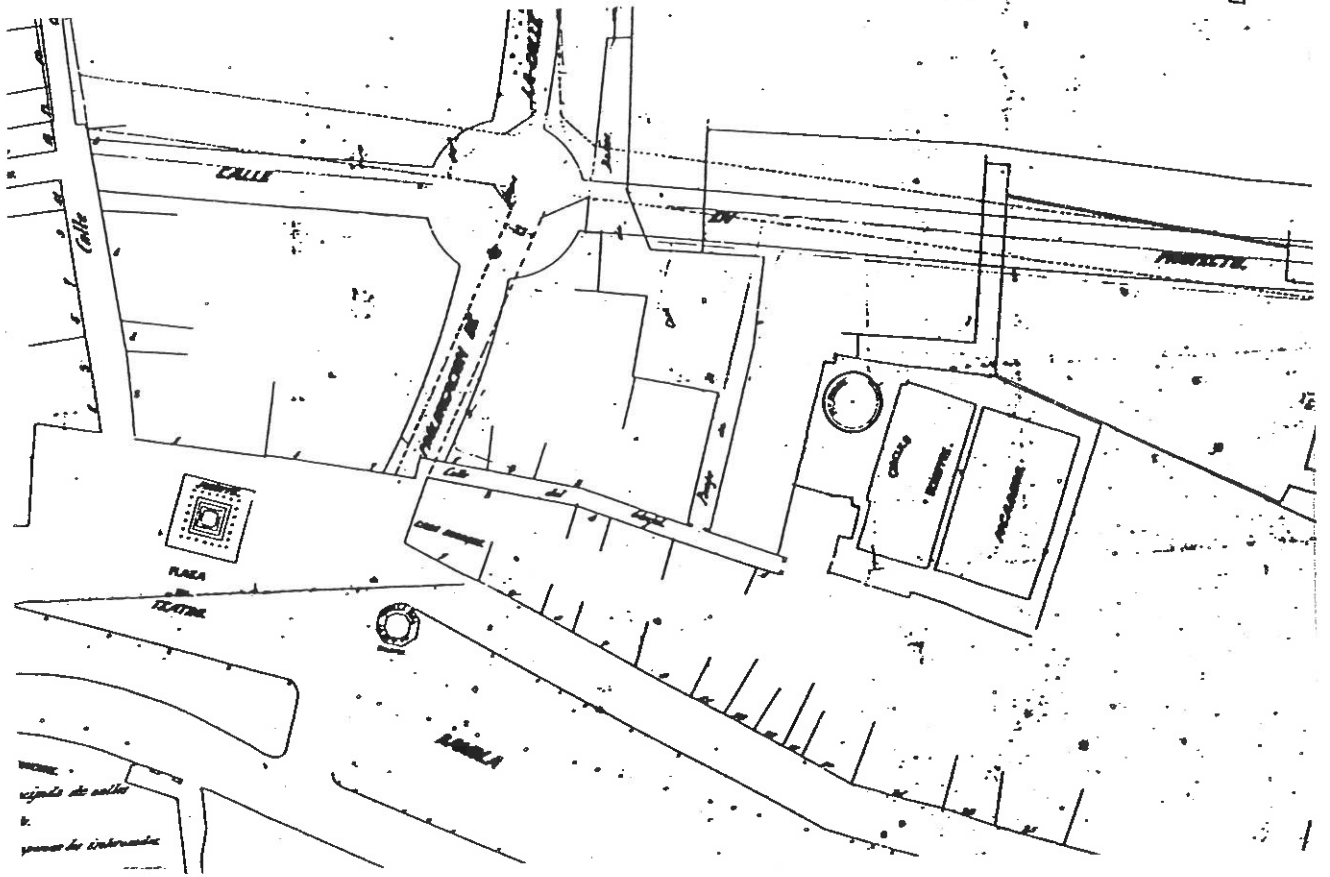

Figura 4. Caballè,F."Recerca documental de l'edifici Nou de Sant Francesc,16". Plànol de 1865. Inèdit.

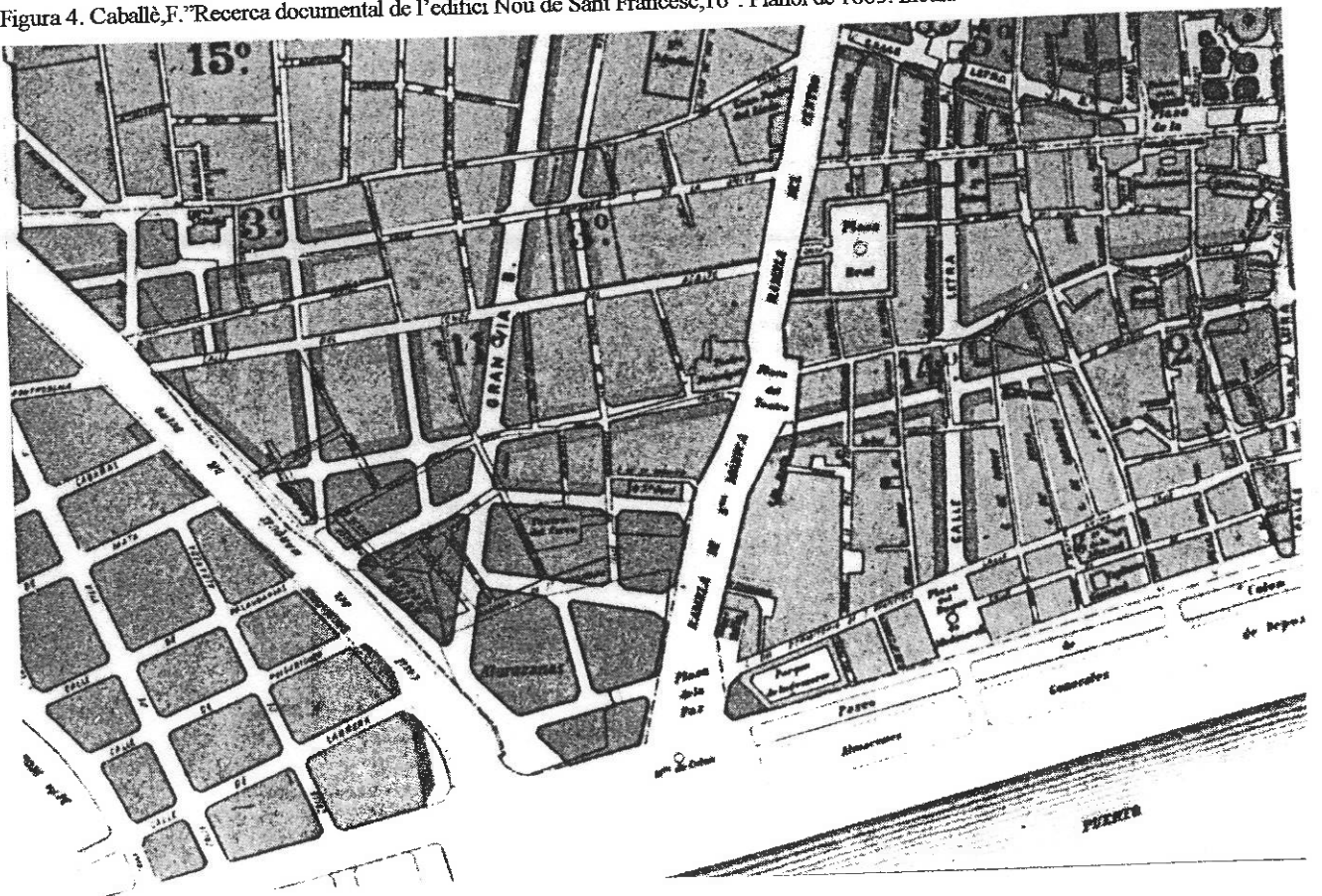

Figura 5."Atlas de Barcelona" pp.637. Litografia de N.Miralles.1908.

II.2.-Antecedents Arqueològics

La zona no ha patit grans intervencions urbanístiques en els últims anys, això ha condicionat que les intervencions arqueològiques presentin un caire puntual que no ha permès un coneixement extensiu del subsòl de la zona.

Com a intervenció més propera es pot parlar d'unes cales de sondeig realitzades a l'any 1995 a un solar situat entre el Passatge de la Pau i el carrer Nou de Sant Francesc, on avui es situa un edifici de vivendes, amb un centre d'assistència sanitària als baixos. Les diverses cales van permetre documentar l'existència d'una important acumulació de ceràmica vidrada blanca i blava catalana, associada a un edifici de començaments del segle XIX. Aquesta ceràmica es va interpretar com una capa per aïllar la vivenda de l'humitat. No es van localitzar estructures romanes ni de cap època anterior a l'edifici.

Tambè dins d'un àmbit proper es pot situar la localització de diverses tombes a la zona del Govern Militar, de cronologia romana tardana o cristiana, malgrat que poc precisa. Es van documentar sarcòfags monolítics, i encara que no n'hi ha notícies d'altres tipus de tombes, es podria pensar en la possible presència de altres elements com fosses simples. (A.A.V.V. Història de Barcelona, 1991, vol. I, pàg. 218)

Des d'un punt de vista ampli es poden situar com antecedents arqueològics, les restes de diverses *vil.lae* situades al voltant de la muralla, com podrien ser: Antoni Maura, Boqueria, 24 o Sant Pau del Camp, aquesta amb les restes d'un mausoleu associat. Més enllà d'aquest territori es situaria l'*ager*, on també s'ha documentat diferents *vil.lae*, com Nostra Senyora del Port o Can Cortada.

Tambè s'han de citar les troballes disperses, d'època romana, documentades a diferents punts de Ciutat Vella, com podrien ser la Plaça Reial o darrerament a la intervenció de La Rambla, 70.

Com a antecedent directe s'ha de parlar de les cales de sondeig efectuades al solar que es van portar a terme al mes de novembre de 1996, que van documentar bàsicament les restes dels edificis enderrocats poc abans, amb cronologies entre el segle XVIII i XIX. Tambè es van trobar restes de ceràmica romana de forma molt dispersa, sense que es documentés la presència de cap estructura d'aquesta època.

Pel que fa al seguiment de la muralla medieval, al llarg dels anys, fragments dispersos s'han documentat bàsicament pel seguiment arqueològic de les obres portades a terme. Aquestes intervencions, associades amb instal·lacions de serveis o fonamentacions, han permès una important recollida de material gràfic de les diferents troballes. Com exemple, podem citar l'obertura del ferrocarril metropolità a la ronda de Sant Antoni, on es va poder documentar un important tram de la muralla del Raval, o la construcció d'un col·lector a la part baixa de La Rambla, amb part de la muralla de "Jaume I", operacions realitzades a la dècada dels setanta.

Ja cap als anys vuitanta, altres intervencions van continuar aportant informació sobre aquest recinte, sempre de caire molt puntual.

Per tal de situar les intervencions s'ha fet una llista, no exhaustiva, de diferents actuacions arqueològiques que han documentat muralla a diversos punts de la ciutat dutes terme els darrers trenta anys. Les dades s'han extret de l' arxiu de la Secció d'Arqueologia Urbana.

- 1963-Intervenció al carrer Trafalgar, número 57.
- 1973-Actuació a Ronda de Sant Pere / Ali Bey.
- Seguiment de les obres de construcció del ferrocarril metropolità a la ronda Sant Antoni.
- 1975-Actuació al número 20 de la plaça Catalunya.
- 1978-Rambla, entre plaça del Teatre i Les Drassanes.
- 1988-Seguiment a la Rambla, rasa telefònica.
- 1989-Excavació als Jardins del Sant Pau del Camp.
- 1990-Actuació a les obres del Cinturó del Litoral.
- 1990-Seguiment al Parc de la Ciutadella.
- 1991-Seguiment a Trafalgar, cantonada passeig de Sant Joan.
- 1991-Intervenció al carrer Trafalgar, número 63.

III.- PLANTEJAMENTS I METODOLOGIA

Previament a la realització de qualsevol sondeig arqueològic s'ha de plantejar quin és l'objectiu principal, es a dir, la valoració del patrimoni arqueològic conservat al subsòl i la seva documentació.

Per aconseguir una documentació lo més exhaustiva possible es realitza una tasca de recollida de dades, mitjançant fitxes de camp, planimetria i documentació fotogràfica. A continuació s'explicarà, de forma resumida, el sistema emprat.

Per la recollida de les dades, s' ha seguit el model elaborat per E.C. Harris, prenent com unitat bàsica del registre el concepte d'unitat estratigràfica, que es documenta amb la seva corresponent fitxa. Dins d'aquesta s'identifica el número d' U.E., descripció, interpretació i posició física respecte a la resta de les U.E. Cadascuna de les fitxes d'U.E. està acompanyada pel seu corresponent registre a la planta i el fotogràfic, en paper color.

La documentació gràfica està formada per diverses plantes, tan generals com de detall, alçats i seccions, on es relacionen les seqüències estratigràfiques documentades.

Les cotes de fondaria s'han situat en números absoluts prenent com a referència el nivell del mar, amb l'ajuda d'un topògraf i una estació total.

La numeració emprada per identificar les restes obeeix als diversos sectors estudiats:

-Sector sota edifici del frontó Colom.- Presenta una numeració que comença al número 100.

-Sector ocupat pel subsòl de la plaça Joaquim Xirau.-Presenta una numeració que comença al 200.

-Sector Rambla.- Es van numerar 3 cales (1000,2000,3000),1 rasa (4000) i els sectors afectats per la rampa, tant exterior (5000) com interior (6000).

IV.-DESENVOLUPAMENT DELS TREBALLS

A principis del mes de gener es va començar el control sobre la zona, encara que el rebaix general de l'obra ja s'havia començat i mancaven els primers tres metres superficials a tota l'àrea de la plaça, menys a un petit sector situat tocant al frontó Colom. La lectura dels diferents perfils van documentar la presència de diverses restes afectades per la pantalla.

La primera actuació es va dur a terme sota l'estructura del frontó, ja que l'aparcament ocupa tot el seu subsòl. Mitjançant màquines de cadenes es va efectuar un rebaix que avançava frontalment, tres metres per sota del terra de l'edifici, primer es va excavar un passadís fins al final del frontó, i després es va obrir cap als costats. L'estructura, remodelada per les Olimpíades de 1992, tenia com a suport una sèrie de pilars de ferro amb un capitell de formigó, i pantalles de formigó als costats, crean una capsula on s'ubicaria l'aparcament.

El mètode emprat pel rebaix va dificultar molt el seguiment, tant per la manca de visibilitat com pels reiterats esllevisaments dels perfils. Es va documentar bàsicament la presència de les diverses restes dels edificis enderrocats (fonamentacions, soterranis, clavegueres, etc) amb algunes bossades de materials ceràmics. Gairebé al final d'aquest procés es va localitzar al sector nord-est una zona que es va excavar amb posterioritat, i va permetre la documentació de restes d'època romana.

Coetaniament, es va continuar el rebaix de la zona central del solar (on si va documentar i es va excavar una estructura romana), així com la realització de rases a la zona de la plaça del Teatre, per tal de desviar els serveis afectats per l'entrada de l'aparcament.

A l'actuació de la zona de la Plaça del Teatre/Rambla Santa Monica, malgrat que de caire molt puntual va permetre localitzar les restes d'un mur de grans dimensions, que com veuen correspon a la muralla medieval. Encara que no va a ser fins al setembre, quan l'obertura de la rampa d'entrada va permetre una visió general d'aquesta estructura.

La segona fase de la intervenció arqueològica (setembre), durant la construcció de la rampa, va durar tres dies i va consistir en documentar gràficament l'estructura abans esmentada, i en la realització de dues intervencions molt puntuals, aprofitant zones residuals tant a l'interior com a l'exterior, per tal de aconseguir una mínima estratigrafia. Malauradament el rebaix general que va eliminar el registre arqueològic fins arribar a la muralla, es va practicat sense seguiment arqueològic.

La intervenció de la part interna va comportar la neteja de l'estatigrafia adossada a la muralla (fotocopia color 9). Aquesta no formava un paquet uniforme i la seva conservació era molt residual.

A la part exterior, es va rebaixar uns 2 metres quadrats, amb una potència màxima de 3 metres d'alçada d'estatigrafia adossada a la muralla.

V.-DESCRIPCIÓ DE LES RESTES

Sector 100(subsól del frontó Colom)

El seguiment del rebaix va proporcionar a un 90 % d'aquesta zona una serie de restes de soterranis i fonamentacions dels edificis existents abans de la construcció del frontó Colom i nomès s'ha d'assenyalar la presència de dues bossades de materials ceràmics.(150 i 151)

Quan el rebaix estava practicament acabat, es va localitzar a la cantonada nord-est, un nivell d'argiles amb presència de materials d'època romana. Associat amb aquest estrat es van documentar diverses restes que es situaven tocant a la pantalla exterior del frontó.

Les restes estaven formades per quatre estructures:

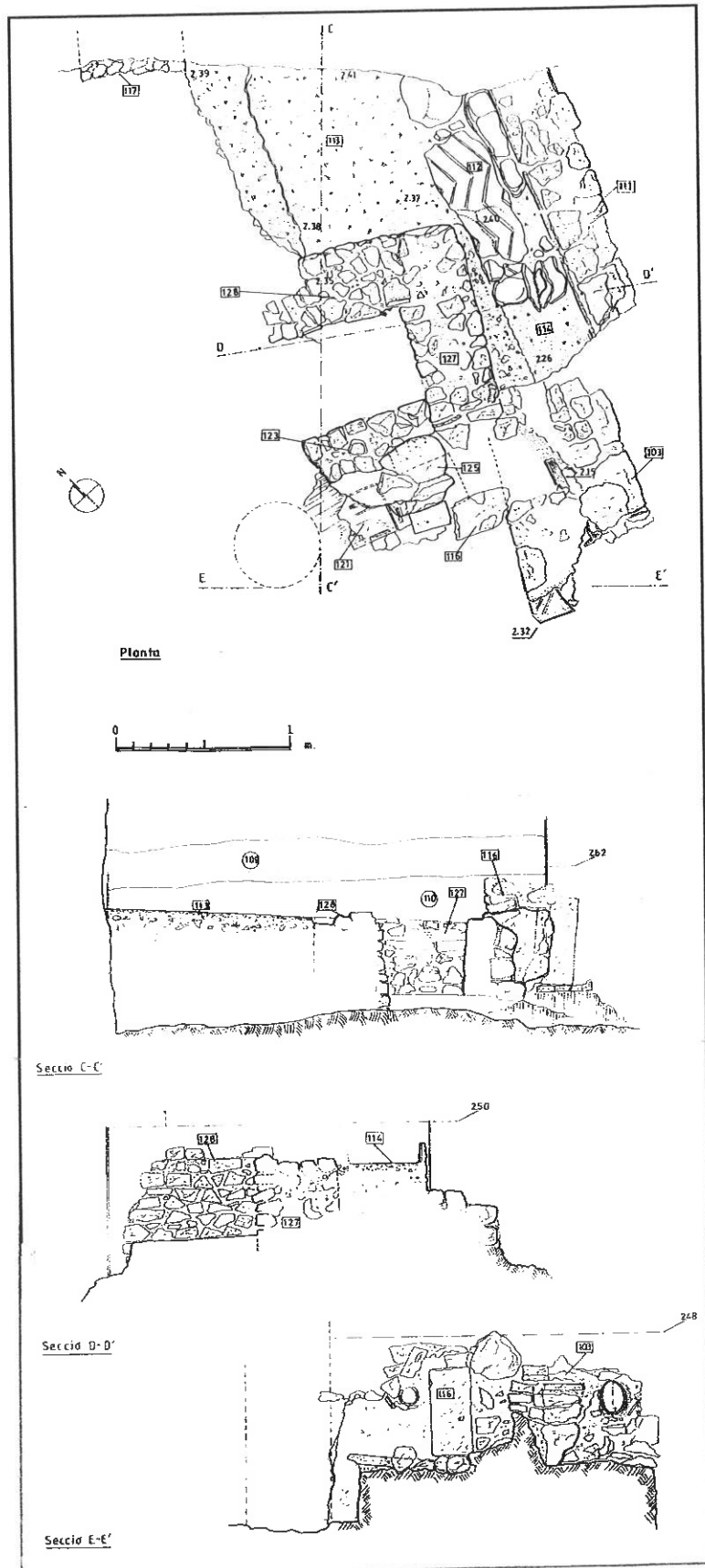
-L'estructura 101 està formada per una acumulació de pedres reaprofitades, que presentaven una orientació nord-sud. Les pedres que la formaven eren de diferents tipus i mides. A la part baixa es situen pedres de tamany mitja sense treballar i la part superior de l'estructura estava formada, bàsicament, per una gran pedra (1 metre de llargada) lleugerament treballada i una ara agrafa fabricada amb gres de la pedrera de Montjuic, ambdues acompanyades amb alguns carreus de tamany mitja.

-Al nord de l'estructura 101, es va localitzar les restes d'un retall, 102, de forma ovalada de petites dimensions, del que es conservava menys de la meitat inferior. Estava retallat a les argiles i les parets presentaven una capa de argila cremada. Es van documentar tres nivells al seu interior, essent el de més potència format per restes ceràmiques i tovots. Al fons es va recuperar un estrat format per llims nets sense cap presència de materials.

-Al nord del retall 102 i afectat per la pantalla de formigó i un dels pilars de ferro de l'estructura de frontó Colom, es situava un conjunt més significatiu localitzat; Un petit recinte delimitat pels murs 103,111,117,127 i 128.

El mur 103 es situa al límit sud-oest de l'estructura i està construït amb aparell aleatori irregular lligat amb morter, amb una orientació nord-est/sud-oest, presenta una amplada màxima de 80 cms, una llargada de 110 cms i una alçada de 60 cms. Al seu interior s'han localitzat dos *imbrex* encarats (120) formant un canal, que segueixen la mateixa orientació que el mur.

El mur 111 està afectat per la pantalla i li manca la part més propera a 103. Es situa al límit est de l'estructura i està construït amb aparell aleatori aliniat lligat en sec, amb una orientació nord-est/sud-oest, presenta una amplada màxima de 38 cms, una llargada de 150 cms i una alçada de 60 cms. A la part interior, presenta un arrebossat. Està afectat per la pantalla i li manca la part més propera a 103.

El mur 117 es situaria al límit oest de l'estructura, malauradament només sha conservat una mínima part tocant la pantalla de formigó, però per les minses restes documentades es podria situar dins de les característiques del mur anterior, però amb morter de calç.

Els murs 127 i 128, estan situats a la part oest del recinte i formen una estructura en forma d'angle(118). El mur 127 és gairebé paral·lel al mur 111. El mur 128 és perpendicular a 127. Ambdós estan construïts amb aparell aleatori irregular, format per pedres de petit tamany sensen treballar i lligades en sec, s'ha d'assenyalar la presència de dues tegules per tal d'anivellar al mur 127. L'amplada màxima assolida és de 40 cms i l'alçada de 60 cms.

Figura 6. Planta i seccions del dipòsit.

La zona sud-oest del recinte està ocupada per diverses estructures que formen la paret límit. Dues peces de ceràmica, u.e. 121, (32x46x6 cms) situades una a continuació de l'altra, formen la base. Tocant el mur 103, es situa un mur de pedres reaprofitades, entre elles cal destacar una pedra rectangular, així com pedres sense treballar(116). A la zona interior d'aquestes es situa 123, paral·lel al mur 128 i fent cantonada amb el mur 127. És un mur de 30 cms. D'amplada i 1 metre de llargada, amb 40 cms. d'alçada. Està fabricat amb petites pedres sense treballar i lligat amb argila. Finalment es situa l'u.e. 125, formada per pedres de diferents mides, algunes reaprofitades amb restes de morter, lligades amb argila.

La part interior del recinte està pavimentada amb un *opus signinum* de bona qualitat, que descriu un àmbit de forma quadrangular amb una lleugera inclinació cap al sud-oest. A la zona delimitada pels murs 111 i 127 forma una espai més reduït i amb una inclinació major(114), orientant-se cap al desguàs 120.

A sobre del paviment s'ha recuperat part de l'arrebossat del mur 111. Aquest estava caigut alternant capes de cara vista i de la part que aniria enganxada amb la paret. A aquesta última s'ha pogut documentar l'imprompta de l'encanyissat utilitzat per la seva contrucció.

-Situat a 3,50 metres en direcció sud-est del recinte es va documentar un mur (104) realitzat amb pedres lleugerament treballades de dimensions mitjanes disposats en aparell aleatori aliniat lligades en sec, presenta una orientació est-oest. Les seves mides són: amplada màxima de 50 cms, llargada de 140 cms i alçada de 70 cms. Està tallat per la pantalla de formigó del frontó Colom.

Sector 200. Plaça Joaquim Xirau

La lectura dels perfils associats a la pantalla de formigó que delimitava la zona tant a la zona de Nou de Sant Francesc com a l'antiga façana del Passatge dels Banyes va permetre la localització de les tres primeres restes, la quarta es va localitzar durant el seguiment.

-A la zona propera a la Rambla, es va documentar un nivell (201) format per graves i materials ceràmics, bàsicament comuna vidrada i ceràmica verd i manganès, molt fragmentada, així com ossos. Aquesta acumulació de materials presentava una forma allargada amb una potència a la part central de 90 cms de gruix, que anava minvant caps als costats fins a desaparèixer, formant una llera de riera.

Sota el material es va documentar la presència de llims de color verdós i caracter detrític.

-L'u.e 202, es va localitzar prop de la vorera del carrer Nou de Sant Francesc, al sector proper a Passatge de la Pau. Consisteix en les restes d'una estructura destruïda per la pantalla de formigó. Estava construïda amb petits carreus, i es pot intuir la seva forma rodona, amb diàmetre màxim de 1,40 metres.

-A uns 20 metres d'aquesta estructura, en direcció La Rambla, es va trobar l'u.e. 203. És un estrat que no es diferencia per composició dels voltants però que presenta una important acumulació de materials ceràmiques i restes constructives.

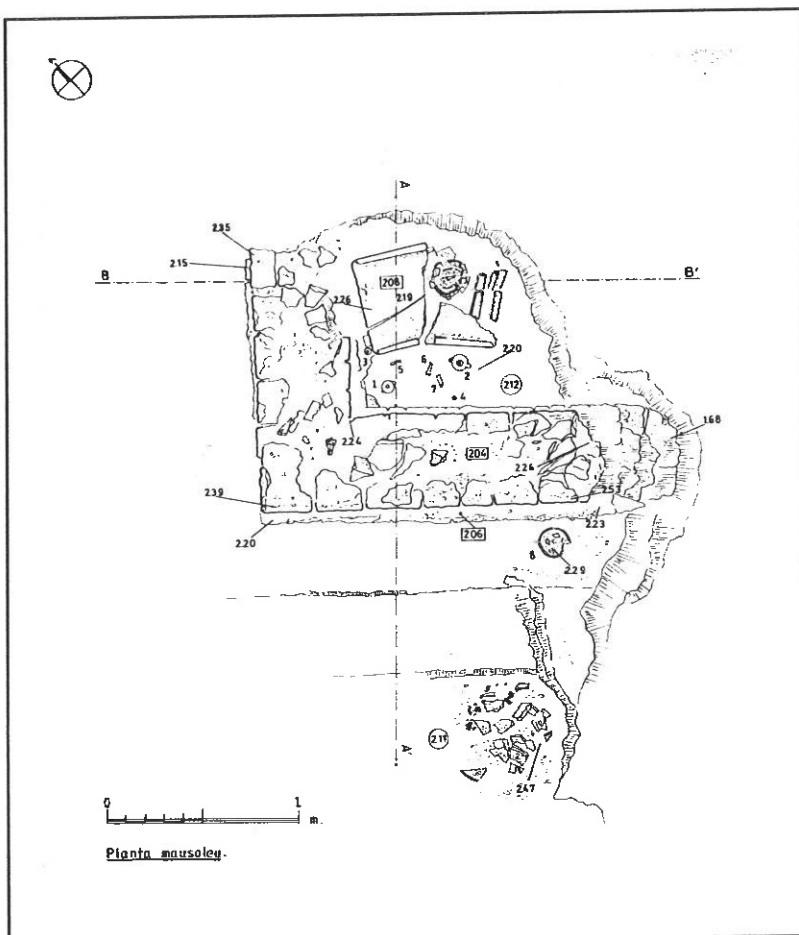

Figura 7. Planta de l'estructura 204.

-L'estructura més significativa és la 204, i es va documentar a la zona propera al frontó Colom, aproximadament a tres metres sota el nivell del carrer actual i a deu metres de la façana del frontó. Estava tallada per l'estructura d'un soterrani del segle XIX. Només es conservaven de forma parcial dos murs solidaris, amb una llargada màxima de 1,70 m formant cantonada. Estaven construïts, a la part exterior, per carreus de petites dimensions de gres provinent de Montjuïc. L'interior estava format per un morter de color blanquinós molt feble, amb molta sorra, i pedres sense treballar. L'amplada màxima és de 0,50 m i l'alçada conservada era de 0,35 m.

Aquesta estructura s'assentava sobre una banqueteta (206), formada per morter i pedra sense treballar. Presentava una amplada màxima de 60 cms, a la part inferior, i la mateixa mida d'alçada.

La trinxera (214) estava excavada en argiles i reblerta per la banqueteta de fonamentació completament, amb una tècnica d'encofrat perdut.

A l'interior de l'espai delimitat pels murs es va trobar una "capsa" (208) formada per *tegulae* i a sobre d'ella un conjunt de materials força interessant.

La capsa, de forma quadrangular, no es trobava sencera i li mancava la cara est. Estava formada per 14 fragments de *tegulae*, altres fragments formaven el fons i el cobriment, l'única que va permetre documentar les seves mides (50 cms x 60 cms). Dins d'aquesta es localitzà un vas ceràmic (amb restes d'ossos cremats i cendres), amb la seva tapadora i altres elements.

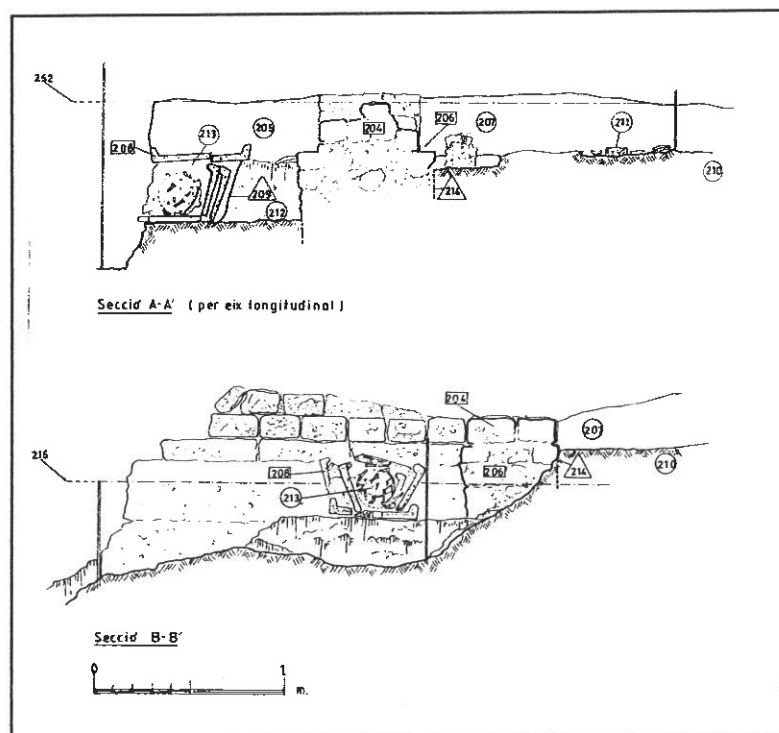

Figura 8. Seccions mausoleu.

A l'exterior de l'estructura 204, concretament tocant a la paret sud-oest, es va localitzar un bol de ceràmica sencer.

Sector Rambla

A la primera fase, es va documentar la presència, a les dues cales practicades a ambdós costats del passatge d'accès des de La Rambla a la plaça Joaquim Xirau, d'un mur de grans dimensions.

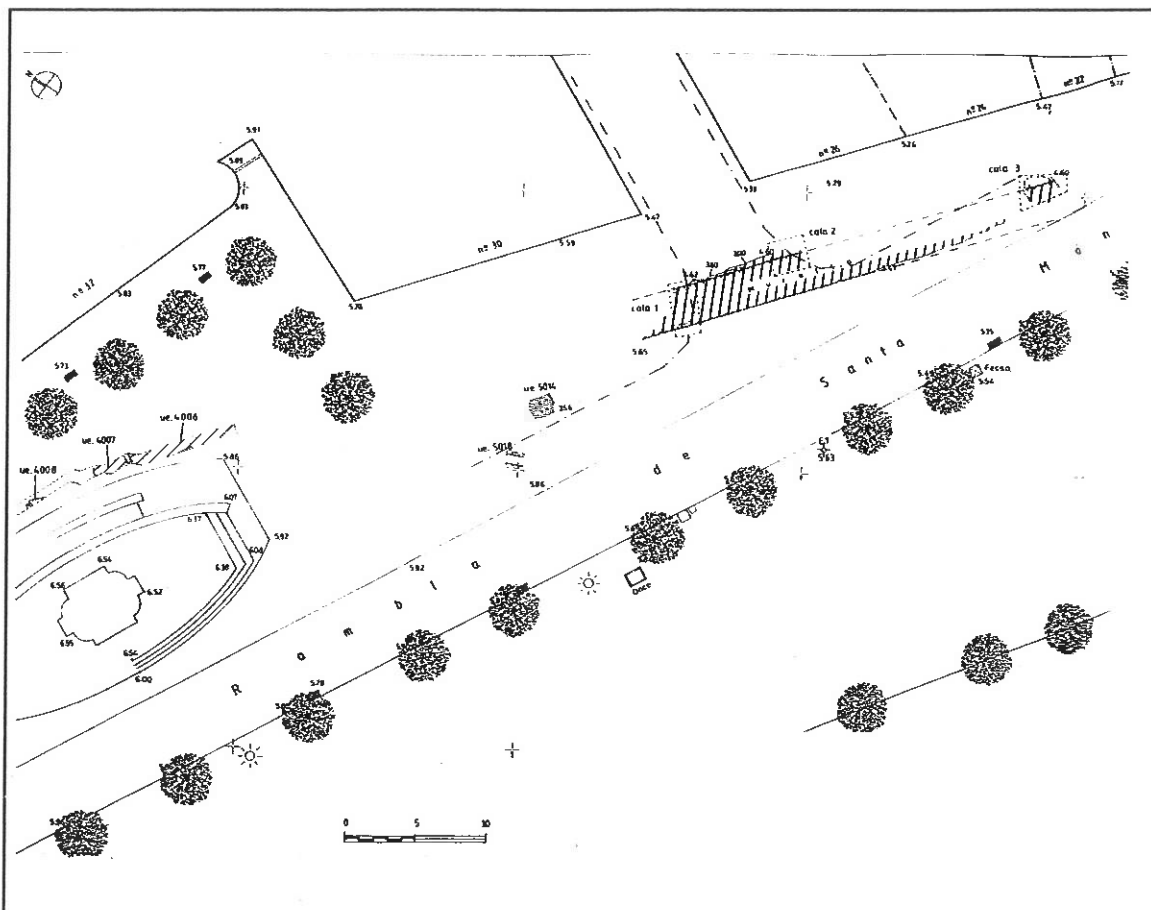

Figura 9. Situació de les cales de La Rambla.

La cala 1 va permetre conèixer la presència d'un mur d'una amplada de 3 metres, format a les cares exteriors per carreus de tamany mitja i a l'interior per un formigó de calç amb pedres de diversos tamany.

La cala 2 va proporcionar la continuació del mur amb una fondària documentada de gairebé 2 metres, sense que es pugués localitzar el final de l'estructura.

La cala 3 va documentar la presència del mateix mur, trencat per unes obres anteriors per tal de plantar un arbre.

El seguiment de la rasa realitzada per canviar una cabina telefònica des de la plaça del Teatre a Escudellers va proporcionar més estructures encara que de difícil adscripció funcional.

Després d'extreure les diferents restes associades amb el moment més modern, bàsicament les diferents pavimentacions i preparacions (4001 a 4005), es va localitzar un nivell generalitzat (4006) associat amb materials comuna vidriada i decorada en verd i manganès. Aquest nivell cobreix tot un seguit d'estructures de gran consistència que no es van excavar (4007, 4008, 4009), l'última de les quals, presentava una cara de carreus de tamany mitjà, que semblava una forma corva.

Al límit amb el carrer Escudellers i formada per totxos i morter de calç, formant una volta. Es va localitzar una claveguera, ja amortitzada en unes obres anteriors, u.e. 4010

La segona fase, va documentar, a la part afectada per la rampa de l'aparcament un pany de mur de més de 20 metres de llargada, 3 metres d'amplada i aproximadament 3,70 metres d'alçada conservada. La part del mur tocant a mar, havia estat picada i havia desaparegut la cara externa (carreus) i una petita porció interior.

S'han documentat tant la cara externa com l'interior conformades per una fàbrica de petits carreus disposats en filades regulars, de mides que oscil·len entre els 17 i els 25 centímetres, en gres de Montjuïc, de la qual en destaquen diferents varietats, com el gris, l'ocre i el vermell.

La paret exterior es regularitza amb un acabat de tonalitat ataronjada, aconseguit amb l'aplicació d'aigua de calç i pigments de terra. També s'ha constatat la presència d'un encintat, tenyit per òxids de ferro, amb tonalitat marró-vermellosa a les juntes dels carreus, encara que no es conserva en la seva totalitat.⁶

L'interior del mur està construït per formigó de calç i pedres de diferents tamanyos. El rebliment no té un caràcter unitari, sinó que es troba disposat en capes d'aproximadament 30 centímetres, clarament visibles a la secció.

S'ha documentat la presència de banquetes a ambdues bandes:

-l'externa, alineada amb la paret, té 70 centímetres d'alçada i es situa a 3,50 metres per sota del nivell del carrer.

⁶Saxum, diagnosi i tractament de materials.

-la part interna, comença a 1,80 metres per sota del nivell del carrer i sobresurt de la línia de la paret. Està conformada pel mateix rebliment que el cos central de la construcció, es a dir, formigó de calç i pedres sense treballar, comprovant-se també la disposició en capes.

Altres elements situats a la part exterior del gran mur (Zona Rambla) són:

-Al sector més septentrional del mur, situat a la part més alta conservada es va localitzar un desguàs (5016) que s'interna a l'estructura. La part externa sobresurt de la línia del mur i està conformada per una pavimentació formada per losetes ceràmiques de 15x30 cms. i dues pedres al costat formant una minsa paret de protecció. El costat sud del desguàs no presenta paret i està tallat en angle per facilitar la sortida de l'aigua.

- A la part central de la rampa de sortida de l'aparcament, sense relació física amb el mur, es va recollir un interessant conjunt(5014) de ceràmica blava de Barcelona, així com peces de terrisser i fragments amb defectes de cocció i vidriat. No es va excavar.

-Finalment, a la mateixa zona es va localitzar una estructura (5018) orientada en direcció nord-oest/sud-est. Formada per grans pedres treballades que conformaven tan el paviment com les parets i el cobriment. Formava una capsa rectangular de 60 cms. d'amplada, 60 cms d'alçada i llargada desconeguda. No es va excava.

VI.-SEQÜENCIA ESTATIGRÀFICA

El seguiment i excavació no es va portar a terme amb caràcter unitari, sinó que nomès es va intervenir als llocs puntuals on es va detectar la presència d'elements arqueològiques. Com a característiques generals es pot parlar de la documentació a nivell superficial de tota una serie de restes d'estructures i nivells de rebliments associats a l'últim moment d'ocupació. D'aquest període es localitzen evidències a dues bossades (150,151) de ceràmica, relacionades amb fonamentacions situades a l'interior del subsòl del frontò Colom, i formades per materials datats una al segle XVIII i l'altra al segle XIX. Tambè i prenent com a referència la tècnica constructiva, es pot situar al segle XVIII una claveguera(5018), localitzada a la zona exterior de La Rambla.

A continuació, es documenta de forma generalitzada un estrat de rebliment d'argiles i llims, amb presència de materials d'època romana (u.e.106,207,5010). Es troba afectat de forma puntual per estructures medievals.

El tipus d'excavació no va permetre un rebaix alhora de totes les estructures relacionades cronològicament i física, per aquesta raò la seqüència es farà prenent com a punt de referència les diferents estructures localitzades. Al final d'aquest apartat es situa el matrix que relaciona i situa per èpoques les diferents restes documentades.

El recinte amb paviment *d'opus signinum*, ha proporcionat a l'interior d'un dels seus murs, concretament a 103, una moneda datada al moment d'August⁷, datada entre el 2 a. C. i el 14 d.C. La moneda pertany a la seca la ciutat de Tarraco. Aquesta data ens proporcionaria el moment de construcció.

El moment d'abandó d'aquesta estructura es pot situar pel nivell format per parts del revestiment de la paret (112) que es va localitzar caigut a sobre del paviment. Directament a sobre del qual es situava un estrat d'enderroc (110) format per argiles, elements constructius i material ceràmic, del que cal remarcar una peça pràcticament sencera de *terra sigillata sudgal.lica*, de la forma Draggendorf 17 b, amb el segell del taller *TERTIUS*, datada entre 25 i el 60 d.C. Aquest segell te un paral.lel a les excavacions realitzades a la plaça del Rei (Duran i Sanpere.1972.pp.82)

Cobrint l'estrat 110 es va documentar la presència d'un estrat format per gravetes i sorres(109), de procedència natural i associada amb algùn curs temporal d'aigua.

⁷ Estudi de monedes realitzat per na Teresa Marot del Gabinet Numismàtic.

Colgant les restes es situa un estrat (106) de sedimentació lenta d'aportació natural format per argiles i llims que presenta diverses restes constructives i ceràmiques (*terra sigillata*, parets fines, cuina africana i àmfora local bàsicament) datades entre finals del segle II i III d.C., amb un tant per cent molt petit de material que pugui ampliar la seva cronologia fins al segle IV d.C. Les ceràmiques recuperades es troben molt rodades i concrecionades.

D'un moment similar, lleugerament posterior podem situar l'estructura (204) localitzada al sector de la plaça. La datació s'ha realitzat pels materials recuperats que podem dividir en dos grups; els situats a l'interior de la capsa i el situats a sobre de la capsa.

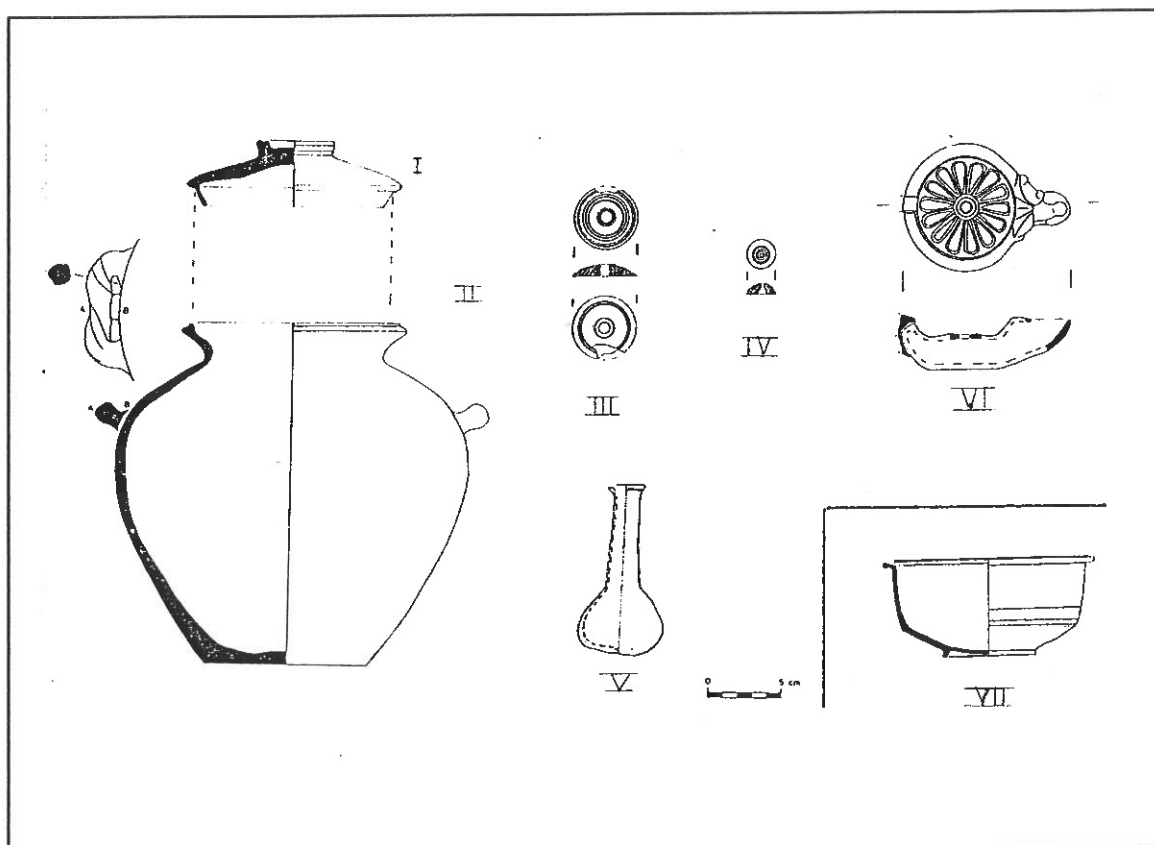

Figura 10. Aixovar.

Les peces ceràmiques documentades a l'interior de la capsa (208), no han permès una datació concreta degut a la seva originalitat i estàn formades per un vas ceràmic (Fig.10.II). que presentava un cos globular amb una vora exvasada i motllurada, disposada per situar la tapadora. L'única nansa conservada estava trenada i s'unia a la peça per tres punts. La pasta de l'urna és de color vermell

amb desgreixant de quars molt fragmentat. A l'exterior s'ha documentat un acabat format per una engalba de color vermellós. La tapadora, dibuixa una forma troncocònica plana, amb encaix per situar al vas, el pom agafador es situa a la part central i està buit (Fig.10.I), presenta el mateix acabat que el vas.

Acompanyant a aquests materials i trencat per una de les *tegula* de la capsa, es va localitzar un petit ungüentari de vidre de tonalitat blavosa (Fig.10.V), que s'ha pogut identificar amb la forma Isings 28 b, datat a la segona meitat del segle I d.C. (Isings,1952.pàg.43)

A sobre de la capsa s'ha recuperat un petit número de peces:

- dues llanties de volutes:

Una d'elles, la millor conservada, forma Dressel 15, datada entre el 60 i el 100 d.C. presenta una flor de catorze petals i el forat d'alimentació central, no conserva la nansa.(Fig.10.VI).

La segona representa un animal, possiblement un gos i es va recuperar de forma parcial, aproximadament un terç de la peça.(Fotografia255).

Ambdues presenten evidències d'haver estat utilitzades.

- i dues fusaioles d'os, de color negre. Aquestes presenten un perfil d'arc de cercle amb una cara plana, i estan decorades amb línies incises concèntriques i motllures a la part plana. La més gran té un diàmetre de 4,3 cms (Fig.10.III). i la petita de 1,9 cms (Fig.10.IV). La seva datació es situa entre el segle I i el II d.C. (Béal,1983.làm.LV)

Probablement la presència de diversos fragments de vidre, bàsicament tres colls d'ungüentari es puguin relacionar amb aquest grup però al estar molt malmesos es difícil assegurar tal cosa. Tot el material situat a sobre de la capsa estava en molt mal estat de conservació i remenat amb materials posteriors, algunes peces, com una de les llanties estava bocaterrosa.

Ja a l'exterior de l'estructura, concretament tocant a la paret sud-oest, es va localitzar un bol sencer de *terra sigil.lata africana clara A*, forma Hayes 34, datada al 150 d.C.(Fig.10.VII).

Tota la zona relacionada amb l'estructura 204 està colgada per l'estrat 207, amb característiques idèntiques que l'estrat 106. Dins d'aquest mateix nivell es pot situar l'u.e. 203.

Mitjançant la manca de restes podem afirmar que la zona resta desocupada fins a un **moment medieval**. D'aquesta època podem situar bàsicament un nivell de materials i el gran mur situat a la zona de La Rambla.

A la zona propera a la Rambla, es va documentar un nivell (201) format per graves i materials ceràmics, bàsicament comuna vidrada i ceràmica verd i manganès, molt fragmentada, així com ossos. Que permet datarla entre finals del segle XIII-segle XIV.

Ja a la zona de La Rambla-Plaça del Teatre es situa un mur de grans dimensions. Malauradament, encara que es van localitzar les trinxeres per tal de situar les banquetes de fonamentació, aquestes estaven totalment reblertes per les fonamentacions, i no va permetre la recuperació de materials ceràmics del moment de construcció. A la part més alta de l'estructura es va documentar la presència d'un desguàs.

En quan a estratigrafia, si es pot assenyalar que la trinxera talla estrats amb materials d'època romana.

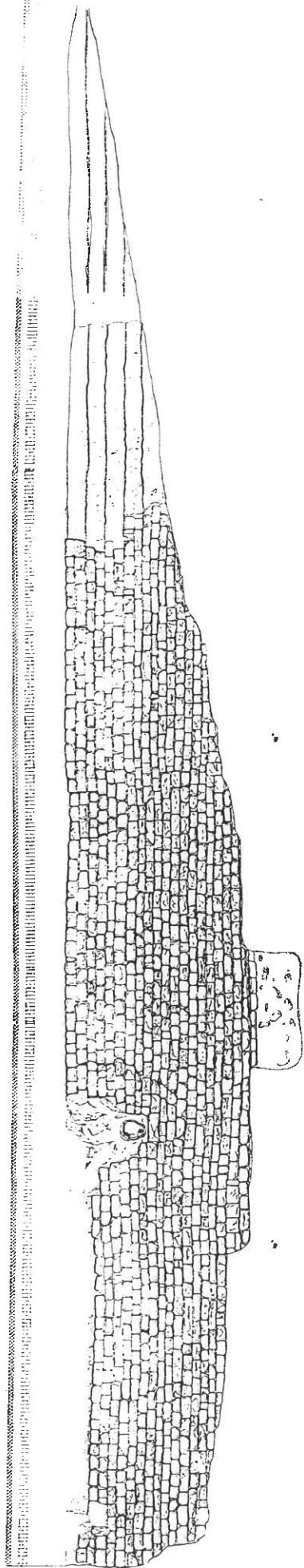
L'excavació dels estrats que s'adossen a l'estructura permet apuntar algunes dades.(Figura 11)

A la part exterior (costat Rambla) es va realitzar un petit sondeig que va permetre comprovar com s'alternen estrats (5007,5011) de sorres i còdols amb estrats(5008,5012) de sorres i llims, ambdós lligats al caràcter propi d'aquesta zona. Associats a aquests estrats, es documenten materials de ceràmica comuna oxidada i vidriada, en ocasions amb defectes de cocció o de vidriat, i ceràmica verd i manganès, encara que la proporció s'inclina pels primers amb gairebé una 80 %. La cronologia es situa entre finals del segle XIII-segle XIV. Els materials relacionats amb els dos primers estrats són més abundosos en relació als altres dos.

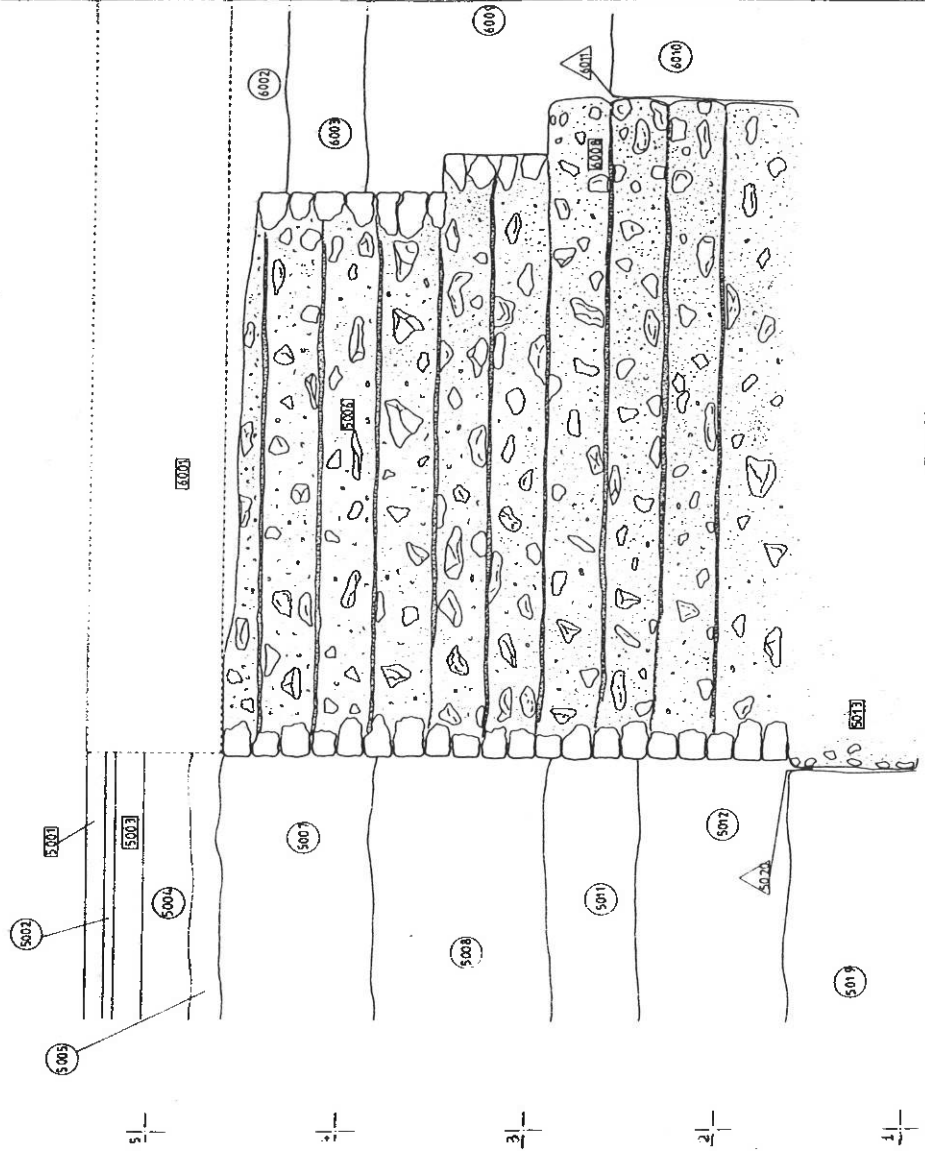
A la cota més baixa i tallat per la banqueteta, es localitza un estrat format per llims de caràcter detrític, sense materials que aportin cronologies.

A la part interior, s'han localitzat quatre nivells. Els dos superiors (6002,6003) estan associats a l'últim moment d'enderroc. A continuació es documenta un nivell (6009) format per llims i argiles, amb la presència de materials de ceràmica vidriada i vidriada en blanc entannifer. Colgat per aquest i tallat per la banqueteta de l'estructura està l'estrat 6010, amb materials datats en època romana, com a exemple es pot aportar part d'una vora de cassola de cuina africana Lamboglia 10a, datada entre el segle II i el segle V d.C.

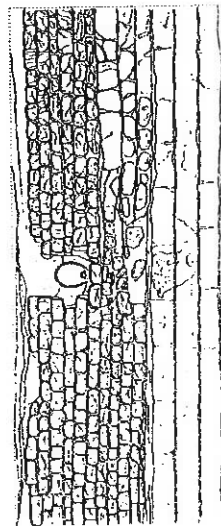
En un moment d'amortització més modern, concretament al segle XV, es pot situar les restes de l'estructura 202, datada mitjançant la presència de ceràmica vidriada i decorada en verd i manganès, així com importacions de ceràmiques blaves valencianes.

Alçat exterior

Secció

Alçat interior

Figura 11. Alçats i secció de la muralla

VII.-INTERPRETACIÓ

Malgrat que s'han localitzat restes arqueològiques situades entre el canvi d'Era i l'època actual poden situar dos moments com els més representatius alhora de considerar la informació aconseguida: moment alt-imperial romà i època baix-medieval.

Les restes que es poden datar en un moment imperial romà, es localitzen a la zona de l'interior de l'aparcament, tant al subsòl de la plaça com a sota el frontó Colom.

Primerament, es pot situar la presència de part un petit recinte, pavimentat amb *opus signinum*. Aquest, tant per la utilització d'un paviment impermeable com per la documentació d'una estructura de desguàs associada amb ell, es pot relacionar amb un dipòsit utilitzat pel tractament o emmagatzament d'algún líquid.

Molt a prop d'aquest es situa part d'una sitja de petites dimensions i una estructura formada per pedres reaprofitades (entre d'altres una ara), així com un mur isolat, de difícil adscripció funcional.

Dins d'un mateix moment es pot ubicar l'estructura, situada a la part central de la plaça, que s'ha identificat amb les restes d'un monument funerari, per les diverses raons que s'explicaran a continuació.

En primer lloc, es pot apuntar que és una edificació destinada a guardar al seu interior, l'element principal, es a dir la capsa de *tegulae*, que funciona com a continent d'un recipient ceràmic reblert amb restes d'ossos cremats i cendres.

Aquesta primera dada es relaciona amb tota una tradició d'enterraments d'incineració, que està clarament documentada en un moment alt-imperial romà. Altra informació significativa es la recuperació de materials arqueològics que normalment es relacionen amb enterraments com poden ser les llanties, els elements de vidre o d'ús personal, com a exemple es podrien citar qualsevol de les necròpolis d'aquesta època.

D'altra banda, les capsas de *tegulae* com a receptacle d'enterraments està documentat a pràcticament tot l'imperi i en es troben exemples citats a diferents països. Es pot situar a llocs d'Europa com: Augusta Raurica (Tomasevic-Buck.1982.pàg.141-148) o Vindonissa (Pauzier.1987) a Suïssa o Hortas das Pinas i Padraozinho a Portugal (Frade i Caetano,1993.)

Quan a la tipologia del monument funerari és difícil d'establir. Les escadusseres restes que es conservaven no permeten restituir les dimensions, ni l'alçada. Malgrat això, la forma més adient a les restes conservades seria el tipus turriforme.

En quant al ritual utilitzat ha estat el d'incineració, encara que no s'ha pogut

documentar l'*ustrinum*. Després del procés de cremació s'han recollit les restes del difunt, amb la conservació de fragments importants d'ossos, tots ells amb una coloració entre gris i blanca, motivada per l'acció del foc, entre ells també es van recuperar algú tatxot de ferro que podria correspondre a alguna part del vestit o de les sabates. Les restes s'han depositat dins l'urna i després de cobrir-los amb la tapadora s'han disposat a l'interior d'una capsa realitzada amb tegulae. Al costat de l'urna s'ha situat un unguentari, que podria recollir perfums o segons algunes hipòtesis llagrimes vertides pels familiars del difunt.

Després de tapar la capsa amb una *tegula* s'ha dipositat els diferents elements de l'aixovar; Les llanties enceses per allunyar als mals esperits i simbolitzar la vida amb la seva llum, diversos unguentaris amb essències i les fusaioles que determinaven el seu sexe, com a femení. Com a paral·lel de l'utilització de fusaioles dins d'incineracions podem citar la denominada Nofre-14, d'Ampuries, on es documenta la presència d'una fusaiola de similars característiques a la que ens ocupa (Almagro, 1955. Fig. 182.2)

Amb posterioritat, es depositar a l'exterior del mausoleu una ofrena del bol de ceràmica amb algunes restes d'ossos cremats.

Com a paral·lel de mausoleus localitzats a la ciutat de Barcelona en excavació fins al moment actual, encara que en cap dels dos es va poder documentar l'ocupant de l'estructura, podem situar les intervencions de Sant Pau del Camp i carrer dels Arcs.

Tant per la zona on es situa com per la documentació d'un mausoleu, s'ha de parlar de la *vil·la* de Sant Pau del Camp. Ambdues només han permès la documentació de la part rústica i es situen properes a la costa, a la zona entre la ciutat i Montjuïc. D'altra banda, les dimensions i característiques del seu mausoleu el situen com a una obra de caire monumental, malgrat que només es van documentar les fonamentacions, molt llunyà del localitzat a la plaça de Joaquim Xirau.

Dins de la mateixa línia es situa el mausoleu del carrer dels Arcs, que com la majoria dels monuments funeraris alt-imperials, va ser desmuntat i aprofitada la seva pedra com a material de construcció de l'ampliació de la muralla.

Les restes documentades s'han de situar com a part d'una *vil·la*. Aquestes unitats de producció i habitat en ocasions s'associen amb petites zones de necròpolis o elements funeraris puntuals relacionats amb els habitants de la *vil·la*. Aquest fenomen ha estat documentat en diverses intervencions anteriors, en diferents punts tant del districte de Ciutat Vella, com de zones més llunyanes de l'àrea delimitada pel recinte murari romà.

Les diferents dades fan pensar en una ocupació temporal breu, ja que tant el dipòsit com la sitja es podrien iniciar al primer quart del segle I d.C., amb una amortització del dipòsit de finals del segle I d.C. - principis del segle II d.C. Així

com un abandó a causa de fenòmens relacionants amb avingudes, que van desaconsellar una possible construcció posterior. Aquesta dada es podria situar gracies als nivells de codols i graves localitzats a sobre del dipòsit d'*opus signinum*.

El monument funerari presenta unes cronologies similars, fet lògic donada la proximitat física i la possible inclusió dins d'un conjunt superior, que seria la *vil.la*. Els materials associats al mausoleu situen un horitzó de finals del segle I d.C. encara que la datació del vas disposat com a ofrena exterior es podria ampliar fins a mitjans del segle II d.C.

Les estructures es conserven totes a la mateixa cota d'arrassament. Per sobre, colgant tota la zona es localitza un nivell d'argiles i llims d'aportació natural que presenta restes ceràmiques datades entre finals del segle II i III d.C., amb un tant per cent molt petit de material que pugui ampliar la seva cronologia fins al segle IV d.C. Les ceràmiques recuperades es troben molt rodades i concrecionades.

La situació de les restes, dins d'una zona propera a la costa i associada a les diverses rieres i zones d'aiguamolls (evidenciat per l'estrat de caire detrític situat a la part exterior de la muralla, tallat per la trinxera de la banqueta), va promoure que es colguessin en un període antic de l'ocupació romana i que el sector no presenti evidències arqueològiques d'haver estat habitat fins a època medieval, amb la inclusió dins del segon recinte defensiu, malgrat aixó no es pot deixar de banda l'idea d'una ocupació dispersa de qual no s'han conservat evidències. Com a prova d'aquesta, es pot situar la zona de necròpolis de cronologia tardana, documentada a la zona del Govern Militar.

Al contrari del que s'ha documentat en altres zones de la ciutat romana, on el territori de les *vil.lae* presenta una continuïtat d'ocupació, no es detecta la presència de aquesta ocupació a la zona del seguiment, probablement per les característiques geològiques de la zona, ja que documentació d'avingudes freqüents faria poc viable aquesta pràctica.

La proximitat a la ciutat fa pensar que aquesta zona romandria ocupada, probablement, de forma puntual i dispersa fins a època medieval, encara que no s'han documentat restes materials.

Malgrat que s'han localitzat diverses **restes medievals** a la plaça de Joaquim Xirau, centrades en un pou amortitzat al segle XV i nivells d'aportació formats per graves i codols amb material de ceràmica de verd i manganès, les estructures medievals tenen com a punt de referència la gran estructura localitzada a la zona de La Rambla-plaça del Teatre, que per la seva potència, la documentació planimètrica conservada i els diferents textos, es pot identificar

com part d'un llenç de la muralla tradicionalment anomenada de "Jaume I", concretament dins de la zona propera al portal d'Escudellers. Aquest portal, anomenat antigament com de Trentaclaus o dels Ollers, es situa a la part baixa de La Rambla, al final de l'actual carrer d'Escudellers, entre els portals de Framenors i Boqueria.

La zona de la ciutat propera a aquest portal era on es situaven alguns dels gremis relacionats amb la terrissa, com resta documentat en la pervivència dels noms de carrers, bàsicament Escudellers (abans conegut com Ollers) i Escudellers Blancs. Diferents textos, fan referència a com l'àrea propera al portal, ja fora muralles, era utilitzada per posar les peces de ceràmica a assecar, abans de coure-les al forn.

Malgrat que aquesta informació no s'ha pogut contrastar amb l'excavació, si podem reflectir la presència de peces amb defectes de cocció o de vidriat en ceràmica comuna vidriada i decorada en verd i manganès, als nivells adossats a la muralla.

La lectura de les diferents dades obtingudes al seguiment arqueològic realitzat, fa possible aventurar algunes hipòtesis:

Els nivells adossats a la muralla presenten materials medievals fins a la cota superior del fragment de llenç conservat, situant el nivell d'ús a època medieval a una cota similar a l'actual.

La diferència de la cota del parament visible a la part exterior i a l'interior, apunta el desnivell entre la zona propiament de la ciutat i la situada fora de les muralles, amb la possible presència d'un fossar del que no s'ha aconseguit constància arqueològica.

El llenç localitzat presenta una verticalitat evident, no documentant-se la presència de talús exterior.

També és interessant remarcar la presència a la zona de cota més baixa i coincidint amb la part exterior de la muralla, de llims de caràcter detrític on s'excavaria la trinxera, per tal de situar la banqueteta de fonamentació del recinte. Aquesta informació ens apropa a les diverses dades històriques que situen en un sector proper l'estany del Cagalell, on desembocava el rierol de l'Areny, que tradicionalment s'ha situat a l'actual Rambla.

La datació cronològica de les restes es podria situar, per documentació escrita, al segle XIII, encara que fins que no s'aportin noves dades documentals, no es podrà concretar la seva adscripció a un moment concret d'aquest segle, d'altra banda arqueològicament es pot confirmar que els estrats que s'adossen a la muralla presenten un cronologia que es podria situar entre finals del segle XIII i segle XIV, recolzant l'hipòtesis de l'antigüitat de la muralla.

VIII.-CONCLUSIONS

L'estudi de les dades obtingudes, encara que molt condicionades per l'obra constructiva realitzada, permeten extreure algunes consideracions.

En relació al moment romà, les restes identificades com a part d'una *villa*, permeten ampliar la zona coneguda d'ocupació al voltant del *pomerium* de la *Colonia Iulia Augusta Faventia Paterna Barcino*.

Les dades cronològiques permeten situar una ocupació de la zona de principis del segle I d.C, amb l'establiment d'un centre productiu molt a prop de la línia de costa, del que la migradesa de les restes no fan possible una adscripció funcional completa. En un període posterior, cap a finals del mateix segle, es va construir el monument funerari. I ambdós van estar en ús, fins a principis de la segona meitat del segle II d.C.

Com a punt interessant s'ha d'assenyalar la situació de les restes, que junt amb la necròpolis del Govern Militar, apunten noves dades sobre la situació de la línia costanera durant el moment romà, que alguns historiadors situen més a l'interior del que les restes arqueològiques permetrien.

La informació proporcionada per la intervenció a la muralla presenta diferents vessants. D'una banda, ha permès ampliar el coneixement del seu traçat concret, completant intervencions anteriors i coneixer les cotes on es podria moure el nivell de la ciutat, tant a l'interior com a l'exterior del recinte, apuntant un desnivell que sembla ràpidament colmatat.

D'altra banda, s'ha documentat la tècnica emprada de construcció així com les mides, element poc tractat als documents escrits de l'època. Tambè s'ha pogut situar la cota de destrucció del segle XVIII i comprovar que també es va efectuar una important remoció de terres, ja que totes les restes relacionades amb la muralla estàn cobertes per estrats amb presència de materials dels segle XIV, amb una proporció molt petita de materials contemporanis al moment d'enderrocament.

Com a punt interessant s'ha d'assenyalar la diferència entre l'estatigrafia de la ciutat i l'externa. La part interior presenta un nivell de colmatació lenta de característiques similars al documentat dins del període romà. Però la part externa presenta una colmatació més ràpida, amb presència d'estrats amb codols i sorres, que es situen a sobre d'un estrat (a cota de la banqueta) de caire detritic.

Per finalitzar aquestes conclusions, no em resta sino esperar que properes intervencions o recerques documentals permetin aportar noves dades que permetin un millor coneixement de la història de Barcelona.

BIBLIOGRAFIA

A.A.V.V.:1992

A.A.V.V.:1992 Catalunya Romànica, vol. XX: El Barcelonès, El Baix Llobregat, El Maresme. Enciclopèdia Catalana, Barcelona

A.A.V.V.1991:

A.A.V.V.1991 Història de Barcelona, 1ª edició, Enciclopèdia Catalana, dirigida per J. Sobrequès i Callicó.

ALMAGRO, M. 1955

ALMAGRO, M. 1955. Las necrópolis de Ampurias. Barcelona

BACARIA, A., PAGÈS, E., PUIG, F. 1991.

BACARIA, A., PAGÈS, E., PUIG, F. 1991. Excavacions arqueològiques a l'entorn del monestir de Sant Pau del Camp. Tribuna d'arqueologia 1989-1990. Departament de Cultura de la Generalitat. Barcelona.

BALAGUER, V. 1865.

BALAGUER, V. 1865. Las calles de Barcelona. Barcelona

BALIL, 1955-56.

BALIL, 1955-56 Una nueva necropolis romana en Barcelona. Ampurias 17-18. Pp.269-276

BÉAL, J.C., 1983

BÉAL, J.C. 1983. Catalogue des objets de tabletterie du musée de la civilisation gallo-romaine de Lyon. Centre d'études romaines et gallo-romaines de l'université Jean Moulin, Lyon III. Nouvelle série, n° 1.

CARRERAS i CANDI, F. 1980 :

CARRERAS i CANDI, F. 1980 "La ciutat de Barcelona", Geografia General de Catalunya, vol. III, Barcelona,

CUBELES i BONET, A. 1993 :

CUBELES i BONET, A. 1993 "La problemàtica a l'entorn de la incidència del decret del batlle reial de Barcelona sobre els oficis de batedors i tintorers de fustanys de l'any 1255 en la historiació de les muralles de Barcelona del segle XIII", dins del vol. I del Segon Congrés d'Hª de Barcelona.

DURAN Y SANPERE, A. 1967

DURAN Y SANPERE, A. 1967 Una nueva via sepulcral en Barcelona. Cuadernos de arqueologia e historia de la ciudad. MCMLXIII. NªIV. pp.61-104

DURAN i SANPERE, A. 1972:

DURAN i SANPERE, A. 1972: Barcelona i la seva Història, Documents de Cultura Curial, 2, vol. I, Barcelona.

FLORENSA, A. 1962:

FLORENSA, A. 1962: Evolución de Barcelona en la Baja Edad Media, n° 3 de Cuadernos de Arqueologia e Hª de la Ciudad.

FRADE, H. CAETANO, J.C. 1993

FRADE, H. CAETANO, J.C. 1993 .Ritos funerarios romanos no nordeste Alentejo. II Congreso de Historia Antiga

GALERA, M.-ROCA, F.-TARRAGÓ, S.: 1982

GALERA, M.-ROCA, F.-TARRAGÓ, S.: 1982 Atlas de Barcelona, Col.legi oficial d'Arquitectes de Catalunya, 1ª edició

GARCIA i ESPUCHE, A. 1986:

GARCIA i ESPUCHE, A. 1986: Espai i societat a la Barcelona pre-industrial. Edicions de La Magrana, Institut Municipal d'Hª, Ajuntament de Barcelona, 1ª edició.

- GARCIA i ESPUCHE,A./GUARDIA, M.1990:
 GARCIA i ESPUCHE,A./GUARDIA,M.1990: Canvis i permanències de l'herència espacial medieval: de la ciutat de la Ribera a la ciutat de la Rambla a "Actes del II Congrés d'H^a del Pla de Barcelona", 2 vols., Barcelona
- GRANADOS,J.O.,RODA,I.1993
 GRANADOS,J.O.,RODA,I.1993.La Barcelona d'època romana. Actes del III Congrés d'Història del Pla de Barcelona.Ponències i Comunicacions. IMH.Barcelona.pp.11-24.
- GRANADOS,J.O.,RODA,I.1993
 GRANADOS,J.O.,RODA,I.1993. Barcelona a la baixa romanitat. Actes del III Congrés d'Història del Pla de Barcelona.Ponències i Comunicacions. IMH.Barcelona.pp.25-46.
- HUERTAS ARROYO,J.1995
 HUERTAS ARROYO,J.1995. Memòria de la intervenció als carrers Nou de Sant Francesc-Passatge de la Pau. Memòria d'excavació. Inèdita.
- HURTADO,V.-MESTRE,J.-MISERACHS,T.1995:
 HURTADO,V.-MESTRE,J.-MISERACHS,T.1995: "Atlas d'H^a de Catalunya". Edicions 62 1^aedició.
- PAUNIER, D. 1987.
 PAUNIER, D. 1987.Inhumations et incinerations aux trois premiers siècles de notre ère:l'état des questions en Suisse.Congres Archaeologique de Gaule Meridionale. Toulouse,Montrejeau. Pp.95-105
- PI I ARIMON,A.A.1854.
 PI I ARIMON,A.A.1854.Barcelona,antigua y moderna.Barcelona.
- PRIEUR,J.1986
 PRIEUR,J.1986. La mort dans l'antiquite romaine. Quest.France.
- RIBA BERTRAN,M.1968
 RIBA BERTRAN,M.1968 .Descubrimiento de una necrópolis romana en la basílica de Sta. M^a del Mar.Cuadernos de arqueologia e historia de la ciudad. MCMLXVIII.Nº- XVII. pp.5-32
- TOMASEVIC-BUCK,T.1982.
 TOMASEVIC-BUCK,T.1982. Augusta Raurica: Ein neuenldeck gräberferd in kaisseaugst.A.G Archäologie der Schweiz5. Pp.141-148

ANNEX 1

**Llistat unitats estratigràfiques
matrix**

DESCRIPCIÓ DE LES UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

Sector 1 (100)

Numeració de les estructures i estrats documentats sota l'edifici del Frontó Colom, les estructures romanes es numeren del 101 al 134, el seu estat de conservació és deficient, estan afectades per la construcció dels pilars de sustentació del gimnàs i per accions anteriors, probablement a causa de rieres (a sobre de les estructures romanes trobem un estrat format per graves i codols). Amb els números 150 i 151 s'han identificat dues bossades de materials datades entre els segles XVIII i XIX.

101-Estructura indeterminada. Formada per pedres de diversos tamany, totes reaprofitades. Presenta una orientació sud-nord. Es documenten alguns carreus de petit tamany, un gran carreu de 1m. de llargada i un ara, descontextualitzada. Cota-2.31 m.s.n.m. Coberta per 106.

Fotografies-77 a 90,94

Plànol-2,11,15,16

102- Sitja. Retall en forma de quart d'esfera, practicat al terreny natural, situat entre l'estructura 101 i el dipòsit. Cota- 1.84 m.s.n.m. Coberta per 105 i 106.

Fotografies-83,89 a 98.

Plànol-2,11,15

103-Mur de tancament del dipòsit. Format per pedres de dimensions mitjanes, sense treballar, amb alguns elements constructius de ceràmica(tegules), lligat amb morter i argila (en alguns sectors),El costat nord-oest presenta restes d'arrebossat. El costat sud-est es troba molt deteriorat. Al interior del mur es localitza un canal de desguàs format per dos imbrex(120) Cota.2.32 m.s.n.m.Cobert per 110, cobreix a 129, se li adossa 116.

Materials representatius- moneda d'August.

Fotografies-83,108,117.

Plànol-2,11,12,13,15

104-Mur d'estructura no localitzada. Format per pedres, lleugerament escairades disposades en aparell aleatori alineat, amb una amplada de 50 cms. i 70 cms d'alçada. Orientació sud-est/nord-oest. Situat a l'est de l'estructura del dipòsit. Esta relacionat amb aquesta estructura, pero no presenta cap relació física. Està molt afectat per la pantalla.Cota-1,32 m.s.n.m. Cobert per 108.

Fotografies-99 a 104

Plànol-2,11

105-parets de la sitja, formades per argila amb evidències de haver patit l'acció del foc. Recobreix tota la superfície del retall de la sitja. Cobert per 131,132,133. Fotografies-94 a 98.
Plànol-2,11,15

106. Estrat d'aportació natural, format bàsicament per llims i argila, amb presència de ceràmica i restes constructives amb una concentració major a la zona propera les estructures. Cota- 3,20 m.s.n.m. Cobreix a 101,131,109. Materials representatius- ceràmica alt-imperial romana. Cronologia-II-III d.C
Fotografies-77 a 85
Plànol-14

107. Estrat d'aportació natural format per argiles i llims. Cota-0,30 m.s.n.m
Cronologia- s.II d.C. Cobert per 101 i 106. Cobreix a un estrat sense presència de materials.

108. Estrat d'enderroc format per argiles i llims, amb presència de carbonets i restes constructives. Cota-3.10 m.s.n.m. Cobreix a 104. Igual a 106.

109. Estrat format per gravetes d'aportació. Cota-2.72 m.s.n.m. Cobreix a 110.Cobert per 106.
Fotografies-123
Plànol-14

110. Estrat d'enderroc format per argiles i llims, amb una forta presència de restes constructives. Cota-2.56 m.s.n.m. Cobreix a 111,112,113,114,117,118. Cobert per 109.
Fotografies-123
Plànol-14

111. Mur construït amb pedres irregulars sense treballar, lligades en sec. Tanca el dipòsit pel costat. Cota-2.53 m.s.n.m. Cobert per 110. Se li adossa 113 i 114.
Fotografies-109 a 113,118 a 121
Plànol-2,11,12,13

112. Capa de revestiment parietal caiguda de la paret, presenta marca d'encanyssat a la part posterior. La disposició de la part caiguda és en acordió. Cota-2.45 m.s.n.m. Cobert per 110.Cobreix a 113 i 114
Fotografies-124 a 129
Plànol-2,11

113. Paviment format per *opus signinum*, ocupa tota la superfície del dipòsit. Presenta una lleugera inclinació cap a la rampa. Cota-2.37 m.s.n.m. Cobreix a 115. Cobert per 110 i 112. S'adossa a 103,111,127 i 128.Igual a 114.
Fotografies-109, 123 a 126, 141 a 144
Plànol-2,11, 12,13,14

114. Rampa formada pel paviment 113, per desguasar al canal 120. Cota-1.26 m.s.n.m. Cobreix a 115. Cobert per 109 i 110. S'adossa a 103, 111, 127.
Fotografies-143 a 146
Plànol-2, 11, 12, 13

115. Estrat d'enderroc format per argiles, amb presència de carbonets. Cota-2.40 m.s.n.m. Cobert per 113. S'adossa a 111, 127 i 128.
Fotografies-141, 149
Plànol-14

116. Mur construït amb pedres reaprofitades, pedres sense treballar, lligades en sec. Cota-2.40 m.s.n.m. Cobert per 110. Se li adossa 125. S'adossa a 103, 121, 128.
Fotografies-131, 132
Plànol-11, 12, 13, 14, 15

117. Mur construït amb pedres sense treballar, lligades en sec. Paral·lel a 111, tanca el dipòsit pel costat nord-oest. Cota-2.39 m.s.n.m. Cobert per 110. Se li adossa 113 i 114. Tallat per la pantalla de formigó.
Fotografies-106 a 109
Plànol-11, 12, 13, 14

118. Estructura que defineix un espai quadrangular formada pels murs 127 i 128. Cota-2.35 m.s.n.m. Cobert per 110. Se li adossa 113 i 116, 119, 122.
Fotografies-108, 109, 124, 145, 146
Plànol-11, 12, 14

119. Estrat format bàsicament per argiles, amb presència de carbonets i pedres. Cota-2.40 m.s.n.m. Cobert per 113. Cobreix a 122. S'adossa a 127 i 128.
Fotografies-133
Plànol-13

120. Desguàs format per dos *imbrices* encarats. Es situa a l'interior del mur 103. Cota-2.20 m.s.n.m. Cobert per 113. S'adossa a 111, 127 i 128.
Fotografies-84, 115 a 117.
Plànol-12, 13

121. Estructura formada per dues peces ceràmiques de 32 x 46 x 6 cms. Disposades una a continuació de l'altra. Cobert per 116, 123.
Fotografies-151, 152.
Plànol-12

122. Estrat format per argiles, amb presència de carbons i cendres. Es situa a l'interior de l'estructura 118. Cota-1,74 m.s.n.m. Cobert per 119. Cobreix a natural. S'adossa a 116,127 i 128. Materials representatius-àmfora indeterminada i comuna romana.

Fotografies-139,140

Plànol-14

123. Mur construït amb petites pedres sense treballar, lligades en sec. Es situa a la part baixa de 116. Cota-2.34 m.s.n.m. Cobert per 119. Cobreix a 124. S'adossa a 125.

Fotografies-123

Plànol-12

124. Estrat format per argiles, amb presència de carbonets. Es situa localitzadament sota el muret 123. Cota-1,84 m.s.n.m. Cobert per 123,125. Cobreix a 122.

Plànol-14

125. Acumulació de petites pedres sense treballar situades tocant 123. Cota-2.38 m.s.n.m. Cobert per 119. Cobreix a 124. S'adossa a 123.

Fotografies-123

Plànol-11,12,14

126. Estrat similar a 115, format per argila i sorra amb carbons. Cota-2.04 m.s.n.m. Cobert per 115. Cobreix a natural. Tallat per pantalla de formigó.

Fotografies-106 a 109

Plànol-14

127. Mur format per petites pedres sense treballar, orientat en direcció nord-sud, formant angle amb 128. Forma part de l'estructura 118. Cota-2.36 m.s.n.m. Cobert per 110. Se li adossa a 114,116,119,122. En contacte amb 128.

Fotografies-157 a 159

Plànol-12,13,14

128. Mur format per petites pedres sense treballar, orientat en direcció nord-sud, formant angle amb 127. Forma part de l'estructura 118. Cota-2.34 m.s.n.m. Cobert per 110. Se li adossa a 113,119,122. En contacte amb 127.

Fotografies-157 a 159,164

Plànol-12,13,14

129. Estrat format per argila i situat sota 103. Cota-1.74 m.s.n.m. Cobert per 103. Cobreix a natural.

130. Preparació del paviment *d'opus signinum*, formada per pedres de tamany petit. Cota-2.20 m.s.n.m. Cobert per 113. Cobreix a 115. S'adossa a 111,127 i 128. Tallat per pantalla de formigó.

Fotografies-154

Plànol-14

131. Estrat format format per argila i sorra. Cobert per 106. Cobreix a 132. S'adossa a 105.

Plànol-15

132. Estrat format per argila, amb presència de tovots abocats. Al seu interior s'ha recuperat diverses olles de cocció reduïda, així com algun fragment d'àmfora local (Pascual 1). Cobert per 131. Cobreix a 133,105.

Fotografies-91 a 93

Plànol-15

133. Estrat format per argila i llims totalment nets, d'aportació natural. Cobert per 132. Cobreix 105.

Fotografies-106 a 109

Plànol-15

134. Estrat format per argila i llims. Cobreix 104. Igual a 106.

150. Bossada de materials ceràmics datats al segle XVIII, relacionada amb unes estructures de fonamentació, es situa a 50 cms per sota del frontó. Termina a 2.30 del mateix.

Plànol-2

151. Bossada de materials ceràmics datats al segle XIX, relacionada amb unes estructures de fonamentació, es situa a 80 cms per sota del frontó. Termina a 1.30 del mateix.

Plànol-2

Sector 2 (200)

Amb el nom de sector 2 es troben les estructures i estrats localitzats a la zona central de l'aparcament, es a dir, a la plaça de Joaquim Xirau. Les tres primeres estaven ja rebaixades i afectades per la pantalla de formigó quan es va començar el control arqueològic i es van localitzar nomès als perfils, la resta es van documentar durant el seguiment.

Estructures medievals

201- estrat de forma allargada, amb una major potència a la part central que als extrems, format basicament per codols de diversos tamanys, amb un gran concentració de ceràmica d'època medieval. Situat a la plaça de Joaquim Xirau, a la zona que limita amb a la rambla Santa Monica. Nomès es documenta al perfil, perquè la zona central ja estava excavada. Materials- ceràmica comuna vidriada i decorada en verd i manganès amb defectes de de cocció i vidriat, com a element puntual trobem un fragment de reflexos amb decoració de cadeneta. Cronologia del segle XIV, amb una intrusió del segle XV.

Sembla un estrat d'aportació a una zona de riera.

Fotografies-14,15,16

Plànol-2

202-Estructura de pou, construïda amb carreus de pedra escairats, es imposible determinar la seva forma perquè estava afectat per la pantalla de formigó. Amortitzat amb material datat al segle XV, format per ceràmica comuna vidriada, decorada en verd i manganès i importacions de blava valenciana. Estava localitzat al límit amb al carrer Passatge de la Pau, zona nord-est del solar.

Fotografies-12,13

Plànol-2

Estructures romanes; Monument funerari.

203-estrat d'enderroc format per argiles i llims amb una forta presència de material romà, tant ceràmic, com restes constructives. Els material localitzats estaven molt rodats, i es documenta que estaven en contacte amb aigua o en una zona de molta humitat. Estava situat a la zona sud-est del solar tocant a la façana del edificis existents, molt aprop del mausoleu.

Fotografia-10,11

Plànol-17,18,19

204-Monument funerari. Estructura molt afectada, per un edifici del segle XIX i per l'acció de les màquines al pasar per sobre quan encara no s'havia localitzat. Formada per dos murs solidaris, formant cantonada. Construit amb carreus de pedra de Montjuic, de petit tamany a les cares exteriors i morter amb pedres sense treballar al interior. El morter es de color blanquinós, amb molta sorra. L'alçada màxima conservada es de 0,35 m., i l'amplada màxima es de 0,50 m.

Fotografies-41 a 56

Plànol-17,18,19

205-Estrat de sedimentació lenta format per argiles i llims, amb presència de carbons. Situat al interior de l'estructura 204. Es un estrat remenat on es localitza les restes de l'aixovar i elements d'època posterior a la fase d'enderrocament.

Fotografies-42.

Plànol-17,18,19

206-Banqueta de fonamentació de l'estructura 204, formada per pedres sense treballar i lligades amb un morter molt pobre, amb una gran proporció de sorra. La gran plasticitat de l'entorn fa es trobi inscrit a la rasa 213.

Fotografies-43,52.

Plànol-17,18,19

207-Estrat format per argiles i llims situat als voltants de l'estructura 204, es localitzen restes esporàdiques de ceràmica i carbonets. Igual a 205.

Fotografies-49

Plànol-17,18,19

208-Estructura formada per tegules planes romanes, la tapa i el fons eren tegules senceres i les parets estaven formades per fragments de tegules de diferents tamany. Formen una capsa. Estava coberta per l'estrat 205, està reomplert pel 213, i reomple al 209.

Fotografies-47 a 72

Plànol-17,18,19

209-Rasa de forma quadrangular realitzada per situar la capsa 208. Retalla 212.

210-Estrat format per argiles i llims, molt similar al 207, però amb menys proporció de ceràmica, quasi inexistent. Materials- *terra sigillata hispanica i sudgallica*, comuna de cuina africana, Cronologia de segona meitat del segle II d.C. Està cobert per 207 i tallat per 214.

Plànol-17,18,19

211-Acumulació de ceràmica, ossos i carbons, sense cap forma definida, amb senyals haber patit l'acció del foc. Està localitzat a 1 m. a l'oest de l'estructura del mausoleu. Materials- Ostia I,262 amb cronologia entre la segona meitat del segle II i primera meitat del segle V d.C. Cobert per 207 i cobreix a 210.

Fotografies-75

Plànol-17,18,19

212- Estrat d'aportació natural, format per argiles i llims. Cobert per 205, tallat per 209,214

Plànol-17,18,19

213-Estrat format per llims i argiles, amb una forta presència de cendres i carbons. Reomple a l'estructura 208.

Fotografies-47 a 50

Plànol-17,18,19

214-Rasa allargada, totalment ocupada per la banquetta 206. Talla a 210,212.

Fotografies-43,52

Plànol-17,18,19

Sector plaça del Teatre-Rambla

Dins d'aquest sector s'hi inclouen les diferents actuacions, bàsicament per tal de substituir serveis realitzades per la constructora. Les tres primeres (cala 1, 2 i 3) van suposar una recollida de materials. La rasa 1 (4000) va permetre la documentació d'algunes estructures i la recollida de materials. Les numeracions 5000 (exterior muralla) i 6000 (interior muralla) corresponen a l'actuació de setembre, es a dir, la construcció de la rampa de l'aparcament.

1000- Amb aquest número es situa el material arqueològic recollit a la cala 1.

2000- Amb aquest número es situa el material arqueològic recollit a la cala 2.

3000- Amb aquest número es situa el material arqueològic recollit a la cala 3.

Rasa 1

4001- Paviment format per rajoles de ciment. Ocupa tota la superfície. Cobreix a 4002.

Fotografies-179

Plànol-6

4002- Preparació del paviment formada per sorres, ocupa tota la superfície. Cobreix a 4003. Cobert per 4001.

Fotografies-179

Plànol-6

4003- Capa de formigó de 16 cms de potència. Ocupa tota la superfície. Cobreix a 4004. Cobert per 4002.

Fotografies-179

Plànol-6

4004- Estrat format per argila i gravetes, amb presència de materials de ceràmica decorada en verd i manganès. Cobreix a 4006. Cobert per 4004.

Fotografies-181

Plànol-6

4005- Capa de formigó de 16 cms de potència. Ocupa tota la superfície. Cobreix a 4004. Cobert per 4002.

Fotografies-181

Plànol-6

4006- Estrat format per argiles i sorres amb presència de carbons. Ocupa tota la superfície. Materials-ceràmica comuna vidriada i decorada en verd i manganès. Cobreix a 4007. Cobert per 4005.

Fotografies-181

Plànol-6

4007- Estructura formada per morter de calç i pedra. Ocupa gairebé la meitat de la superfície. Cobert per 4006.

Fotografies-179,180

Plànol-6

4008- Estructura formada per morter de calç i pedra. Cobert per 4006.

Fotografies-182

Plànol-6

4009- Estructura formada per morter de calç i pedra, presenta una cara de carreus de tamany mitja. Defineix una forma corva. Cobert per 4006.

Fotografies-186,187

4010- Estructura situada al límit amb el carrer Escudillers. formada per totxos i morter de calç. Forma una volta i creua la rasa en sentit diagonal. Es tractaria d'una claveguera ja amortitzada en unes obres anteriors.

Fotografies-185

Cara exterior de la muralla

5001- Paviment format per rajoles de ciment de 20 x 20 cms., dividides en quatre quadrants. Ocupa tota la superfície. Cobreix a 5002.

Fotografies-188

Plànol-7

5002- Planxa de formigó d'una potència aproximada de 10 cms. Uniforme a tota la superfície. Cobreix a 5003. Cobert per 5001.

Fotografies-188

Plànol-7

5003- Paviment format per llambordes de pedra, provinent de la pedrera de Montjüic. Uniforme a tota la superfície. Cobreix a 5004. Cobert per 5002.

Fotografies-188

Plànol-7

5004- Estrat format per sorres d'aproximadament 15 cms. de potència. Uniforme a tota la superfície. Cobreix a 5005. Cobert per 5003.

Fotografies-188

Plànol-7

5005- Estrat format per argila amb restes constructives. Uniforme a tota la superfície. Cobreix a 5006,5007. Cobert per 5004.

Fotografies-188

Plànol-7

5006- Estructura de 3 metres de gruix i 3 metres d'alçada conservada. Formada a les cares exteriors per carreus de pedra de Montjüic, de mida petita, i al nucli per diverses capes de formigó de calç i pedra sense treballar. Cobert per 5005. Se li adossa 5007,5008,5011,5012. Igual a 6007

Fotografies-188 a 208

Plànol-7,8

5007- Estrat format per sorres i codols de petit tamany, presenta una potència màxima de 0.80 metres. Materials- ceràmica comuna vidriada, vidriada en blanc i decorada en verd i manganès. Cobreix a 5008. Cobert per 5005.S'adossa a 5006.

Fotografies-204

Plànol-7

5008- Estrat format per sorres i llims, amb presència de restes d'arrels, presenta una potència màxima de 0.90 metres. Materials-comuna vidriada i vidrada en blanc. Cobreix a 5011. Cobert per 5007. S'adossa a 5006.

Fotografies-204

Plànol-7

5009- Estrat format per sorres i llims, presenta una potència màxima de 0.80 metres. Cobreix a 5010. Cobert per 5005. S'adossa a 5006,5016.

Fotografies-204

Plànol-7

5010- Estrat format per sorres i codols de petit tamany, presenta una potència màxima de 0.80 metres. Cobreix a 5008. Cobert per 5005.S'adossa a 5006. Igual a 5007.

Fotografies-204

Plànol-7

5011- Estrat format per sorres i codols de petit tamany i llims, presenta una potència màxima de 0.50 metres. Materials- comuna vidriada i decorada en verd i manganès. Cobreix a 5012. Cobert per 5008.S'adossa a 5006.

Fotografies-204

Plànol-7

5012- Estrat format per sorres, presenta una potència màxima de 0.80 metres. Materials- comuna vidriada i decorada en verd i manganès Cobert per 5011.S'adossa a 5006.

Fotografies-204

Plànol-7

5013- Estructura formada per formigó de calç i pedres sense treballar. Presenta una potència màxima de 0.70 metres. Cobert per 5006.

Fotografies-209 a 212

Plànol-7,8

5014- Bossada de materials, que no te relació de contacte amb la muralla, recuperada durant els treballs de construcció de la rampa, només es van recuperar el materials que van ser afectats i no es va poder excavar per tal de delimitar la seva naturalesa. És un conjunt uniforme format per peces de ceràmica de blau de Barcelona, algunes amb defectes de cocció o de vidriat. Cota-3,56 m.s.n.m

Plànol-6

5015- Estrat de rebliment, format per graves i sorres, localitzat a l'estructura 5016.

Fotografies-199 a 204

Plànol-7

5016- Estructura formada per un paviment de cairons de 15 x 30 cms i parets de pedra. Sobresurt de l'estructura 5006, i es pot identificar amb un desguàs que provenia de l'interior de la ciutat.S'adossa a 5006.

Fotografies-199 a 204

Plànol-7

5017- Materials recuperats a sobre de la claveguera 5018.

Cara interior de la muralla

6001- Planxa de formigó de l'actual aparcament. Ocupa tota la superfície. Cobreix a 6002.

Fotografies-214 a 220

Plànol-7

6002- Estrat format per graves, materials d'enderroc amb presència de plàstics. Cobert per 6001, cobreix a 6003 i 6007.

Plànol-7

6003- Estrat format per argiles i llims, amb carbonets. Planxa de formigó de l'actual aparcament. Ocupa tota la superfície. Cobert per 6002, cobreix a 6009, s'adossa a 6007.

Plànol-7

6004- Tub de formigó modern. Situat a la part central i superior de 6007. Reomple 6006.

Fotografies-214 a 220

Plànol-8,9

6005- Planxa de formigó de l'actual aparcament. Ocupa tota la superfície. Cobreix a 6002.

Fotografies-214 a 220

Plànol-7

6006- Rasa per situar 6004. Talla a 6007. Reomplert per 6005,6004.

6007- Mur format per carreus de petit tamany, igual a 5006.

Fotografies-214 a 228,236 a 243

Plànol-6,7,9

6008- Estructura formada per pedra sense treballar i formigó de calç. Construida a capes amb tècnica d'encofrat perdut. Reomple 6011. Se li recolza 6007.

Fotografies-215 a 228

Plànol-7,9

6009- Estrat format per argiles i llims de color marró, amb poc material ceràmic. S'adossa a 6007,6008. Cobert per 6003. Cobreix a 6010 i 6011. Material-ceràmica comuna vidriada i verd i manganés, amb cronologia del segle XIV.

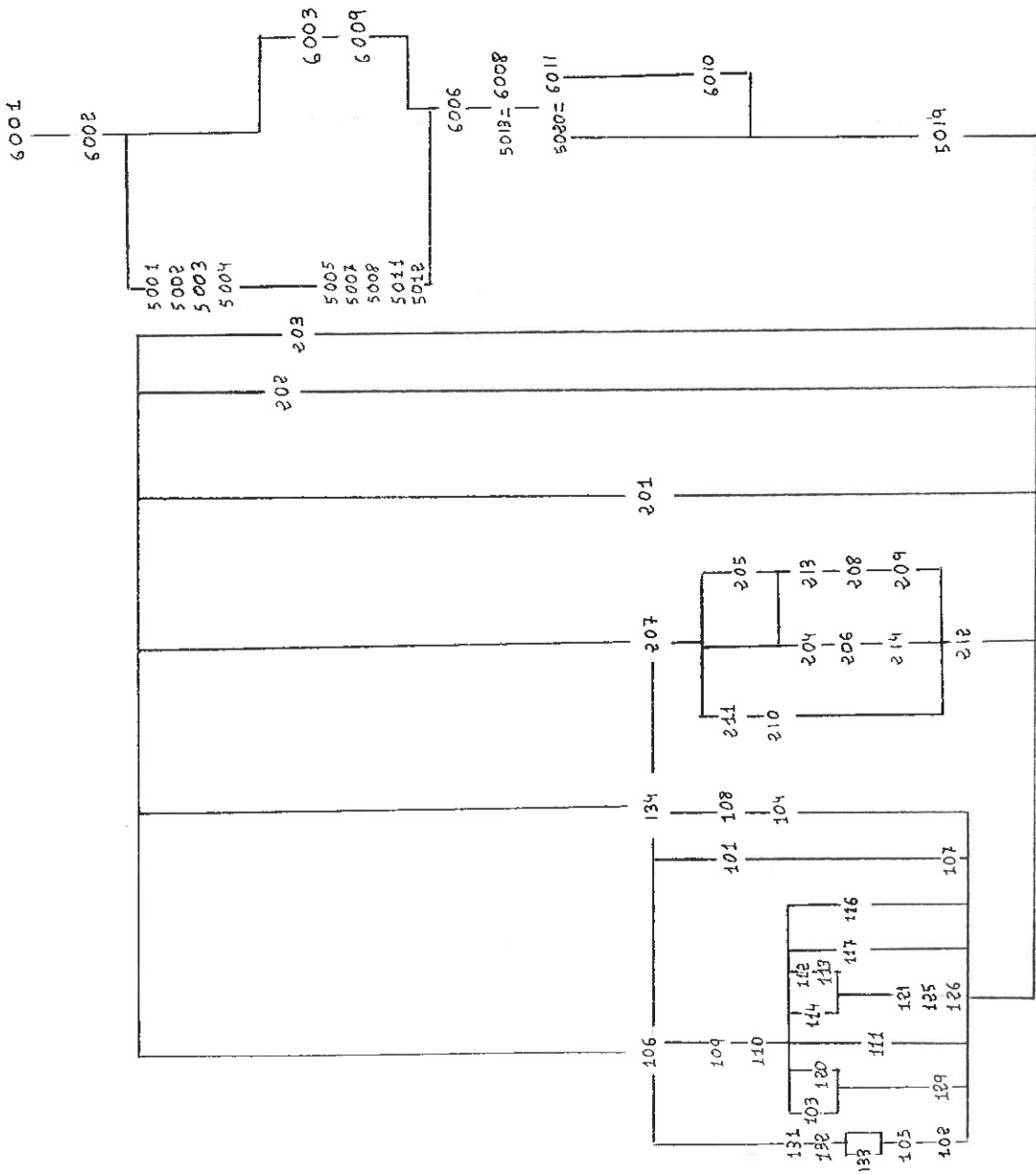
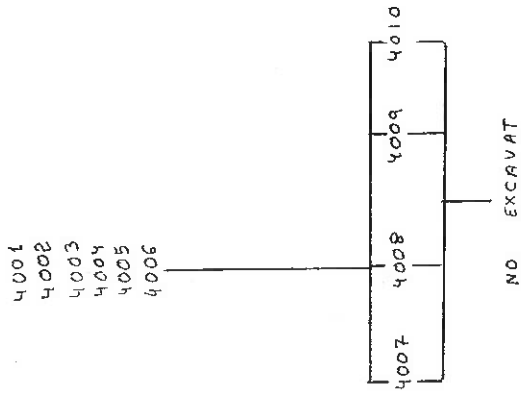
Plànol-7

6010- Estrat format per argiles de color marró, amb poca presència ceràmica. Cobert per 6009, tallat per 6011. Material-ceràmica romana.

Plànol-7

6011- Retall de forma allargada. Reomplerta per 6008. Cobert per 6009. Talla a 6010.

Plànol-7

SEDIMENT ESTÉRIL

ANNEX 2

**Catàleg
Bibliografia
Inventari materials**

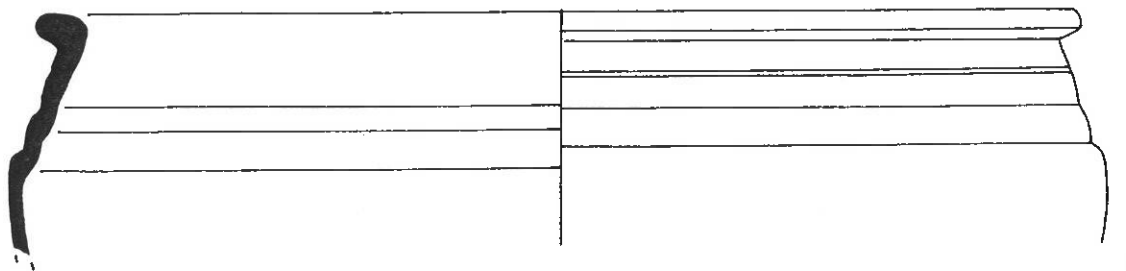
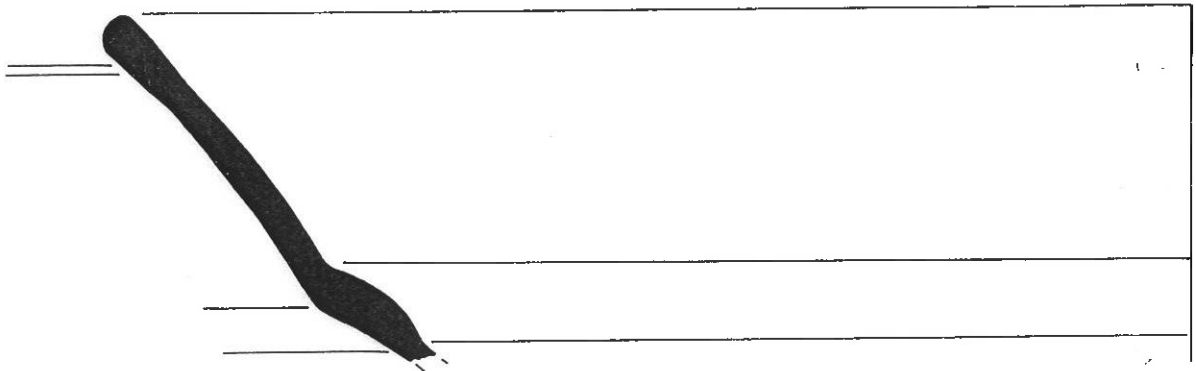
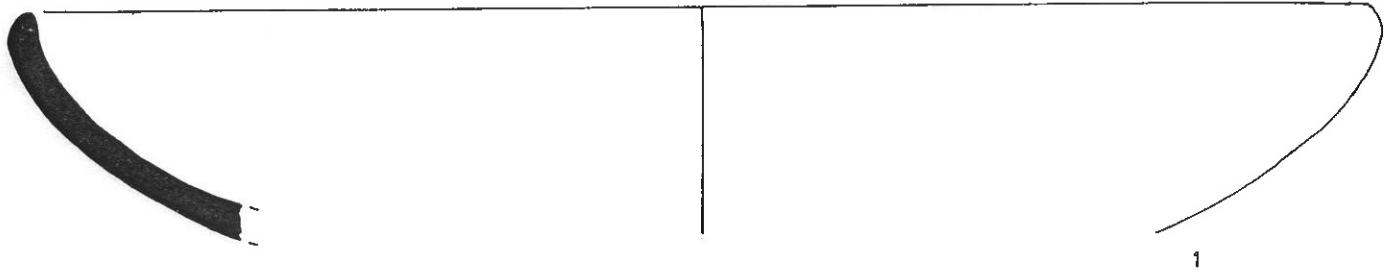
CATÀLEG

- Làmina-I-1 **1181-106-1** Fragment de vora de *terra sigil.lata hispanica*, forma Dragendorff 15/17. Cronologia- segle I d.C. Pasta vermella típica. Vernís exterior amb taques i empremtes. Diàmetre- 27 cms.
- Làmina-I-2 **1181-106-2** fragment de vora de *terra sigil.lata hispanica*, forma Dragendorf 32. Cronologia- segle I d.C. Pasta vermell ataronjat amb una forta presència de desgreixant de quars blanc.Vernís molt deteriorat de tonalitat taronja. Diàmetre-32 cms.
- Làmina-I-3 **1181-106-3** Fragment de vora de *terra sigil.lata africana clara A*, forma Lamboglia 23. Cronologia-125-200 d.C. Pasta típica ataronjada. Vernís molt malmès de color vermell ataronjat amb pell de gallina. Diàmetre-34 cms.
- Làmina-I-4 **1181-106-4** Fragment de vora de bol de parets fines, forma Mayet XLIV. Cronologia-50-100 d.C. Pasta de color ocre ataronjat. Presenta diverses acanaladures a la part uperior de la panxa. Diàmetre- 16 cms.
- Làmina-II-5 **1181-106-5** Fragment de vora de morter de ceràmica comuna romana, amb forat per penjar. Pasta de color marró, lleugerament més fosca a la part interior de la peça, no conserva engalba. Al seu interior es documenta la inclusió de petites pedres per ajudar a la seva funció.
- Làmina-II-6 **1181-106-6** Fragment de tapadora de ceràmica comuna amb engalba blanca, amb decoració aplicada de cordó pessigat. Pasta de color taronja clar, sense desgreixant visible.
- Làmina-II-7 **1181-106-7** Fragment de tapadora de ceràmica comuna amb engalba blanca. Pasta taronja clar amb desgreixant de quars blanc. Engalba exteiror i interior. Diàmetre-6 cms.
- Làmina-II-8 **1181-106-8** Fragment de vora d'àmfora tarraconense,forma Dressel 2-4. Cronologia- segle I d.C. Pasta de tonalitat blanquinosa sense desgreixant visible. Presenta indicis de l'arrancament de nansa.
- Làmina-III-9 **1181-107-1** Fragment de *terra sigil.lata africana clara A*, forma Pallares 14-Hayes 140. Cronologia-primera meitat del segle I d.C. Pasta de color vermell molt porosa, amb desgreixant de quars. Vernís exterior molt malmès. Senyals internes del torn. Decoració a rodeta a la part de la panxa. Diàmetre de la base-3,5 cms.
- Làmina-III-10 **1181-110-1** Perfil sencer de pàtera de *terra sigil.lata sudgal.lica*, Forma Drag.17b.Cronologia- 25-60 d.C. Amb marca de Tertius. Pasta típica. Empremses a la part inferior. Diàmetre-16 cms.

- Làmina-III-11 **1181-118-1** Fragment de fons de patera de *terra sigillata itàlica*, amb marca de *Chrestius c. Tellius*, distribuïda en dos registres. Pasta color marró clar amb vernís també marró.
- Làmina-IV-12 **1181-119-1** Fragment de vora de pàtera de *terra sigillata itàlica*, forma Goudineau 29. Cronologia del segle I dC.
- Làmina-IV-13 **1181-126-1** Fragment de gerreta amb vora arrodonida exvasada amb nansa, de ceràmica comuna reduïda. Diàmetre-14 cms.
- Làmina-V-14 **1181-150-1** Fragment perfil sencer de plat de ceràmica vidrada blanc i blava catalana, amb orla de figueta i roda de carreta, amb fons florejat. Cronologia del segle XVII. Pasta de tonalitat groguenca. Amb marca del tres peus de terrisser. Diàmetre-20 cms.
- Làmina-V-15 **1181-150-2** Fragment perfil sencer de plat de ceràmica vidrada blanc i blava catalana, amb orla de la salxitxa doble. Cronologia del segle XVII. Pasta de tonalitat groguenca. Diàmetre-21 cms.
- Làmina-VI-16 **1181-150-3** Fragment de plat de importació maiòlica ligure (Liguria, Itàlia). Cronologia de finals del segle XVI-inicis del segle XVII. Decoració interior floral i exterior de línies creuades. Diàmetre de la base-12 cms.
- Làmina-VII-17 **1181-150-4** Fragment de catúfol de ceràmica comuna oxidada, amb forat al fons.
- Làmina-VII-18 **1181-150-5** Fragment de plat de reflexos metal·lics de pinzell-pinta de dos puntes. Decoració geomètrica radial. Pasta de color groguenc. Marca de tres peus de terrissaire. Diàmetre-19 cms.
- Làmina-VIII-19 **1181-150-6** Fragment de perfil sencer de plat de reflexos metal·lics de pinzell-pinta de tres puntes. Pasta de color ataronjat clar. Decoració geomètrica al interior i amb una línia espiral a l'exterior. Diàmetre-22 cms.
- Làmina-VIII-20 **1181-150-7** Fragment d'escudella d'orelletes de reflexos metal·lics. Pasta de tonalitat groguenca. Decoració geomètrica, amb flor de vuit petals al fons. Diàmetre-10 cms.
- Làmina-IX-21 **1181-151-1** Fragment de plat d'Alcora, amb marca de fabrica a la part inferior. Cronologia-XIX. Decoració en blau, formant una trama de plomes. Diàmetre-24 cms.
- Làmina-X-22 **1181-202-1** Fragment d'olla de ceràmica comuna reduïda. Vora exvasada i cos carenat. Pasta reduïda al interior i oxidada a l'exterior. Engalba exterior marró. Diàmetre-19 cms.
- Làmina-X-23 **1181-202-2** Fragment de gerreta de ceràmica de Paterna amb decoració esquemàtica en blau. Cronologia- XV. Pasta de color ataronjat.
- Làmina-XI-24 **1181-202-3** Fragment d'escudella de reflexos metal·lics. Cronologia-XV. Decoració interior caligràfica i exterior formada per línies horitzontals. Pasta de tonalitat vermellova. Diàmetre-9 cms.

- Làmina-XI-25 **1181-202-4** Fragment de bol de ceràmica amb decoració de verd i manganès. Decoració vegetal. Pasta de tonalitat rosada al interior i groguenc a l'exterior. Diàmetre-18 cms.
- Làmina-XII-26**1181-202-5** Fragment de vora de plat de ceràmica amb decoració en verd i manganès, formada per tres filets a la vora. Pasta a m b una meitat de color rosa i una altra de color groguenc. Diàmetre-26 cms.
- Làmina-XII-27**1181-205-1** Fragment de vora de morter de marbre, amb agafador. Decoració d'incisions a la vora i a l'agafador. Diàmetre-29 cms.
- Làmina-XIII-28**1181-205-3** Fusaiola de forma circular d'os, decorada amb incisions. Diàmetre-3 cms. Cronologia- segles I - II d.C. (Béal, 1983. làm. LV)
- Làmina-XIII-29**1181-205-4** Fusaiola de forma circular d'os, decorada amb incisions. Diàmetre-1,5 cms. Cronologia- segles I - II d.C. (Béal, 1983. làm. LV)
- Làmina-XIII-30 **1181-205-5** Perfil sencer de llantia imperial de volutes amb decoració de flor de tretze petals. Forma Dressel 15. Cronologia- 60-100 d.C. Pasta de color marró clar, amb restes d'engalba marró.
- Làmina-XIV-31 **1181-207-1** Perfil sencer de bol de *terra sigillata africana clara A*, Forma-Lamboglia 6-Hayes 34. Cronologia-150-200. Pasta de tonalitat ataronjada amb vernís típic, però molt deteriorat. Diàmetre-16 cms.
- Làmina-XIV-32 **1181-207-2** Fragment de vora d'àmfora Bètica de salaó, forma Dressel 20, amb arrancament de nansa. Pasta de color marró amb desgreixant de mica daurada. No es pot calcular el diàmetre.
- Làmina-XIV-33 **1181-207-3** Fragment de vora de vas de ceràmica vidrada romana. Forma López VII. Cronologia-175-200 d.C. Pasta de tonalitat verdosa, amb vidrat molt espès de color verd fosc a l'exterior i verd oliva al interior. Decoració de pinya. Diàmetre-10 cms.
- Làmina-XV-34 **1181-213-4** Perfil sencer de tapadora de ceràmica comuna. Pasta de color vermell amb engalba de color vermell.
- Làmina-XV-35**1181-213-3** Perfil sencer d'urna funerària de ceràmica comuna oxidada amb vora exvasada amb encaix per la tapadora, cos globular, fons pla i nansa horitzontal helicoidal unida a la peça per tres punts. Pasta de color vermell, amb engalba del mateix color.
- Làmina-XV-36**1181-213-2** Taxot de ferro amb cap arrodonit per roba o cuir.
- Làmina-XVI-37 **1181-507-1** Fragment de vora de plat de ceràmica amb decoració en verd i manganès. Pasta de color vermell. Decoració de caire vegetal al centre, amb tres filets al voltant de la vora.
- Làmina-XVI-38 **1181-507-2** Fragment de vora d'olla de ceràmica comuna vidrada. Pasta de color vermell, amb vidrat interior i exterior a la part superior de color marró.

- Làmina-XVI-39 **1181-507-3** Fragment de vora de gibrell de ceràmica comuna vidrada. Pasta vermellova amb vidriat interior i exterior a la vora de color verd.
- Làmina-XVII-40**1181-514-1** Fragment de perfil sencer de servidora de ceràmica blanca i blava de Barcelona.Cronologia-XV. Pasta de tonalitat rosasa . Decoració vegetal esquematitzada.
Diàmetre-36 cms.
- Làmina-XVIII-41**1181-514-2** Fragment de perfil sencer de bol de ceràmica vidrada blanca i blava de Barcelona.Cronologia-XV. Pasta de tonalitat vermellova. Motiu decoratiu d'organització radial, amb palmetes triangulars i fulles parcialment dibuixades amb línies paral.leles.
Diàmetre-15,5 cms.
- Làmina-XIX-42 **1181-514-3** Fragment de perfil sencer de bol de ceràmica vidrada blanca i blava de Barcelona. Cronologia -XIV-XV.Pasta de tonalitat vermellova. Decoració- Disc central format per radis corbs, delimitat per una orla de dos filets a la vora.
Diàmetre-12134,5 cms.
- Làmina-XX-43**1181-514-4** Fragment de perfil sencer de bol de ceràmica vidrada blanca i blava de Barcelona. Cronologia -XIV-XV. Pasta de tonalitat vermellova. Decoració-Vegetal esquematitzada.
Diàmetre-14,5 cms.
- Làmina-XXI-44.**1181-213-1.** Petit ungüentari de vidre de tonalitat blavosa, que s'ha pogut identificar amb la forma Isings 28 b, datat a la segona meitat del segle I d.C. (Isings,1952.pàg.43).

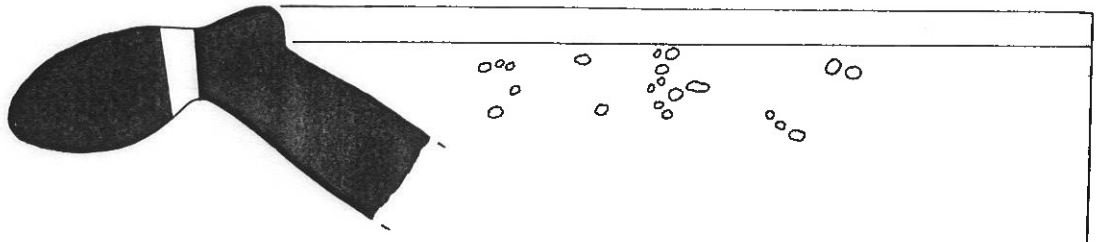
Plaça Joaquim Xirau 1997

LÀM. I

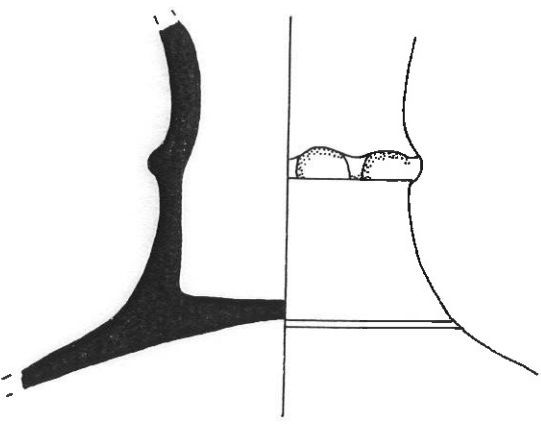

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

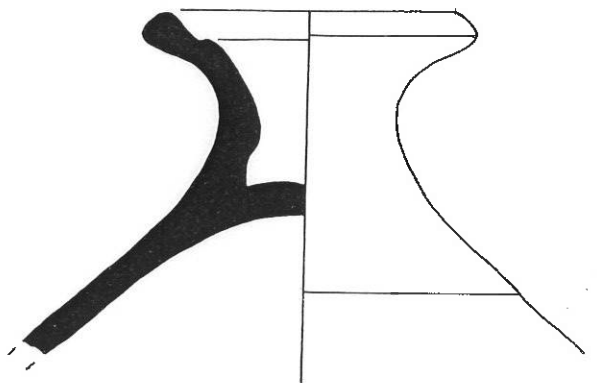

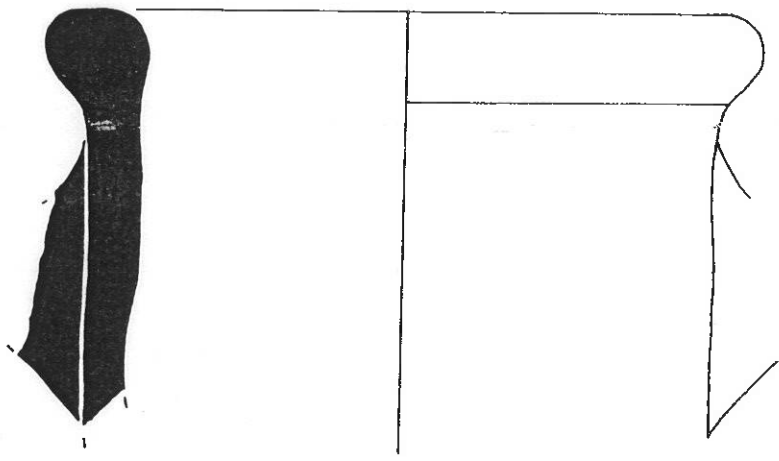
5

6

7

8

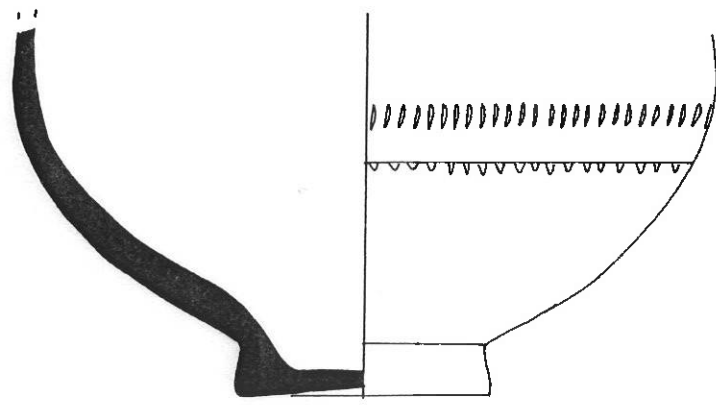
Plaça Joaquim Xirau 1997

LÀM. II

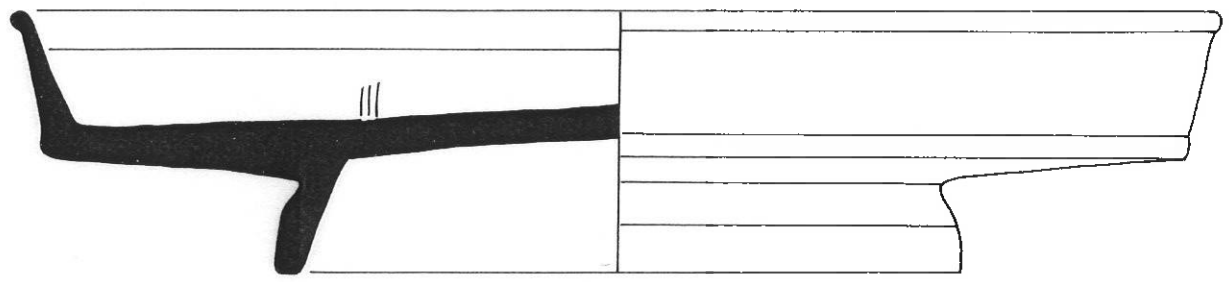
SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

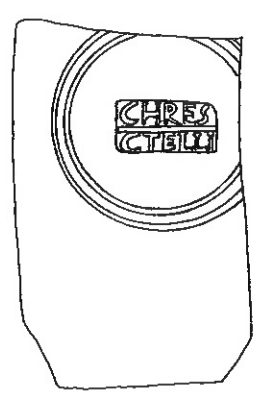

9

VERTIVD

10

11

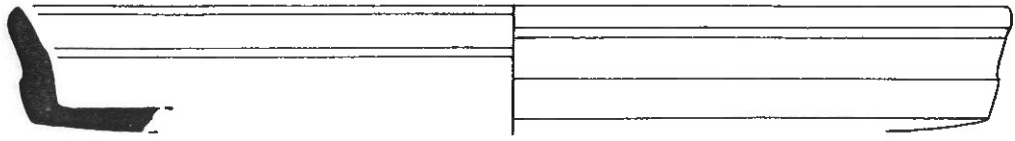
Plaça Joaquim Xirau 1997

LÀM. III

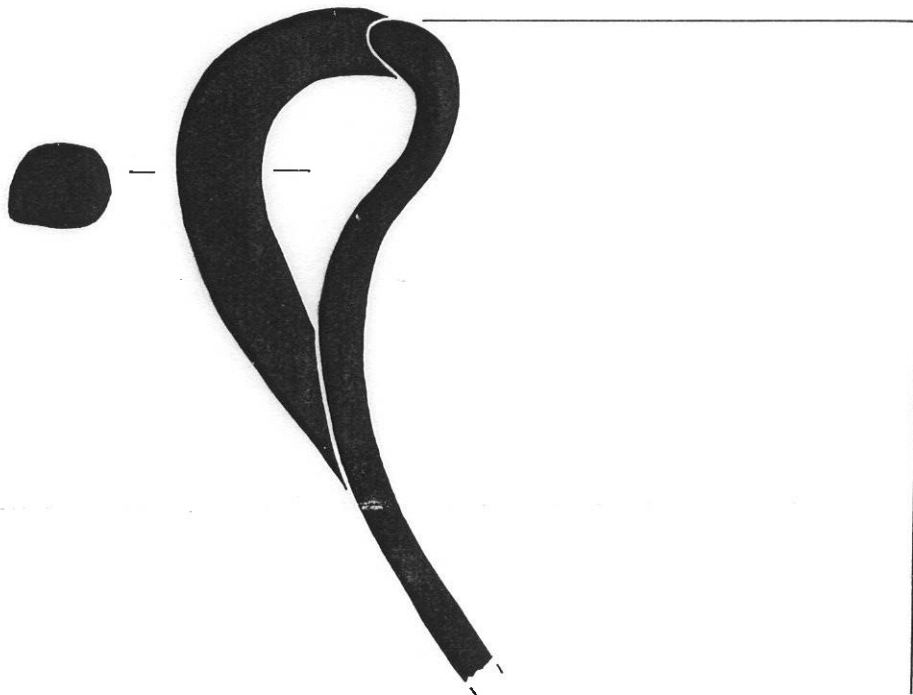

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

12

13

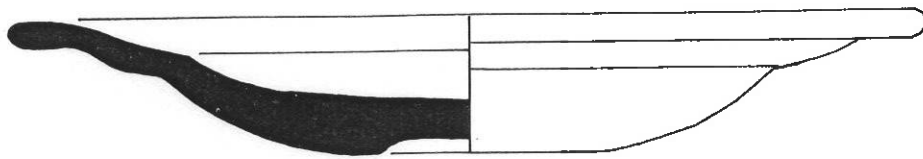
Placa Joaquim Xirau 1997

LAM IV

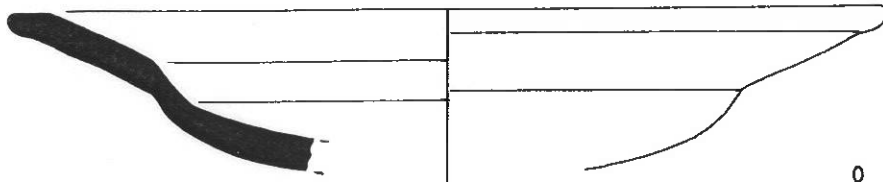

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

14

15

Plaça Joaquim Xirau 1997

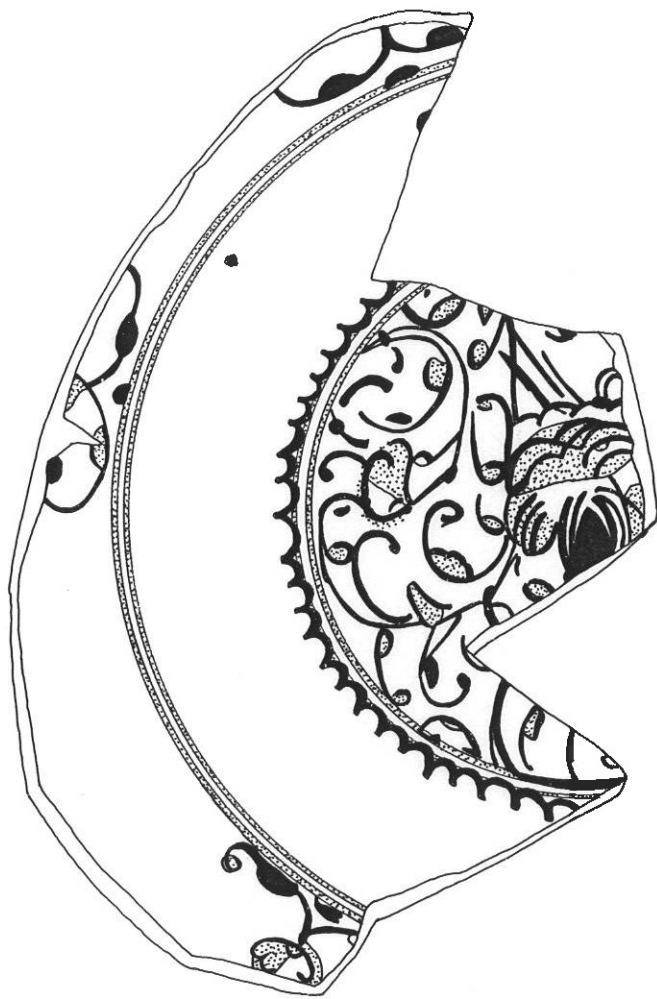
LÀM. V

■ Blau

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

16

Plaça Joaquim Xirau 1997

LÀM. VI

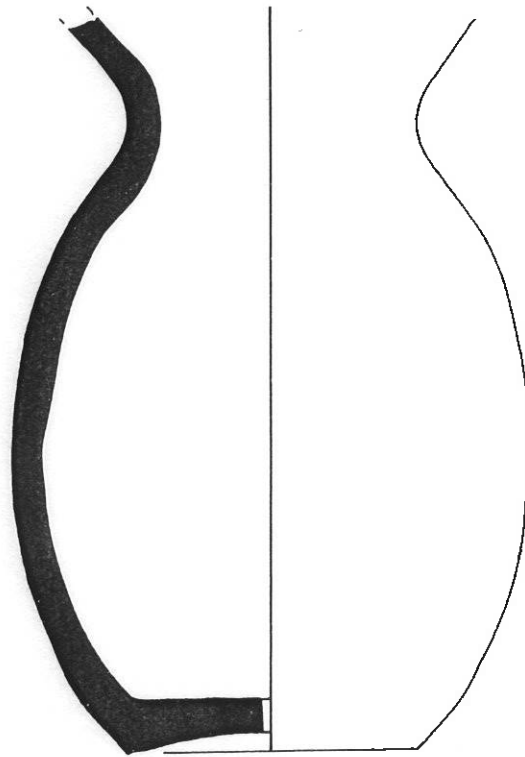
■ Blau

▒ Blau difuminat

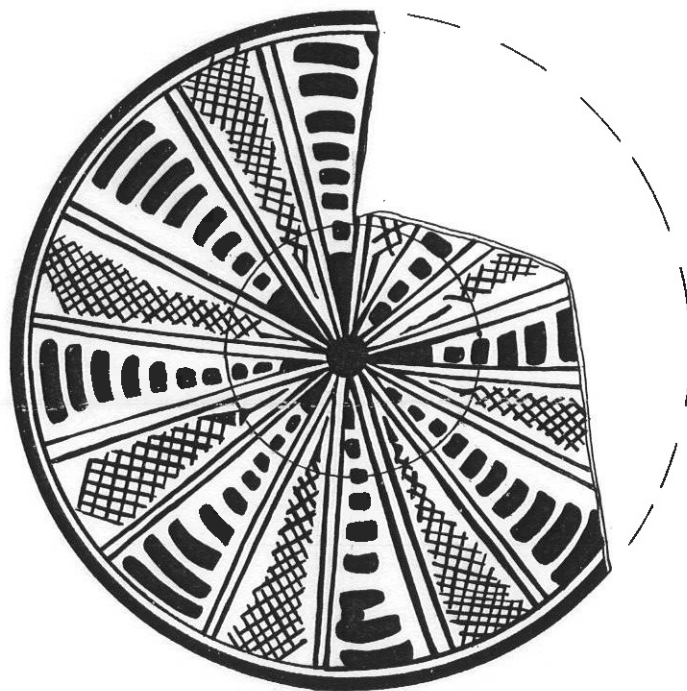

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

17

18

Plaça Joaquim Xirau 1997

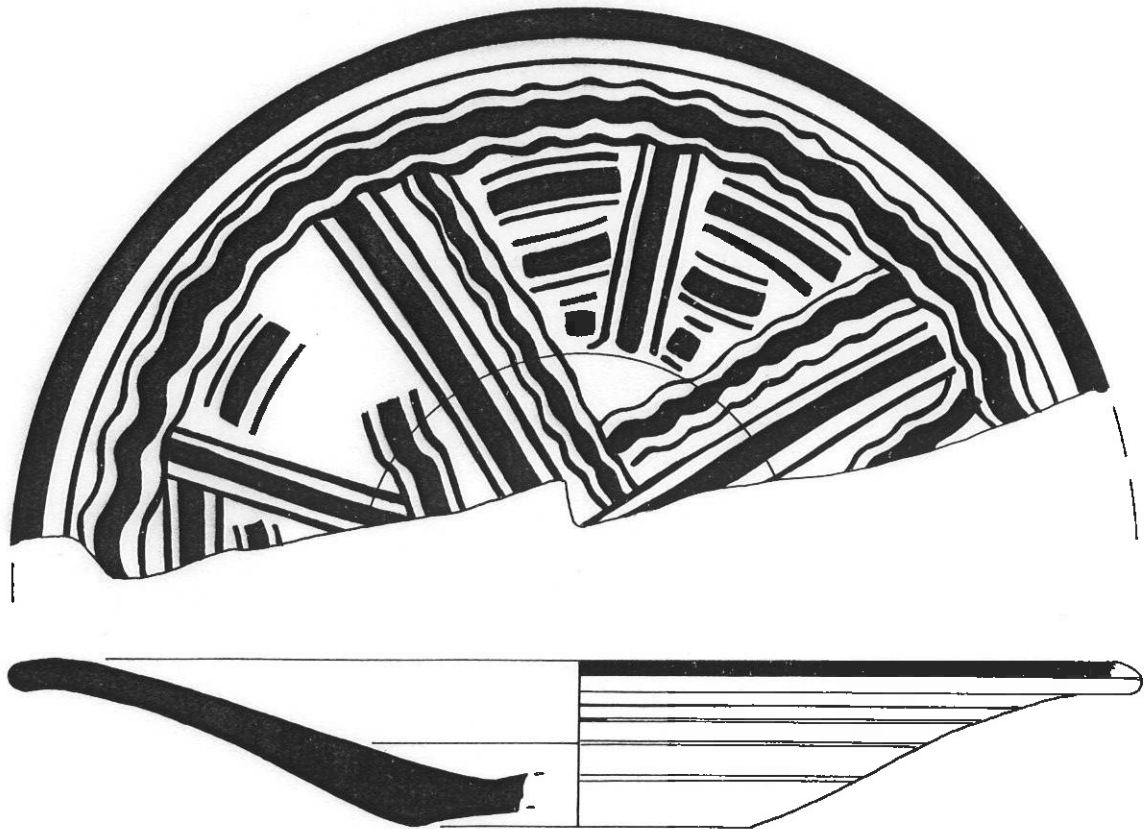
LÀM. VII

■ Reflexes metàl·lics

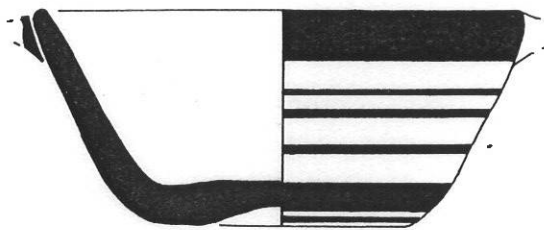
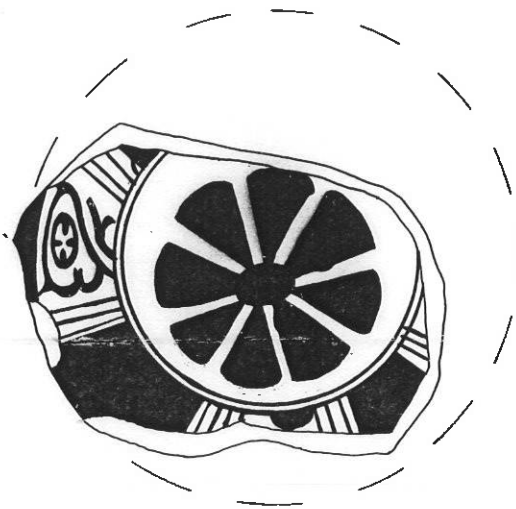

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

19

20

Plaça Joaquim Xirau 1997

LÀM VIII

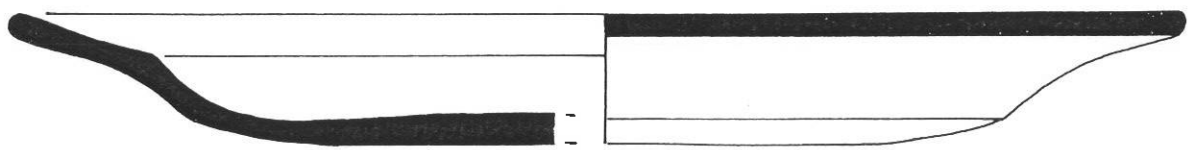
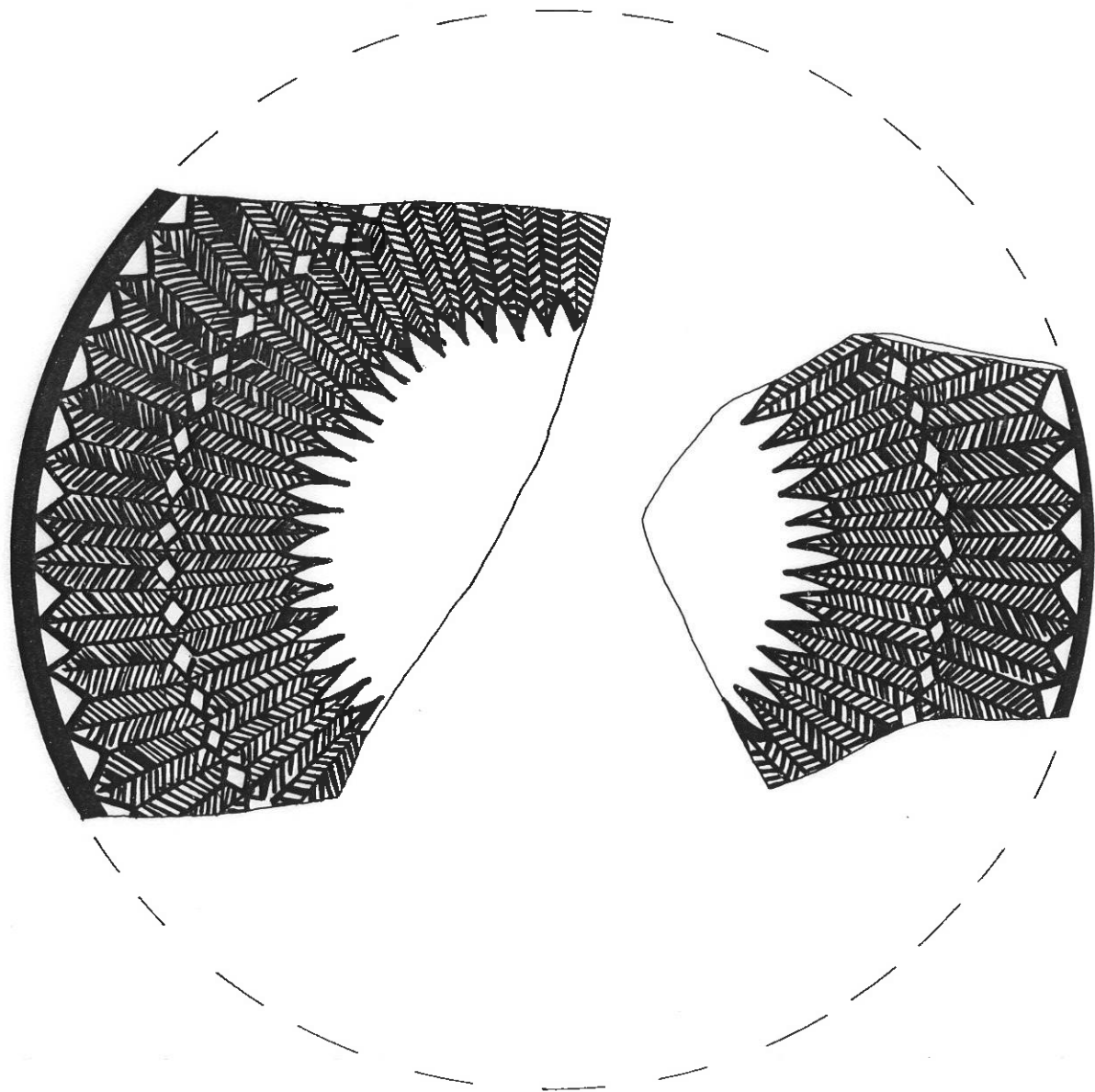
Reflexes metàl·lics

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Ajuntament de Barcelona

Institut de Cultura

Aj.

21

Plaça Joaquim Xirau 1997

LÀM. IX

■ Blau

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Ajuntament de Barcelona
Institut de Cultura

22

23

Plaça Joaquim Xirau 1997

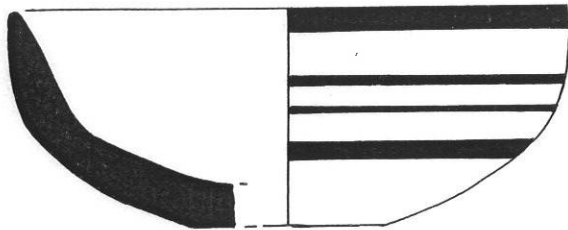
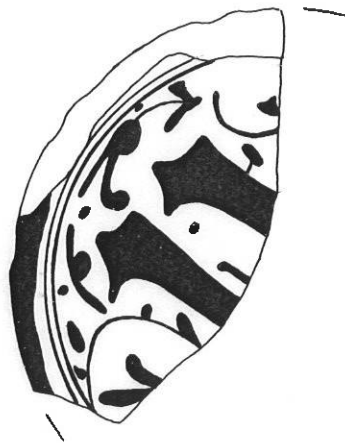
LÀM. X

 Blau

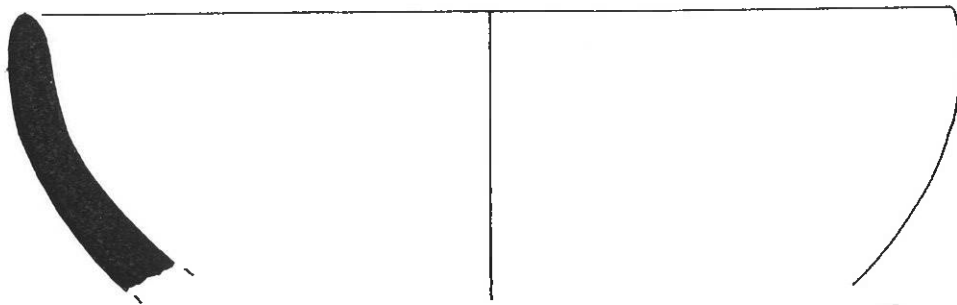
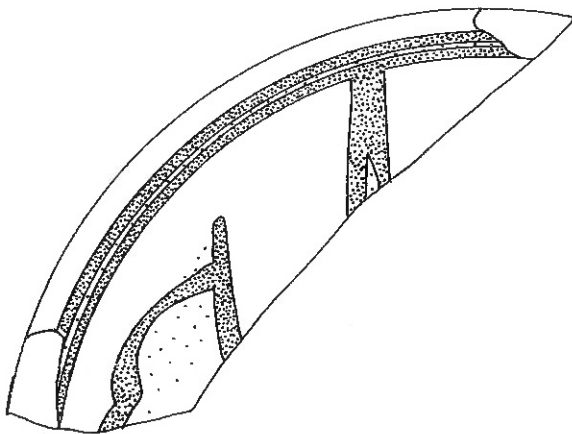

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Ajuntament de Barcelona
Institut de Cultura

24

Plaça Joaquim Xirau 1997

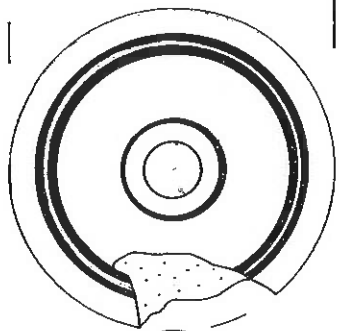
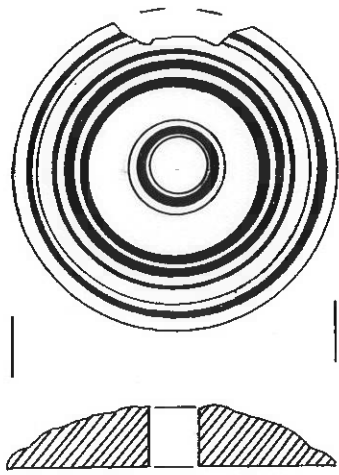
LÀM. XI

- Reflexes metàl·lics
- Manganès
- Verd

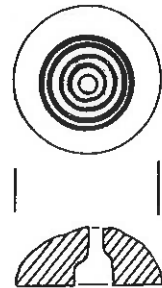

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

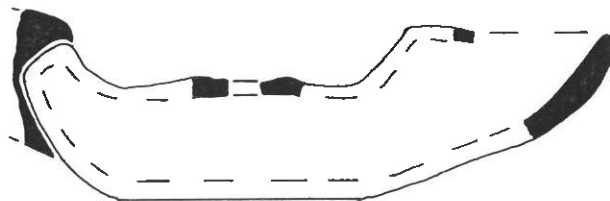
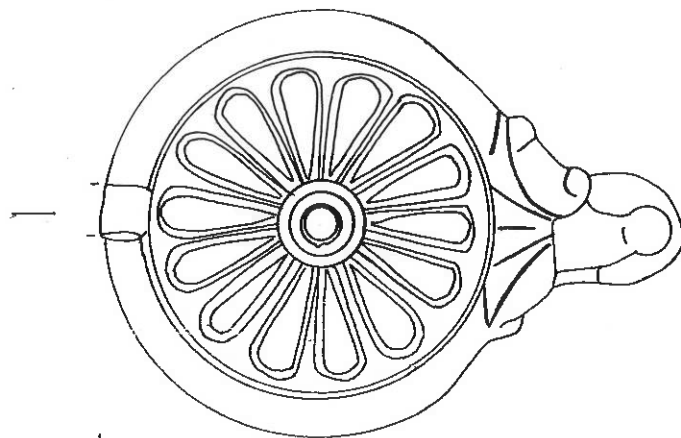

28

29

30

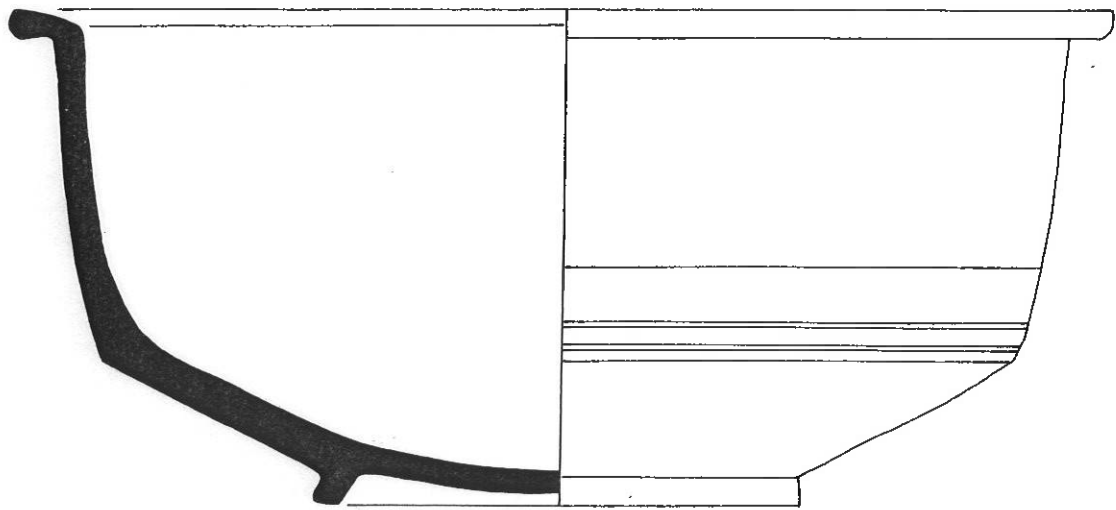
Plaça Joaquim Xirau 1997

LAM XIII

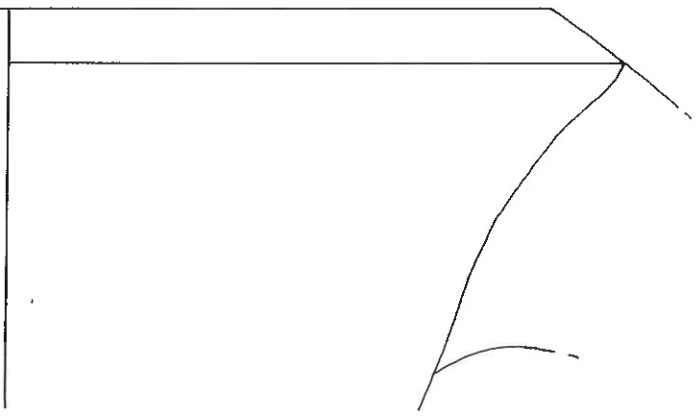

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

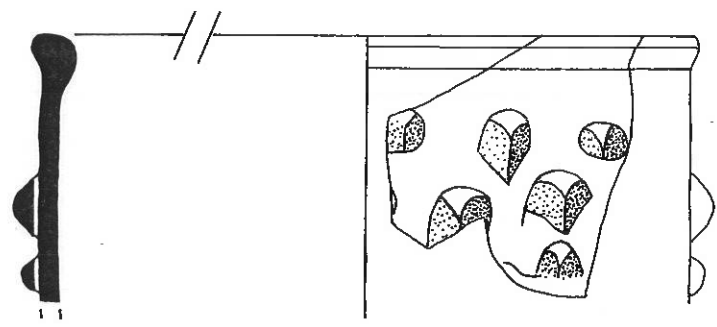

31

32

33

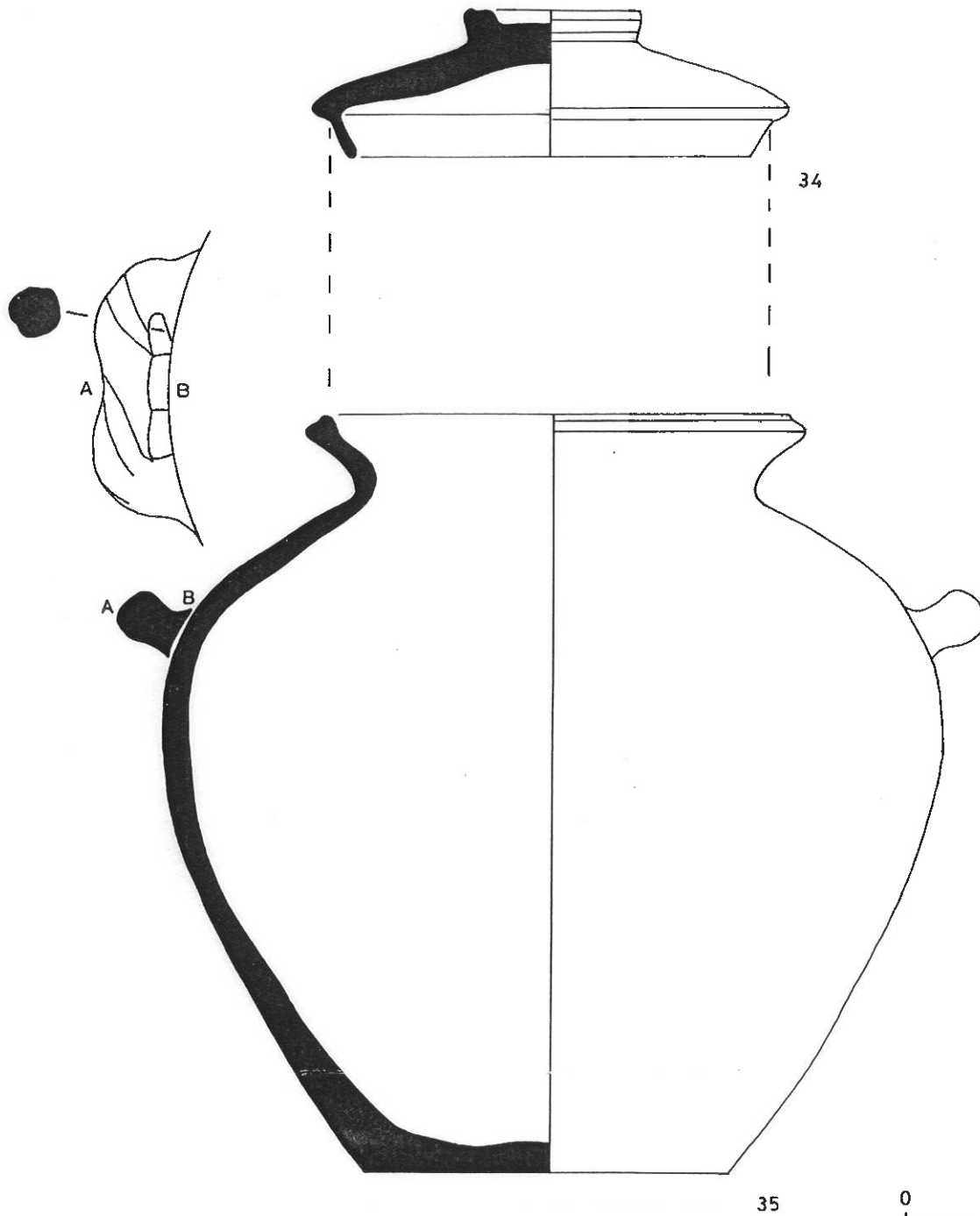
Plaça Joaquim Xirau 1997

LÀM. XIV

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

0 5 cm

36

0 5 cm

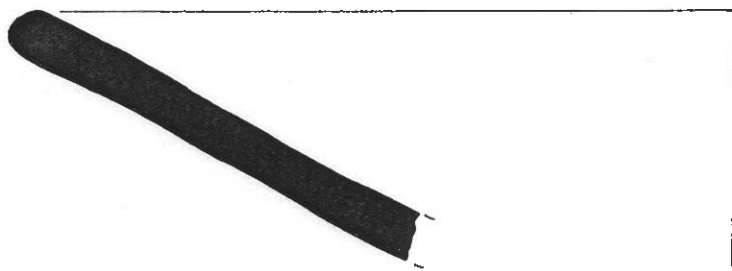
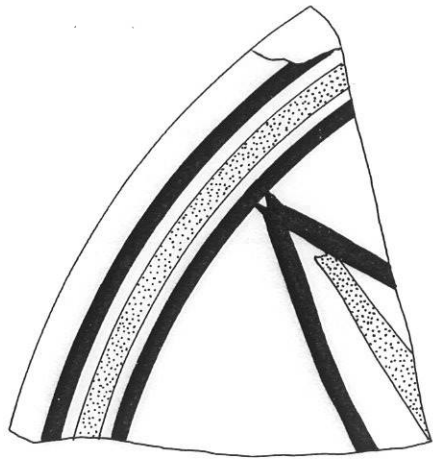
Plaça Joaquim Xirau 1997

LÀM. XV

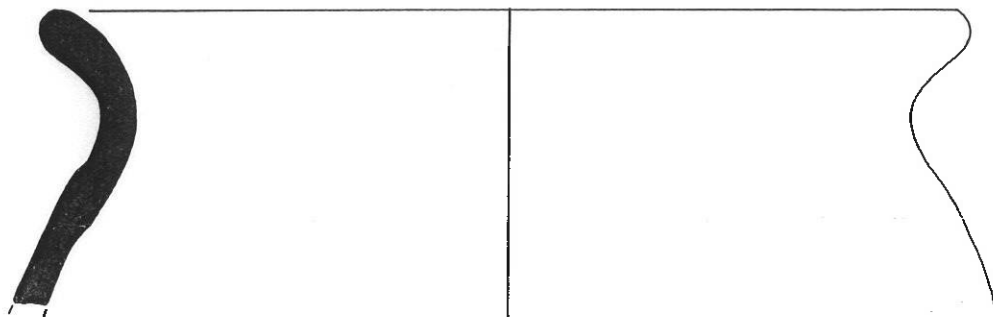

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

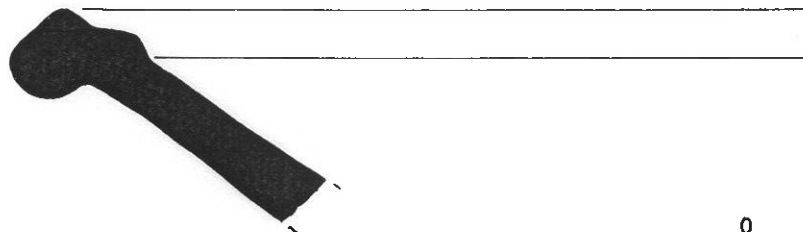

37

38

Plaça Joaquim Xirau 1997

LÀM. XVI

Verd

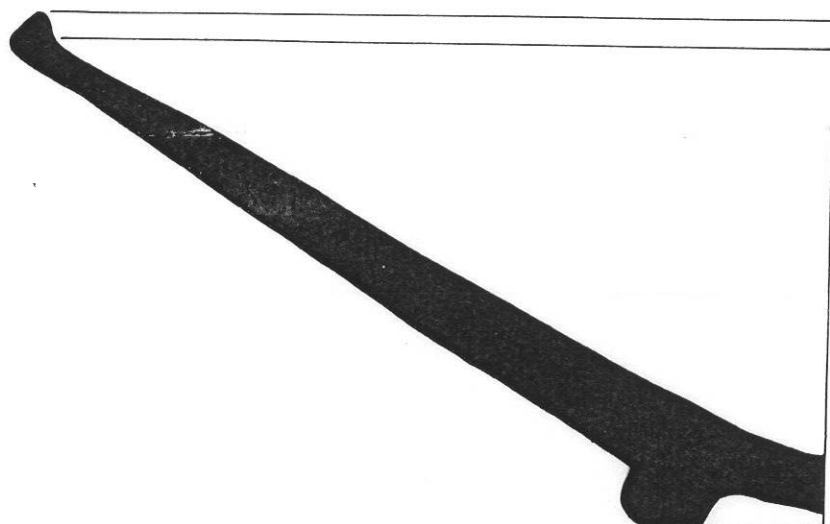
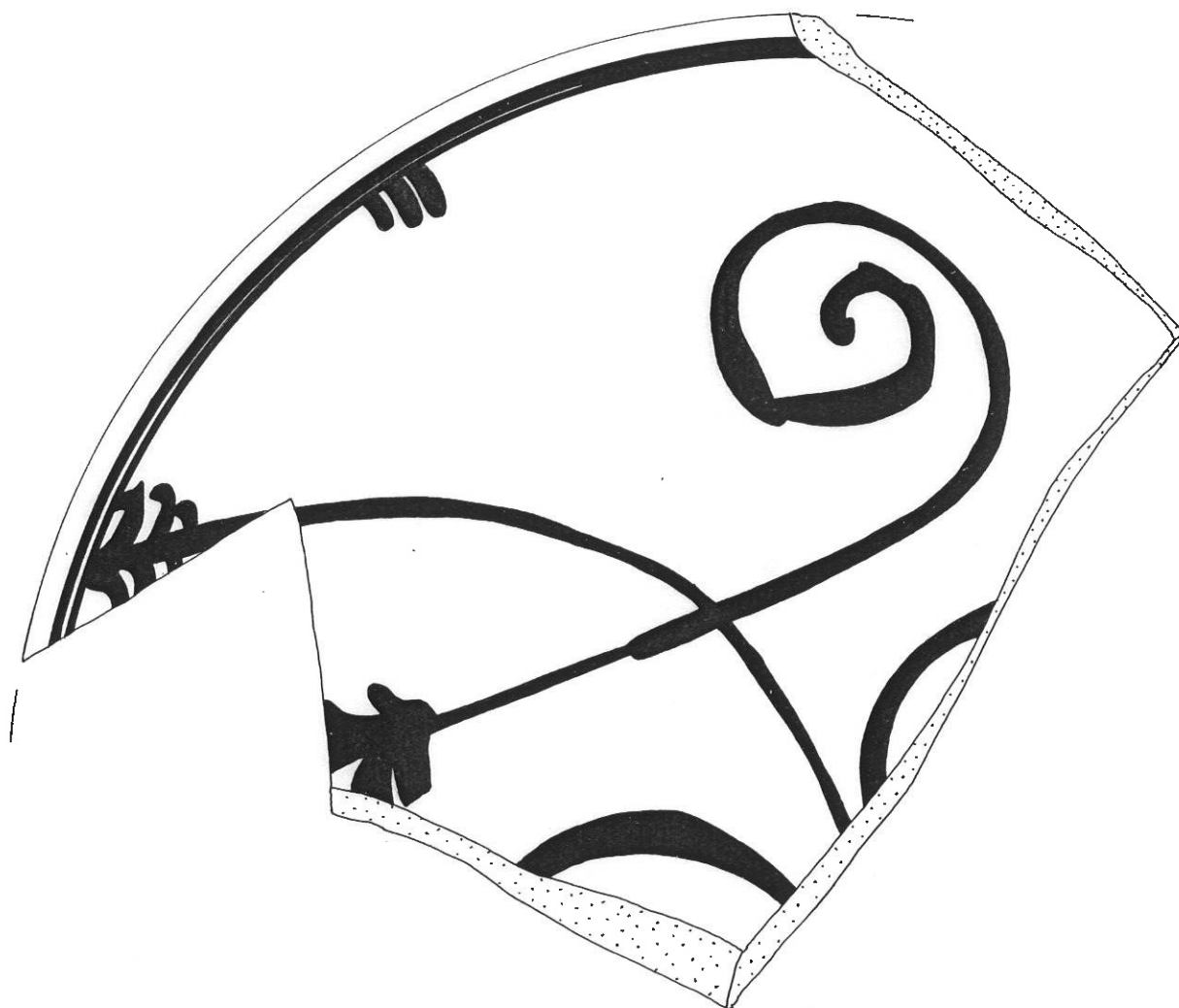

Manganès

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

40

Plaça Joaquim Xirau 1997

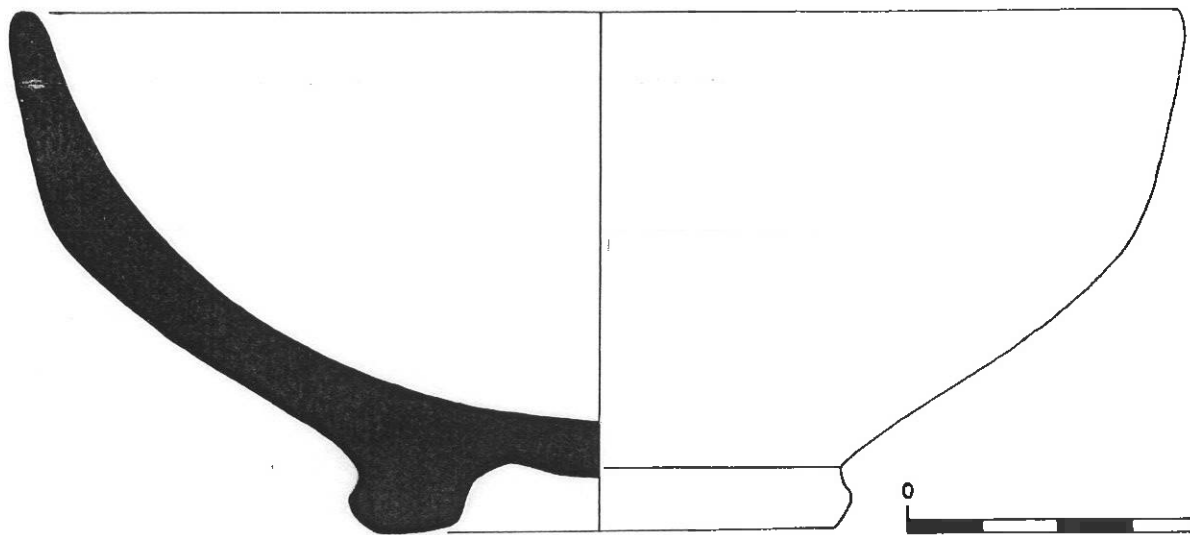
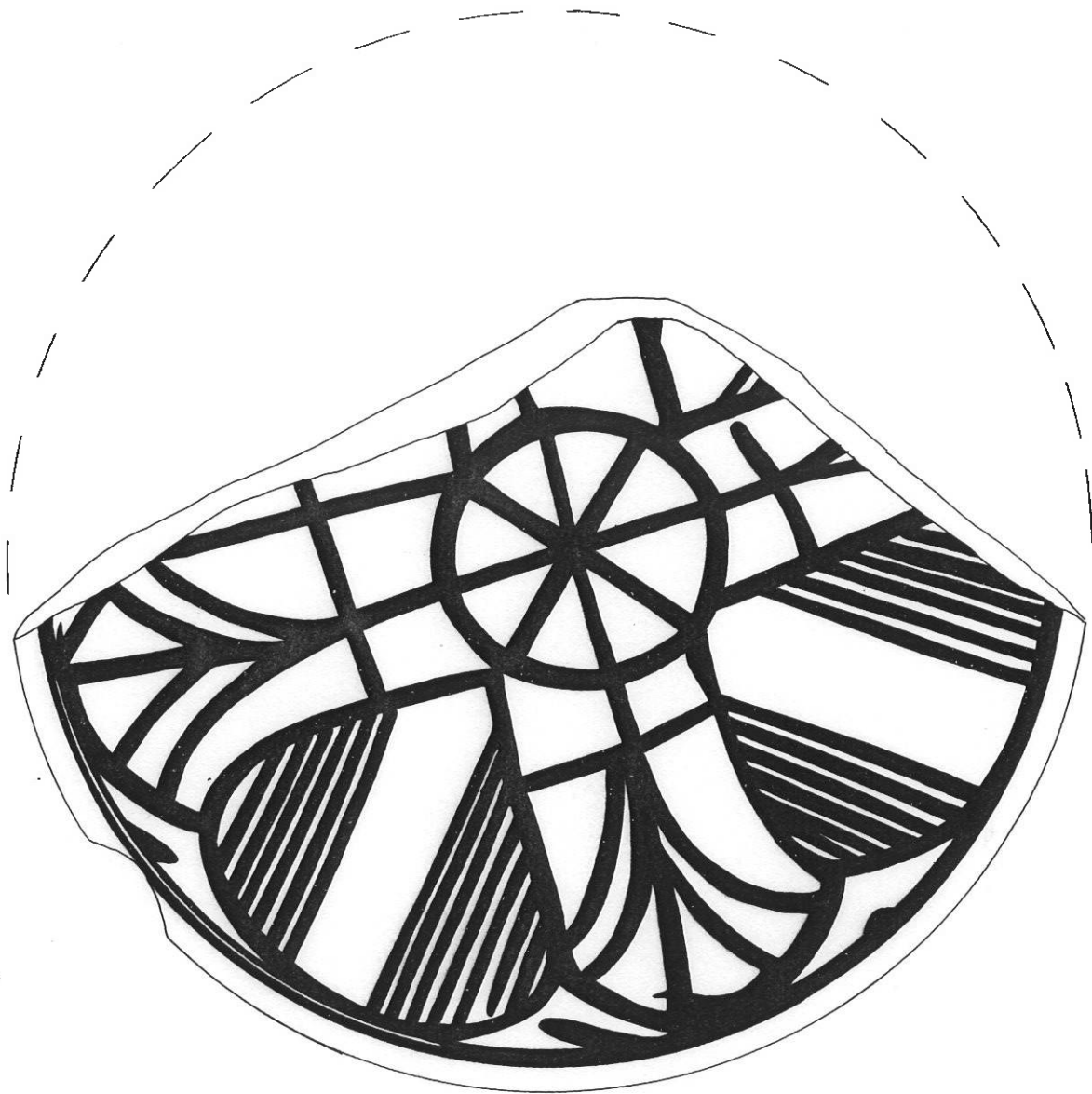
LÀM. XVII

■ Blau

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

41

Plaça Joaquim Xirau 1997

LÀM. XVIII

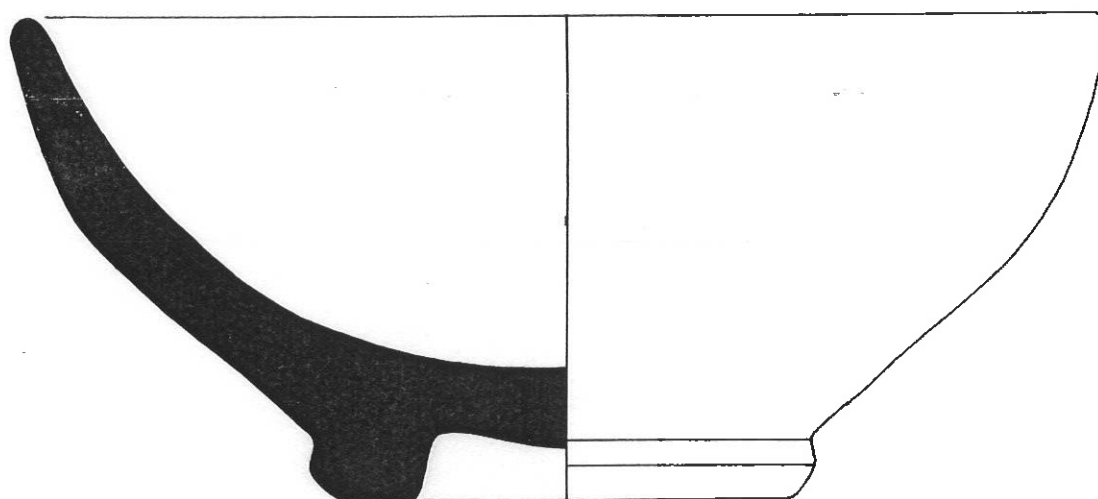
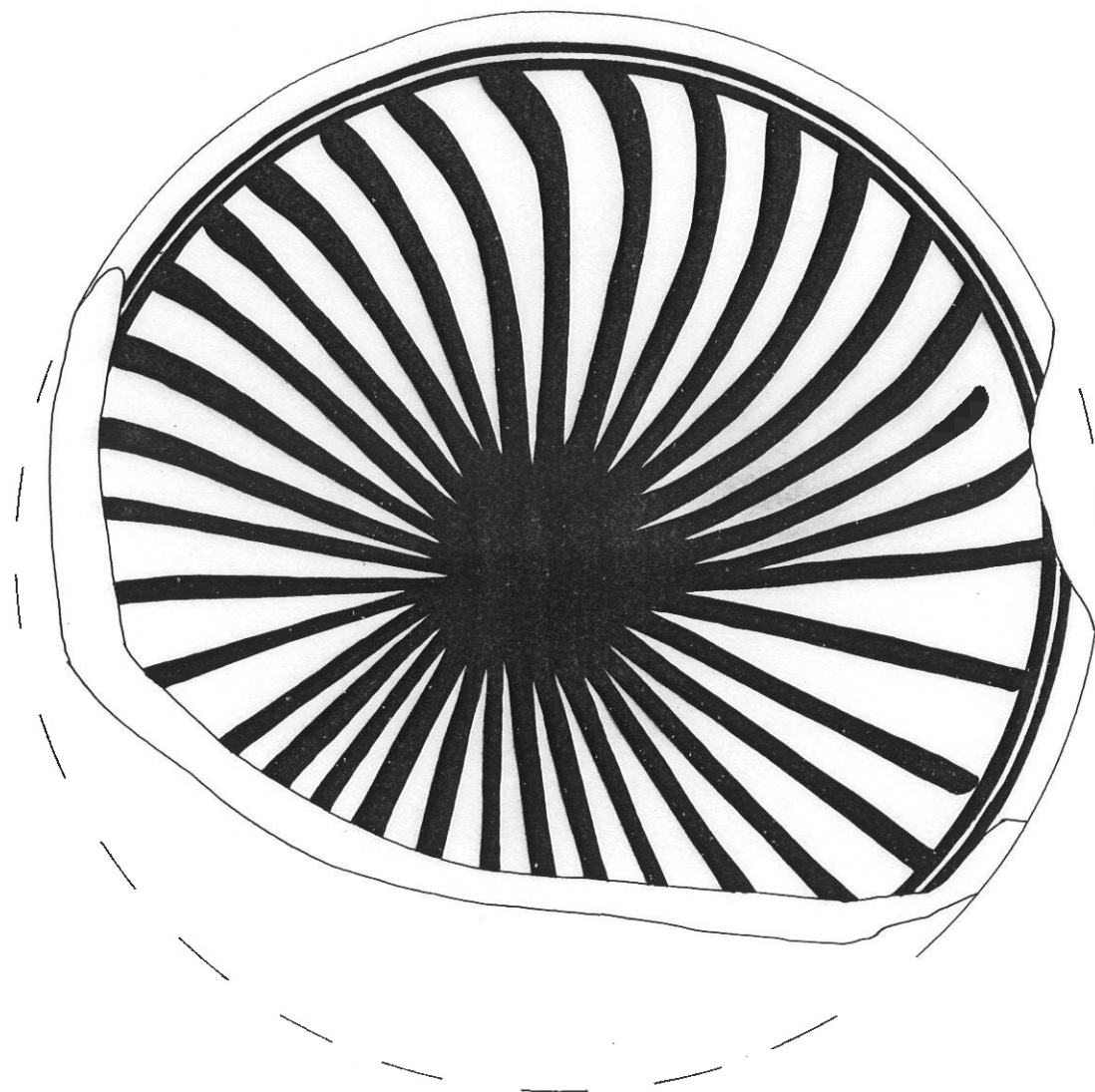
■ Blau

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Institut de Cultura

Plaça Joaquim Xirau 1997

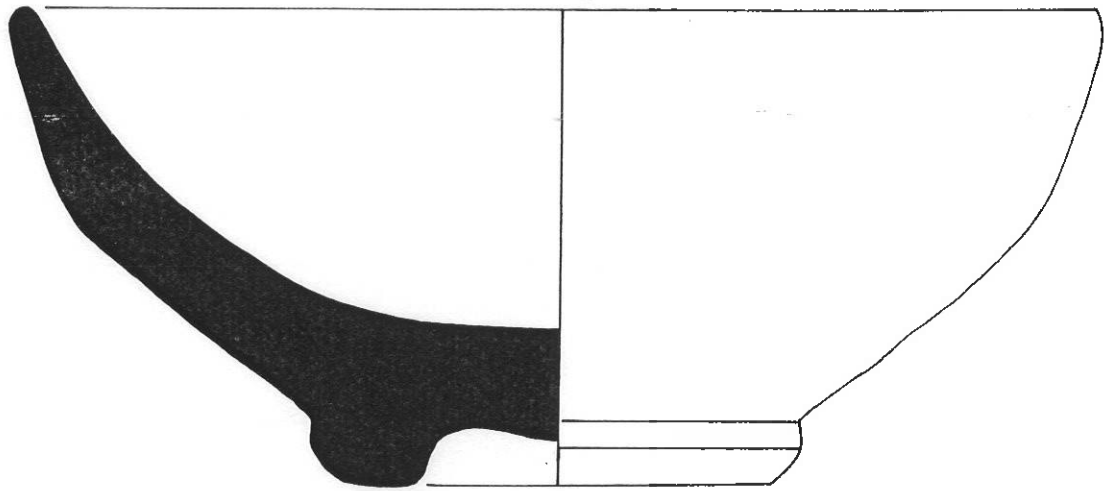
LÀM. XIX

■ Blau

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

43

Plaça Joaquim Xirau 1997

LÀM. XX

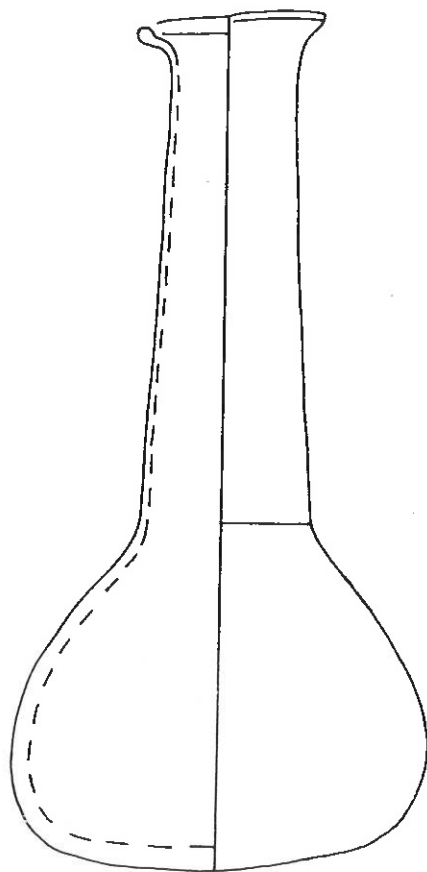
Blau

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Institut de Cultura

44

Placa Joaquim Xirau 1997

LÀM. XXI

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Ajuntament de Barcelona

Institut de Cultura

BIBLIOGRAFIA

- AGUAROD,C.1991
AGUAROD,C.1991 .Ceràmica romana inportada en la Tarraconense. Zaragoza.
- ALMAGRO,M.1955
ALMAGRO,M.1955.Las necrópolis de Ampurias. Barcelona
- AQUILUÉ ABADIA,J. 1987
AQUILUÉ ABADIA,J. 1987 .Les ceràmiques africanas de la ciudad romana de Baetulo (Hispania Tarraconensis).Oxford.
- A.A.V.V.1981
A.A.V.V.1981. Atlante. Enciclopedia dell arte antica classica e orientale. Roma.
- BALIL,1955-56.
BALIL,1955-56. Una nueva necropolis romana en Barcelona.Ampurias 17-18. Pp.269-276
- BATLLORI, A; LLUBIA,LI.Mª .1974.
BATLLORI, A; LLUBIA,LI.Mª .1974. Ceràmica catalana decorada. Barcelona.
- BÉAL,J.C.,1983
BÉAL,J.C. 1983.Catalogue des objets de tabletterie du musée de la civilisation gallo-romaine de Lyon. Centre d'études romaines et gallo-romaines de l'université Jean Moulin, Lyon III. Nouvelle série, nº 1.
- BERTRAN,M. 1990.
BERTRAN,M. 1990. Guia de la ceràmica romana. Zaragoza.
- CASAS,J;CASTANYER,P;TREMOLEDA,J.1990
CASAS,J;CASTANYER,P;TREMOLEDA,J.1990 .Ceràmiques comunes i de producció local d'època romana. Girona.
- COMAS,M.1985
COMAS,M.1985 .Baetulo,les amfores. Monografies Badalonines nº 8. Badalona.
- DURAN Y SANPERE,A. 1967
DURAN Y SANPERE,A. 1963 Una nueva via sepulcral en Barcelona.Cuadernos de arqueologia e historia de la ciudad. MCMLXIII. Nº IV. pp.61-104
- FRADE,H. CAETANO,J.C.1993
FRADE,H. CAETANO,J.C.1993 .Ritos funerarios romanos no nordeste Alentejo. II Congreso de Historia Antiga
- ISINGS,C.,1957
ISINGS,C.,1957.Roman glass from dated finds. Archaeologica traiectina,II. Groningen,Djakarta.
- MONREAL,LI: BARRACHINA,J 1983
MONREAL,LI: BARRACHINA,J 1983 El castell de Llinars del Vallès.Un casal noble del segle XV. Barcelona.
- RIBA BERTRAN,M.1968
RIBA BERTRAN,M.1968 .Descubrimiento de una necrópolis romana en la basílica de Sta. Mª del Mar.Cuadernos de arqueologia e historia de la ciudad. MCMLXVIII.Nº- XVII. pp.5-32
- RIERA,F; CABESTANY, J.F. 1979
RIERA,F; CABESTANY, J.F. 1979 Ceràmica de Manresa. Segle XIV. Manresa.
- VEGAS,M.1973.
VEGAS,M.1973. Ceràmica común romana en el Mediterraneo occidental. Barcelona.

INVENTARI DE MATERIALS

La classificació dels materials s'ha realitzat mitjançant el codi de la Secció d'Arqueologia Urbana de Barcelona, a continuació es presenta una llista del codis emprats, així com l'inventari i classificació realitzada.

**Codis de classificació
i inventari**

CLASSIFICACIÓ

CERÀMICA

1. Classificació

11000	Prehistòrica	13050	campaniana/vernís negre indeterminada
11001	Neolítica	13051	precampaniana
11050	del Coure	13052	campaniana A
11100	del Bronze	13053	campaniana A tardana
11101	“ antic	13054	campaniana B
11102	“ mig	13055	campaniana boide
11103	“ final	13056	campaniana C
12000	Protohistòrica sense determinar	13057	campaniana empuritana
12001	Feno-púnica indeterminada	13058	etrusca vernís negre
12002	“ engalba vermell	13059	imitacions campanianes
12003	“ engalba negra	13060	vernís negre púnic
12004	“ comuna	13100	terra sigil·lata indeterminada
12005	grega d'occident	13101	presigil·lata
12050	roja a torn	13102	t.s. precoç
12051	engalba roja	13103	t.s. aretina
12052	pintada	13104	t.s. itàlica
12053	comuna ibèrica	13105	t.s. tardo-itàlica
12054	grisa de la costa catalana	13106	t.s. sudgàl·lica
12055	grollera	13107	t.s. marmorata
12056	grans recipient d'emmagatzematge	13108	t.s. hispànica
13000	Món Clàssic sense determinar	13109	t.s. hispànica tardana
13001	grega indeterminada	13110	t.s. hispànica indeterminada
13002	buchero nero	13111	t.s. africana A
13003	àtica figures negres	13112	t.s. africana A/D
13004	àtica figures vermelles	13113	t.s. africana A/C
13005	àtica vernís negre	13114	t.s. africana C
13006	taller de les petites estampetes	13115	t.s. africana D
13007	taller de Rhode	13116	t.s. africana indeterminada
13008	taller de Nikia-Ion	13117	imitacions t.s. hispànica
13009	taller pàteres 3 palmetes radials	13118	t.s. clara B
		13119	t.s. lucente
		13120	paleocristiana grisa
		13121	paleocristiana ataronjada
		13122	late Roman C
		13123	produccions orientals
		13124	vidrada romana
		13125	imitacions Clara D
		13126	paleocristiana pintada
		13150	parets fines indeterminades
		13151	p.f. itàliques

EL TALLER DE JASPIS DEL MORROT DE MONTJUÏC

13152	p.f. d'Aco	13311	" lusitana	14057	" दौरada (reflex metàl·lic)
13153	p.f. sudgàl·liques	13312	" africana	14058	" a motllo
13154	p.f. de clorofolla d'ou	13313	" oriental	14059	" comú oxidada
13155	p.f. hispàniques	13314	soports d'àmfores	14060	" comú reduïda
13156	imitacions parets fines	13315	anforiscos	14100	vidrada blanca
13200	llàntia indeterminada	13316	disc terra cuita	14101	blanca i blava
13201	ll. grega	13317	taps	14102	" de Barcelona
13202	ll. republicana	13318	fragments vasos retallats	14103	" catalana
13203	ll. republicana vernís negre	13319	altres accessoris	14104	" d'orles diverses
13204	ll. imperial	13320	dollia	14105	" de la butifarra
13205	ll. imperial de volutes	13321	àmfora rodia	14106	" de l'arracada
13206	ll. imperial de disc	13322	àmfora corintia	14107	" d'influència francesa
13207	ll. imperial de canal	13323	àmfora Samos	14108	" de la cirereta
13208	ll. africana	13400	comuna a torn oxidada època indeterminada	14109	" de faixes o cintes
13209	ll. africana paleocristiana	13401	comuna a mà oxidada època indeterminada	14110	" de la Segarra
13210	ll. africana ARS	13402	comuna a torn reduïda època indeterminada	14111	" d'Escornelbou
13250	comuna oxidada	13403	comuna a mà reduïda època indeterminada	14112	" de la panotxa
13251	" reduïda	13404	comuna oxidada època indeterminada	14113	" regalats
13252	" reduïda baix-imperial	13405	comuna reduïda època indeterminada	14114	" de Poblet
13253	" engalba blanca	14000	Món Medieval i Modern indeterminat	14115	" de sanefa negativa
13254	" engalba negra	14001	comuna oxidada a mà	14116	" de transició
13255	" engalba vermell	14002	comuna oxidada a torn	14117	" amb la Tau
13256	" roig pompeïà	14003	comuna oxidada vidrada	14118	" d'influència de Savona
13257	" itàlica	14004	comuna reduïda a mà	14119	" corbata o palmera
13258	" africana	14005	comuna reduïda a torn	14120	" ditada
13259	" empuritàna oxidada	14006	comuna reduïda vidrada	14121	" de blondes
13260	" de cuina acurada	14050	islàmica indeterminada	14122	" de Paterna
13261	imitacions comuna africana	14051	" verd manganés	14123	" de Manises
13262	comuna bescuitada	14052	" melada	14124	" de Manises i groga
13300	àmfora indeterminada	14053	" corda seca total	14125	" de la figueta
13301	" massaliota	14054	" corda seca parcial	14126	" de la cirera
13302	" feno-púnica	14055	" esgrafiada	14127	
13303	" ebussitàna	14056	" pintada	14128	" Paterna-Manises
13304	" romana			14129	blanca i groga "orla d'influència del Renaixement"
13305	" greco-itàlica				reflex metàl·lic
13306	" itàlica				rf.mt. producció catalana
13307	" gàl·lica				" de l'ungla
13308	" hispànica				
13309	" bética				
13310	" tarraconense				

14203	" de sanefa amb gallons	infundibulum	IN	H.	Hayes
14204	" de sanefa amb fulles	perfil senser	PS	HALT.	Halterm
14205	" de sanefa en negatiu	pico (rostrum)	RO	HERM.	Hermet
14206	" decoració floral	vora	VO	KEAY	Keay
14207	" de fons picat	orla (margo)	MA	LAMB.	Lamboglia
14208	" de pinzell-pinta	nansa	NA	LAIET.	Laietana
14209	" decoració geomètrica	disc	DI	LOPEZ	López Mullor
14210	" amb lletres o anagrames	arrancament nansa	AN	LUDOW.	Ludowici
14211	" i blava	volutes	VL	M.	Morel
14212	" de Paterna	coll	CO	MEZQ.	Mezquiriz
14213	" de Manises	carena	CR	OBER.	Oberaden
14214	" Paterna-Manises	llavi	LL	OELM.	Oelman
14215	" sanefa reticulada	fons	FO	OST.	Ostia
14250	blanca i manganès	peu	PE	OSW.	Oswald
14251	bl.mg. blau i manganès	pivot	PI	PALL.	Pallarés
14252	" verd i manganès	bec	BE	PASC.	Pascual
14253	" verd i manganès de Paterna	pom/agafador	AG	RIG.	Rigoir
14254	" verd i manganès de Manises	escoria	ER	RITT.	Ritterling
14255	" verd i manganès catalana	broc	BR	SAL.	Salomonson
		abocador	AB	SPT.	Spitzer
		orelleta	OR		

3. Tipologia

(per materials del Món Clàssic amb una tipologia ja establerta)

Inicials més usuals

ABAS.	Abascal
AFRIC.	Africana
AGUARD.	Aguarod
ALM.	Almagro
ATL.	Atlante
BAIL.	Bailey
BEL.	Beltran
BRUCK.	Bruckner
DECHEL.	Dechelette
DRAG.	Dragendorf
DRES.	Dressel
EBUS.	Ebusitana
GOUD.	Goudineau

4. Forma

(per materials no classificats tipològicament, bàsicament ceràmiques prehistòriques, medievals i modernes)

Ceràmica a mà:

bol/vas carenat	BCA
" cilíndric	BCI
" bitroncocònic	BBT
" troncocònic	BTR
" elíptic	BEL
" globular	BGL
" glob. amb coll	BGC
" geminat	BGE
" múltiple	BMU
" ovoide	BOV
" perfil en S	BPS
" semiesfèric	BSE

2. Definició del fragment

sense forma SF

per llànties:

sense definir SD

" subesfèric	BSU
bol/vas semies. o subes.	
de vora exvas.	BSS
copa	COP
cullera	CUL
formatgera	FOR
forma indeterminada	FIN
frag. retallat no perf.	FRN
frag. retallat perforat	FRP
gresol	GES
paleta	PAL
plat carenat	PCA
plat/tapadora	PLT
plata	PLA
soport	SOP
tassa	TAS

Ceràmica a torn

Ceràmica grega

alabastron	ALA
àmfora	AMF
aryballos	ARY
hydria	HYD
kalathos	KAL
kratera calze	KCA
kratera campana	KCP
kratera columnes	KCO
kratera volutes	KVO
kylix	KYL
lebes	LEB
lekythos	LEK
oinochoe	OIN
pelike	PEL
skiphos	SKI
stamnos	STA
ungüentari bulb	UBU
" fusiforme	UFU
ungüentari	UGU

Ceràmica clàssica, medieval i moderna

abeurador	ABE
ampolla	AMP
bací	BAC
bol	BOL
canelobre	CAN
cassola	CSS
cas.pàtina cendrosa	CSC
càntir	CAT
catufo	CAF
colador	COL
copa	COP
cossi	COS
crema perfuns	CRP
cubell	CUB
escalfeta	ESF
escudella	ESC
escudella d'orelletes	EOR
fogó	FOG
formes amb abocador	FAB
formes obertes	FOB
formes tancades	FTA
forma indeterminada	FIN
fruiter	FRU
gerra	GER
gerreta	GET
gerro	GRR
gibrell	GIB
got	GOT
greixonera	GRE
guardiola	GUA
llàntia cassol.i bec pes.	LCB
llàntia peu alt	LPA
llàntia piquera	LPI
llumanera	LLU
menjadora	MEN
mesura	MES
morter	MOR
motllo	MOT

motllo sigil·lata	MSG
olla	OLL
olla pàtina cendrosa	OPC
orsa	ORS
pàtera	PTT
plat	PAT
plat d'ala	PDA
plat/tapadora	PTA
plat/tap. vora fumada	PTF
plata	PLA
plat tallador	PTL
poal	POA
pot	POT
pot de farmàcia	PFA
rentamans	REN
safata	SAF
saler	SLR
salsera	SAL
servidor	SEV
setril	SET
sitra	SIT
soport	SOP
soport d'anell	SAN
soport rodet	SRD
tallador	TAL
tapadora	TAP
tassa	TAS
tenalla	TEN
test	TES
tinter	TIN
tupi	TUP
urna	URN
xocolatera	XOC

Material ceràmic no recipient

artefacte no definit	AND
bola	BLA
cilindres de forn	CFO
cuny de forn	CYF
dena	DEN
figura antropomorfa	FAN

figura zoomorfa	FZM
frag. d'argila indeterminat	FAI
fussaiola	FUS
joguina	JOG
mascara	MAS
pes teler circular	PTC
pes teler oval	PTO
pes teler rectangular	PTR
pes teler indeterminat	PTI
pes teler troncocònic	PTT
pipes	PIP
placa	PLC
placa foradada	PFD
rodet	ROD
tres peus terrissaire	TPT
disc circular terrissa.	DCT
soport llac de foc	SLF
peça circular foradada	PCF

5. Tècnica

a mà	MA
a torn	TO
a torn lent	TL
a motllo	MO
motllo cistelleria	MC
ensamblada	EN
indeterminada	IN

6. Decoració

acanalada	AC
aiguada	AG
aplicació	AL
aplicació metàl·lica	AM
apl.pasta blanca	AB
apl.pasta roja	AR
apl.pedres	AP
baquetons	BA
barbotina	BB
bigoti	BI

botons	BO
calada	CA
cordons digitacions	CD
cordons incisió	CI
cordons impresió	CM
cordons llisos	CL
cordons pessigats	CP
ditada	DI
esgrafiada	ES
excisa	EX
impresa canya/os	IO
impresa cardial	IC
impresa cistelleria	IL
impresa digitada	ID
impresa espàtula	IE
impresa estampillada	IS
impresa peine	IP
impresa punxó	IX
impresa puntillada	IA
impresa respallada	IR
impresa teixit	IT
impresa ungulada	IU
impressió fent incisió	IM
impressions diverses	IF
incisa	IN
incisa pintada	NP
llengüeta	LL
mamelons	MA
mangra	MG
motllo	MO
mugró	MU
ondulació en vora	OV
perforada	PF
pessigada	PE
pintada	PI
pintada blanca	PB
pintada negra	PN
pintada roja	PR
pintada roig-marronós	PM
policroma	PP
psudoexcisa	PS

rodeta	RO
vernís roig	VR

7. Pasta

grollera oxidada	GO
grollera reduïda	GR
grollera mixta	GM
acurada oxidada	AO
acurada reduïda	AR
acurada mixta	AM
bescuitada	BE
caolinitica	CA

8. Acabats

allisat	AL
allisat amb fang	AF
arenós	AR
brunyit	BR
encastació de fang	EF
engalbat	EN
esmaltat	EM
espatulat	ES
marques terrissaire	MT
pàtina cendrosa	PC
pintat	PI
rugós	RU
strice	ST
vernissat	VE
vidrat	VI
pentinada	PE
estriat	ET

METALL

1. Classificació

20000	indeterminat
20001	bronze
20002	ferro

20003	plata
20004	or
20005	plom
20006	aleacions diverses
20007	altres metalls
20008	coure

2. Forma

agulla	AGU
agulla de cap	AGC
alabarda	ALB
àncora	ANC
anell	ANL
anella	ANE
arracada	ARR
arreus de cavall	ARC
artefacte indeterminat	ATI
ast	AST
bala	BAL
barra	BRR
bola/boleta	BLT
bomba	BOM
botó	BOT
braçalet	BRA
braser	BRS
cadena	CAD
clau	CLA
dena	DEN
destrall	DRT
diadema	DMA
didal	DID
elements de carro	ECR
elements religiosos	ERE
enformador	ENF
escarpa	EPA
escoria	ESR
escultura	ESC
escut	EST
espasa	ESP
falcata	FAL

fibula indeterminada	FBI
fibula anular	FAN
fibula d'apèndix caudal	FAC
fibula de bucle	FBU
fibula de naueta	FNA
fibula de pivot	FPV
fibula doble ressort	FDR
fib.indigena de colze	FIC
fibula peu alt	FPA
figura antropomorfa	FAN
figura zoomorfa	FZM

fil frag.riscle/anell/	
braçalet	FFR
frontissa	FTS
ganivet	GNV
gerra	GER
gobelet	GOB
llingot	LIN
mirall	MRL
moneda	MON
pectoral	PEC
penjant	PJA
pinces	PNC
placa	PLC
pondius	PON
punta fletxa	PFL
punta llança/javelina	PLJ
punxó	PNX
punyal	PNY
serra	SER
sivella	SIV
vas	VAS
xinxeta	XIN

5. Tècnica

forjar	FJ
fosa	FS
cisellar	CS
repussar	RP
calat	CL

VIDRE

1. Classificació

30000	vidre
30001	pasta vitrea
30002	cristal
30003	escòria

2. Definició del fragment

sense forma	SF
sense definir	SD
perfil senser	PS
vora	VO
nansa	NA
arrancament nansa	AN
coll	CO
carena	CR
llavi	LL
fons	FO
peu	PE
pivot	PI
bec	BE
pom/agafador	AG
escòria	ER
boca	BO

4. Forma

fragment no definit	VIN
ampolla	AMP
anforisc	VAF
barreta	BAR
bol	BOL
camafeus	VCS
copa	COP
dena	DEN
element construcció	VEC
element d'us funerari	VEF
element d'us personal	VEP

flascons	VFL
gerra	GER
plat	PAT
plata	PLA
ungüentari	UGU
vas	VAS
setril	SET

5. Tècnica

realit. no definida	ND
vidre-mosaic	VM
motllo decorat	MD
motllo baix relleu	MB
motllo volum rodó	MR
poliment	VL
tallat	VT
gravat	VG
amb aplicacions	VA
fondi d'or	VO
pintat	VP
bufat	VG

MATERIAL LÍTIC

1. Classificació

40000	indeterminat
40001	sílex
40002	quarç
40003	jaspi
40004	granit
40005	arenisca
40006	volcànic
40007	micaesquisto
40008	caliça
40009	marbre
40010	alabastre
40011	conglomerat
40012	travertí
40013	pissarra

40014	pedres precioses
40015	minerals
40016	fòssils
40017	rierencs
40018	calcàrea

4. Forma

pedra tallada no retocada	
ascla	ASC
pedra tallada no retocada	
fulla	FLL
pedra tallada no retocada	
rebut	REB
nucli fragmentat	FNU
nucli amb cortex	NCO
nucli sense cortex	NSC
pedra retocada perforador	PFD
pedra retocada gratador	GRA
pedra retocada rascadora	RAS
pedra retocada làmina	
de dors	LDO
pedra retocada làmina	
retocada	LRE
pedra retocada punta	
de dors	PDO
pedra retocada punta	
(retoc simple)	PUN
pedra retocada geomètric	GEO
pedra retocada denticulat	DNT
pedra retocada truncadura	TRU
pedra retocada punta	
de fletxa	PFL
pedra retocada osca	OSC
pedra polida cisell	CIS
pedra polida destrial	DTA
allisador	ALS
àncora	ANC
anell	ANE
artefacte indeterminat	ATI
artefacte no definit	ATD

baix relleu	BAR
baia	BAL
bola	BLA
braçalet	BRA
braçalet d'arquer	BÇA
cassoleta	CTA
dena	DEN
enformador	ENF
escultura	ESC
figura zoomorfa	FZM
figura antropomorfa	FAN
gresol	GES
inscripció	INS
mà de molí	MMO
molí barquiforme	MBA
molí (roda)	MOL
morter	MOR
motllo de fundició	MFU
peça circular foradada	PCF
peça circular no perforada	PCN
pedestal	PED
penjant	PJA
placa	PLC
placa decorada	PDC
placa foradada	PFD
punyaal	PNY
sarcòfag	SAR

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

1. Classificació

50000	alabastre
50001	arenisca
50002	elements ceràmics
50003	estuc/arrebossat
50004	fusta
50005	imbrex
50006	indeterminat
50007	maó
50008	marbre

50009	morter
50010	mosaic
50011	tesseles
50012	opus signinum
50013	pintura/estuc pintat
50014	rajoles
50015	tegula
50016	tegula mammata
50017	tegula de suports
50018	terracotes
50019	tovots / tapial
50020	cornisa
50021	columna
50022	capitel
50023	carreu
50024	antefix
50025	canonada
50026	gàrgola
50027	tubuli
50028	teula vidrada
50029	teula
50030	rajola blanca i blava (xvi)
50031	rajola bl. i blava moderna (xvii-xviii)
50032	rajola policroma (xviii-xix)
50033	rajola policroma anterior al s. xviii
50034	rajola bl. i blava anterior s. xviii
50035	canaló
50036	motllura
50037	rajola vidrada

MATERIA ORGÀNICA

1. Classificació

60000	Matèria orgànica general
60001	ós

60002	ivori
60003	closca
60004	fusta treballada
60005	teixit
60006	cuiro
60007	vegetals
60008	paper
60050	restes antropològics
60051	macrofauna
60052	microfauna
60053	fauna aquàtica
60054	malacofauna
60055	fusta no treballada
60056	carbó
60057	granes
60058	fauna terrestre no definida

4. Forma

agulla	AGU
agulla de cap	AGC
agulla ó punxó	AOP
ampolla	AMP
anell	ANE
aplic	APL
artef.os/petxina/ivori	OPI
artefacte no definit	AND
beina	BEI
bossa	BSA
botó	BOT
braçalet	BRA
caixa	CXA
calçat	CÇA
cistell	CTL
cisteria	CIS
corda	CDA
corn tallat	COT
cullera	CUL
cullereta tocador	CUT
dau	DAU

dena	DEN
dent decorat	DTD
dent perforat	DTP
diari	DIA
enformador	ENF
espàtula	EPT
falange decorada	FLD
figura antropomorfa	FAN
figura zoomorfa	FZM
fitxa de joc	FIJ
frontisa	FTS
fùs	FUS
fusta frag.	
indeterminada	FFI
fusta construc.naval	FCN
fusta construcció	FCO
ganxet	GAN
màneg	MEC
marcador	MCD
penjant	PJA
petxina frag.pulida	FOP
pinta	PNT
pulidor	PUL
punta fletxa	PFL
punxó	PNX
punyal	PNY
raspall	RAS
resquill apuntat	RQA
sabates	SAB
tapadora	TAP
teixit	TXI
ullal porc sen.tallat	UPS

5. Tècnica

matèria prima sense modificar	MPS
matèria prima en procés fabricació	MPF
matèria prima modificada	MPM

MOSTRES PER ANÀLISIS

1. Classificació

70000	terra
70001	morter
70002	pedra
70003	metall
70004	carbó (anàlisi antracològic)
70005	pol·len
70006	granes
70007	llavors
70008	carbó (C.14)

UNITAT ESTADÍSTICA	NÚMERO DIFERENCIAL	FRAGMENTS	CLASSIFICACIÓ	DEFINICIÓ DE FRAGMENT	TIPOLOGIA	TECNICA	PASTA	DECORACIÓ EXTERIOR	DECORACIÓ INTERIOR	ACABAT EXTERIOR	ACABAT INTERIOR	CRONOLOGIA	OBSERVACIÓ	RESTAURACIÓ
1000	2	13258 SF	FIN			TO AO						MOLT RODAT		
1000	1	13400 SF	FIN			TO AO								
1000	1	14003 VO	BAC			TO AO			VI	VI				
1000	1	14003 VO	GIB			TO AO			VI	VI				
1000	1	14003 NA	FIN			TO AO			VI					
1000	1	14003 FO	FIN			TO AO								
1000	1	14003 SF	FIN			TO AO			VI					
1000	1	14003 SF	FIN			TO AO								
1000	2	14255 VO	PAT			TO AO								
1000	1	15000												
1000	1	150005												
1000	1	150029												
101	2	40005 PS	ARA											
103	17	50005												2863
103	1	50007												
103	1	50009												
105	3	13250 SF	FIN			TO AO								
105	7	13300 SF				TO AO								
105	1	13306 PI				TO AO								
105	1	13310 AN				TO AO								
105	7	13310 SF				TO AO								
105	1	13400 VO	OLL			TO GO								
105	1	15000 PTT												
105	1	50003												
105	2	50015												
106	3	12063 FO	FIN			TO AO								
106	1	12063 BE	OIN			TO AO								
106	1	12063 CO	FIN			TO AO								
106	2	13103 SF	PTT			MO AO								
106	1	13103 VO	GOUD.26			MO AO	RO							

107	1	4 13111	PE	PALLARES 14	TO	AO	RO			1/2 II	MATEIXA PEÇA, A2	
108		2 13108	VO	HAYES 36	MO	AO	BB					
110		1 13103	PE	PTT	MO	AO						
110		1 13103	SF	FIN	MO	AO						
110		1 13106	PE	PTT	MO	AO		RO				
110		1 13108	PE	PTT	MO	AO						
110		2 13250	SF	FIN	TO	AO			EN		ENGALBA VERMELLA	
110		1 13250	NA	FIN	TO	AO						
110		12 13300	SF		TO	AO						
110		2 13300	PI		TO	AO					MATEIXA PEÇA	
110		4 13310	SF		TO	AO						
110		1 13310	PI		TO	AO						
110		1 13320	VO		TO	GO						
110		1 13400	VO	FIN	TO	AO					EXVASADA	
110		1 13402	AN	GET	TO	AR						
110		1 13402	VO	TAP	TO	AR						
110		2 20001	SF	ATI								
110		1 20002		ANE								2861
110		20 20015										
110		10 50003										
110		10 50005										
110	1	2 13106	PS	Drag. 17	MO	AO				TIBERI-DOM AMB LA MARCA DE " TERTIVS"		2860
111		7 50005										
111		6 50015										
112		14 50003										
113		45 13300	SF		TO	AO					REVESTIMENT DE PARET CAIGUT, AMB MARQUES DE ENCANYISSAT.	2858
113		31 13310	SF		TO	AO						
113		1 50012										
113		1 50012										
115		2 13103	SF	PTT	MO	AO					MOSTRA.	
115		1 13250	NA	FIN	TO	AO						
115		2 13250	VO	AMP	TO	AO					MATEIXA PEÇA	
115		1 13250	VO	FIN	TO	AO					TRIANGULAR	
115		1 13250	VO	FIN	TO	AO						
115		13 13250	SF	FIN	TO	AO						
115		1 13250	NA	GIB	TO	AO					HORIZONTAL	
115		2 13250	FO	AMP	TO	AO					REENTRANT, MATEIXA PEÇA	
115		1 13250	CO	AMP	TO	AO						
115		1 13250	VO	OLL	TO	AO						

150		1	14003	VO	BAC	TO	AO					VERD
150		1	14003	VO	CSS	TO	AO		VI	VI		VERD,EXTERIOR A LA VORA.
150		1	14003	NA	ESF	TO	AO		VI	VI		MARRO.AMB FRAGMENT DE PARET
150		1	14005	VO	FOG	TO	AR					
150		1	14005	CR	FIN	TO	AR					
150		1	14005	FO	FIN	TO	GR					
150		2	14005	SF	FIN	TO	AR					
150		1	14100	FO	BOL							
150		1	14100	VO	BOL							
150		3	14102	VO	PAT	TO	AO					MATEIXA PEÇA.LINIES PARAL.LELES A LA VORA
150		1	14102	PE	PAT	TO	AO					MOTIU DECORATIU CENTRAL.
150		1	14103	VO	PAT	TO	AO					ORLA CALIGRAFICA-...GB...
150		1	14103	OR	EOR	TO	AO					TRIANGULAR
150		1	14103	PS	PAT	TO	AO	1600-1650				PALMA DOBLE OBERTA HORIZONTA.L.
150		1	14103	FO	PAT	TO	AO					PROBABLE 14120
150		2	14103	VO	PAT	TO	AO	1600-1635				ARC TRIPLE CAP ENFORA
150		1	14103	SF	PAT	TO	AO					AMB GROC.DECORACIO-FLORAL
150		3	14103	FO	PAT	TO	AO					
150		1	14103	CR	PAT	TO	AO					RODA CARRETA
150		1	14109	FO	PAT	TO	AO	1600-1635	XVIII			
150		2	14109	FO	PAT	TO	AO		XVIII			MATEIXA PEÇA
150		1	14109	VO	PAT	TO	AO		XVIII			
150		1	14120	VO	PAT	TO	AO	1630-1670				
150		2	14120	VO	PAT	TO	AO					MATEIXA PEÇA
150		1	14121	VO	PAT	TO	AO					
150		1	14201	SF	PAT	TO	AO					
150		3	14201	SF	BOL	TO	OA					
150		3	14201	VO	BOL	TO	AO					
150		2	14201	FO	BOL	TO	AO					
150		2	14201	PS	PAT	TO	AO					MATEIXA PEÇA.DEC.-CREU DE MALTA.
150		3	14201	PS	BOL	TO	AO					
150		2	14201	FO	PAT	TO	AO					
150		4	14201	FO	PAT	TO	AO					MOLT DETERIORAT
150		5	14201	VO	PAT	TO	AO					
150		1	14208	PS	BOL							
150		1	14208	PE	BOL	TO	AO					
150		2	14208	FO	PAT	TO	AO					MATEIXA PEÇA.GEOMETRICA, PINTA DE 3
150		4	14208	PS	PAT	TO	AO					MATEIXA PEÇA.MOLT DETERIORADA.
150		3	14208	OR	EOR	TO	AO					

2000		1 14103	CR	PAT	TO	AO						DUES TONALITATS DE BLAU	
2000		1 14103	VO	POT	TO	AO							
2000		7 14103	SF	FIN	TO	AO							
2000		1 14103	PE	PAT	TO	AO							
2000		1 14103	FO	BOL	TO	AO						DEC.-OCELL	
2000		1 14200	VO	PAT	TO	AO						REFLEXOS MOLT PERDUT	
2000		1 14255	PE	PAT	TO	AO						DEC.-ESTRELLA	
2000		7 15000		TPT									
2000		2 20000		GRE									
2000		1 20002		ESR									
2000		1 50028											
201		1 13108	SF	FIN	MO	AO	MO						
201		1 14002	VO	OLL	TO	GO							
201		1 14002	SD	FOG	TO	GO							
201		6 14002	SF	FIN	TO	AO						ELEMENT DE RECOLÇAMENT	0
201		1 14002	PS	PAT	TO	AO							
201		1 14002	VO	PAT	TO	AO						MOLT DETERIORAT	
201		1 14002	CR	FIN	TO	AO		EN					
201		1 14002	BR	FIN	TO	AO							
201		1 14002	SF	FIN	TO	AM							
201		1 14002	SF	FIN	TO	GO							
201		2 14003	VO	FIN	TO	AO			VI			VERD	
201		3 14003	FO	FIN	TO	AO		VI				VERD.PETITES DIMENSIONS.	
201		1 14003	AG	TAP	TO	AO		VI				VIDRAT MALMES	
201		1 14003	PE	GER	TO	AO			VI			VERD-VERD/GROGUENC	
201		8 14003	NA	POA	TO	AO		VI					
201		1 14003	VO	PAT	TO	AO			VI			VERD	
201		1 14003	BR	SET	TO	AO			VI			VERD-GROGUENC	
201		1 14003	PE	BOL	TO	AO			VI			GROGUENC	
201		3 14003	SF	OLL	TO	GO			VI			MARRO	
201		1 14003	NA	GET	YO	AO			VI				
201		1 14003	PE	BOL	TO	AO			VI			VERD	
201		1 14003	VO	ECB	TO	AO		VI				VIDRAT MALMES. AMB FONTS I BEC	
201		1 14003	PS	TAP	TO	AO		VI				VIDRAT MALMES	
201		3 14003	PE	FIN	TO	AO			VI			VIDRAT MALMES	
201		6 14003	VO	GIB	TO	AO						ARRODONIDES,ENGRUIXIDES.	
201		3 14003	VO	FIN	TO	AO			VI			MELAT	
201		2 14003	VO	OLL	TO	GO			VI			VIDRAT TRANSPARENT MOLT MALMES	
201		15 14003	SF	FIN	TO	AO							

202	1	14003	SF	FIN	TO	AO					VERD TURQUESA	
202	1	14003	SF	FIN	TO	AO	VI				VERD	
202	1	14003	NA	SIT	TO	AO					VERD	
202	1	14003	PE	BOL	TO	AO					VIDRAT DETERIORAT	
202	1	14003	NA	CSS	TO	AO					MARRO	
202	1	14003	PE	GIB	TO	AO					VERD	
202	1	14003	FO	MOR	TO	AO					VERD	
202	1	14003	VO	MOR	TO	AO	VI				VERD.AMB COSTELLA	
202	1	14003	PE	FIN	TO	AO					VERD. DIAMETRE DE 5,5 CMS.	
202	7	14003	SF	FIN	TO	AO	VI					
202	1	14003	VO	OLL	TO	AO					VERD	
202	1	14003	FO	FIN	TO	AO					VERD TURQUESA	
202	1	14003	CR	GER	TO	AO	VI				VERD	
202	2	14003	VO	GRE	TO	AO	VI				MATEIXA PEÇA. AMB ABOCADOR. VIDRAT TRANSPARENT	
202	1	14003	CR	PAT	TO	AO					MARRO	
202	6	14003	VO	OLL	TO	AO	VI				MARRO.VORA EXVASADA	
202	2	14003	VO	PAT	TO	AO	VI				VERD CLAR	
202	1	14005	VO	OLL	TO	AR						
202	6	14005	SF	FIN	TO	AM						
202	1	14005	SF	FIN	TO	GR						
202	1	14006	NA	GER	TO	AR	VI				DITADA A L'ARRANCAMENT DE LA NANSA	
202	1	14006	BR	FIN	TO	AR	VI				VERD EXTERIOR, VERD CLAR INTERIOR.	
202	1	14006	NA	GER	TO	AR	VI				VERD	
202	1	14100	CR	PAT	TO	AO						
202	2	14100	SF	GET	TO	AO						
202	1	14100	PE	BOL	TO	AO					PROBABLE REFLEXOS. DIAMETRE-3,8 CMS.	
202	1	14100	PE	FIN	TO	AO					DIAMETRE-10 CMS.	
202	2	14100	SF	PAT	TO	AO						
202	2	14100	VO	BOL	TO	AO						
202	3	14100	VO	PAT	TO	AO						
202	2	14100	VO	PAT	TO	AO					VORA CAP ENDINS	
202	1	14101	VO	PAT	TO	AO					VEGETAL ESQUEMATICA, FILET A LA VORA	
202	1	14122	SF	BOL	TO	AO			XIV-XV			
202	1	14122	VO	BOL	TO	AO			XIV-XV			
202	1	14123	SF	POT	TO	AO			XV		AMB REFLEX	
202	2	14255	SF	PAT	TO	AO						
202	2	14255	VO	PAT	TO	AO					TRIPLE FILET A LA VORA	
202	1	14255	PE	PAT	TO	AO						
202	1	14255	CR	PAT	TO	AO					VEGETAL ESQUEMATICA	

205	2	27	13205	PS		MO	AO	MO				ANIMAL RAMPANT	2865
205	3	1	60001	PS	FUSAIOLA							ELEMENT CIRCULAR AMB INCISIONS,FUSAIOLA?	2867
205	4	1	60001	PS	FUSAIOLA							ELEMENT CIRCULAR, AMB FORAT CENTRAL. FUSAIOLA.	2867
205	5	36	13205	PS		MO	AO	MO				FLOR	2866
207		1	13103	PE	BOL	MO	AO						
207		1	13103	VO	PTT	MO	AO						
207		2	13108	PE	PTT	MO	AO						
207		1	13108	PE	PTT	MO	AO						
207		2	13108	SF	FIN	MO	AO						
207		2	13108	VO	DRAG.37	MO	AO						
207		1	13250	NA	FIN	TO	AO						
207		1	13250	NA	FIN	TO	AO					CILINDRICA	
207		1	13250	VO	TAP	TO	AO					PLANA	
207		1	13250	AG	TAP	TO	AO						
207		4	13250	FO	FIN	TO	AO						
207		1	13250	VO	OLL	TO	AO						
207		1	13250	AF	TAP	TO	AO						
207		1	13250	FO	AMO	TO	AO						
207		1	13250	FO	MOR	TO	AO						
207		2	13250	VO	AMO	TO	AO						
207		1	13250	VO	AMP	TO	AO						
207		4	13250	FO	GER	TO	AO						
207		4	13258	CR	CSS	TO	AO						
207		1	13258	VO	HAYES 131	TO	AO						
207		4	13258	SF	CSS	TO	AO						
207		11	13258	SF	FIN	TO	AO						
207		8	13258	VO	OSTIA III,332	TO	AO						
207		2	13258	VO	OSTIA III,267	TO	AO						
207		1	13258	VO	HAYES 200	TO	AO						
207		1	13258	VO	LAMB.9A	TO	AO						
207		4	13258	SF	PTA	TO	AO						
207		1	13258	VO	OSTIA I,20	TO	AO						
207		2	13258	VO	OSTIA I,270	TO	AO						
207		2	13258	VO	LAMB.10A	TO	AO						
207		4	13258	VO	OSTIA III,267	TO	AO						
207		33	13300	SF		TO	AO						
207		1	13300	AN		TO	AO						
207		4	13306	SF		TO	AO						
207		1	13309	SF		TO	AO						

4006		2	14100	FO	BOL	TO	AO					UMBILICAT
4006		2	14100	VO	PAT	TO	AO				VI	
4006		1	14100	VO	PAT	TO	AO				VI	AMB CARENA
4006		2	14100	VO	PAT	TO	AO				VI	MATEIXA PEÇA
4006		1	14100	NA	GET	TO	AO					
4006		1	14100	PE	BOL	TO	AO					
4006		2	14100	PS	BOL	TO	AO				VI	
4006		6	14100	VO	BOL	TO	AO					
4006		1	14100	FO	BOL	TO	AO					
4006		8	14100	SF	FIN	TO	AO					
4006		1	14250	NA	GER	TO	AO					DEC.-LINES HORIZONTALS
4006		3	14250	VO	PAT	TO	AO					FILET EN MANGES
4006		2	14255	VO	PAT	TO	AO				XIV	ORLA-LOSANGES CREUADES PER ASPES I SEPARADES PER LINES
4006		1	14255	VO	PAT	TO	AO					DECORACIO DE TRIANGLES
4006		1	14255	SF	PAT	TO	AO					PASSADA DE COCCIO
4006		2	14255	PE	PAT	TO	AO					DECORACIO-VEGETAL
4006		2	14255	VO	PAT	TO	AO					VORA AIXECADA, AMB FILETS I DECORACIO VEGETAL.
4006		17	14255	SF	PAT	TO	AO					
4006		9	14255	VO	PAT	TO	AO					TRIPLE FILET A LA VORA, AMB MOTIUS VEGETALS
4006		3	14255	VO	PAT	TO	AO					TRIPLE FILET.DEFECTE DE COCCIO
4006		1	14255	FO	PAT	TO	AO					DECORACIO-BRANCA DE PI
4006		2	14255	FO	PAT	TO	AO					DECORACIO AMB ESCUT
4006		1	14255	FO	PAT	TO	AO					DECORACIO-FLOR
4006		2	14255	PE	PAT	TO	AO					VIDRAT MOLT PERDUT
4006		1	15000									PEÇA CORVA AMB RESTES DE VIDRAT
4006		1	50007									
4006		6	50029									
4006		1	60051									
4006	1	1	14255	VO	PAT	TO	AO					
4006	2	1	14100	VO	FIN	TO	AO					
4006	3	1	14003	PS	LCB	TO	AO				VI	COS GLOBULAR,VORA EXVASADA.FIRETA.5,5 CMS. DE DIAMETRE
4006	4	1	14255	VO	PAT	TO	AO					VORA AIXECADA.AMB DECORACIO DE FILETS I VEGETAL
5006			70001									
5007		1	13111	SF	FIN							
5007		1	13310	NA		TO	AO					
5007		8	13310	SF		TO	AO					
5007		2	14000	SF	FIN	TO	AO					
5007		1	14002	VO	OLL	TO	GO					
5007		6	14002	SF	OLL	TO	AO					AMB DEFECTE DE VIDRIAT

5008		1	14003	VO	GIB	TO	AO					VERD
5008		1	14003	SF	FIN	TO	AO					
5008		1	14003	SF	FIN	TO	AO					VIDRIAT A PERFILS
5008		1	14100	VO	BOL	TO	AO					
5011		11	14003	BR	FIN	TO	AO		VI	VI		
5011		10	14002	SF	FIN	TO	AO					GRANS CONTENIDORS
5011		1	14002	AN	GER	TO	AO		EN			
5011		1	14002	FO	FIN	TO	AO					PLA
5011		1	14002	NA		TO	AO					POSSIBLE AMFORA
5011		2	14002	VO	FIN	TO	AO					POSSIBLE AMFORA
5011		1	14003	SF	OLL	TO	AO			VI		MARRO
5011		10	14003	SF	FIN	TO	AO					
5011		1	14003	VO	PAT	TO	AO			VI		
5011		2	14003	FO	GIB	TO	AO					
5011		1	14003	VO	MOR	TO	AO		VI	VI		VIDRIAT A PERFILS
5011		1	14003	BE	GER	TO	AO		VI	VI		
5011		1	14003	CO	GER	TO	AO					
5011		1	14003	FO	GIB	TO	AO			VI		VERD
5011		1	14003	SF	FIN							VIDRIAT A PERFILS
5011		11	14003	VO	OLL	TO	AO			VI		
5011		3	14003	VO	GIB	TO	AO			VI		
5011		1	14003	BR	FIN	TO	AO			VI		
5011		1	14003	VO	FIN	TO	AO			VI		
5011		1	14003	SF	FIN	TO	AO			VI		VIDRIAT DEFECTUOS
5011		1	14003	CO	GER	TO	AO			VI		VIDRAT A PERFILS
5011		2	14003	PE	FIN	TO	AO			VI		
5011		2	14003	SF	FIN	TO	AO			VI		GRAN CONTENIDOR
5011		1	14003	VO	PAT	TO	AO			VI		VIDRIAT DEFECTUOS
5011		1	14005	VO	OLL	TO	AR					VIDRIAT DEFECTUOS
5011		1	14100	PE	BOL	TO	AO					
5011		3	14250	SF	PAT	TO	AO					MATEIXA PEÇA.ESCUT AMB BRANQUES DE PI
5011		1	14255	VO	PAT	TO	AO					
5011		2	50029									
5011		1	60051									
5011		1	60051									BANYA
5012		2	14002	NA	TO		AO					
5012		1	14002	SF	FIN	TO	AO					
5012		1	14002	VO	GIB	TO	AO					
5012		1	14003	NA	GER	TO	AO		VI	VI		VERD

5012	1	14003	BR	FIN	TO	AO				TACA DE VIDRIAT
5012	1	14003	FO	FIN	TO	AO	VI			GRAN CONTENIDOR
5012	1	14003	VO	GOT	TO	AO	VI	VI		VERD
5012	2	14003	VO	OLL	TO	AO		VI		VIDRIAT DEFECTUOS
5012	1	14003	CR	GER	TO	AO				VERD
5012	1	14003	VO	FIN	TO	AO				REGALIMS DE VIDRIAT
5012	2	14003	SF	GIB	TO	AO		VI		MARRO
5012	1	14100	PE	PAT	TO	AO				
5012	1	14255	VO	PAT	TO	AO				LOSANGE
5012	1	50029								
5012	1	60051								MANDIBULA CANID
5013		70001								
5014	1	14002	FO	FIN	TO	AO				AMB RESTES DE VIDRAT BLAU I BLANC
5014	1	14002	VO	PAT	TO	AO				1ª COCCIO DE 14102
5014	3	14002	VO	BOL	TO	AO				1ª COCCIO DE 14102
5014	1	14002	PS	BOL	TO	AO				1ª COCCIO DE 14102
5014	1	14002	VO	BOL	TO	AO				RESTES DE VIDRIAT BLANC I BLAU
5014	1	14002	PS	BOL	TO	AO				1ª COCCIO DE 14102
5014	1	14002	PE	BOL	TO	AO				1ª COCCIO DE 14102, ANULAR
5014	1	14002	PS	BOL	TO	AO				1ª COCCIO DE 14102
5014	7	14003	VO	OLL	TO	AO				MATEIXA PEÇA DEFECTE DE VIDRIAT AMB NANSA
5014	1	14003	NA	GER	TO	AO				VERD
5014	1	14100	PE	PAT	TO	AO				
5014	1	14100	PS	BOL	TO	AO				PEU ANULAR
5014	7	14100	VO	BOL	TO	AO				
5014	1	14100	PS	BOL	TO	AO				
5014	5	14100	SF	FIN	TO	AO				
5014	9	14102	SF	FIN	TO	AO				
5014	1	14102	PE	BOL	TO	AO				VIDRIAT "REGALAT"
5014	2	14102	PE	BOL	TO	AO				VIDRIAT DEFECTUOS
5014	2	14102	PE	BOL	TO	AO				MODEL 2
5014	1	14102	PE	BOL	TO	AO				MODEL 3
5014	1	14102	PE	BOL	TO	AO				VIDRIAT DEFECTUOS
5014	1	14102	VO	PAT	TO	AO				
5014	1	14102	VO	PAT	TO	AO				DEFECTE DE VIDRIAT
5014	1	14102	PE	BOL	TO	AO				ESQUERDAT
5014	6	14102	PE	BOL	TO	AO				MODEL 1
5014	8	14102	VO	BOL	TO	AO				MODEL 2
5014	25	14102	VO	BOL	TO	AO				MODEL 1

ANNEX 3

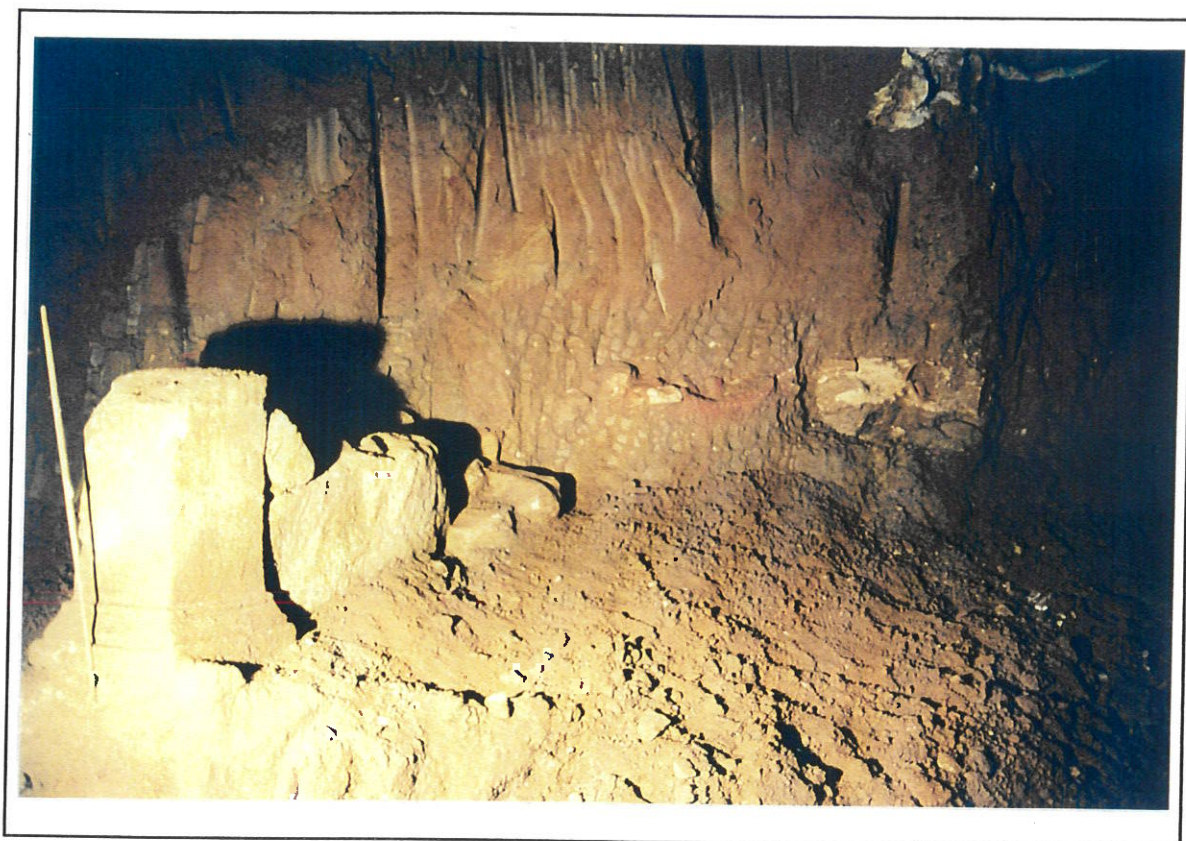
Fotocopies color
Ilistat fotografies color

1- Vista general de la zona de la plaça de Joaquim Xirau.

2-Vista general de la zona sota frontó Colom.

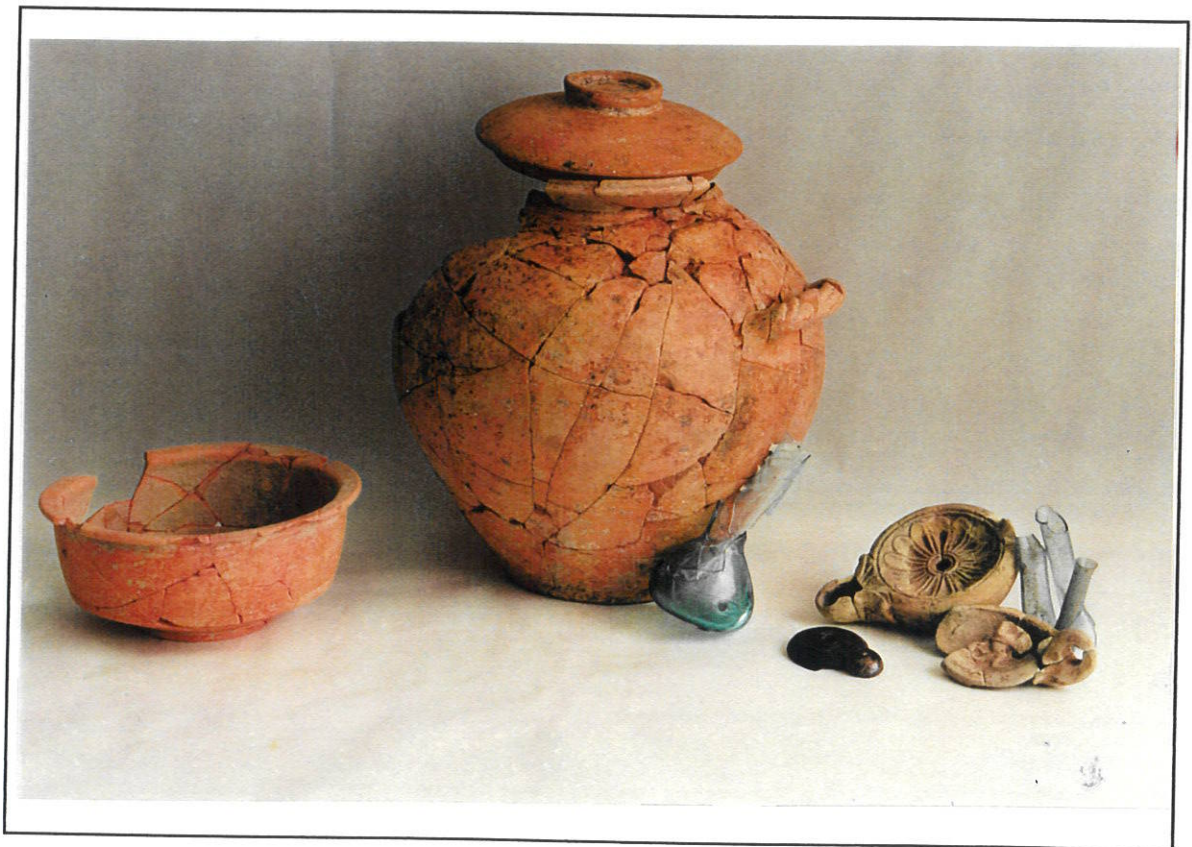
3- Localització de l'estructura del dipòsit romà.

4-Vista general del dipòsit romà.

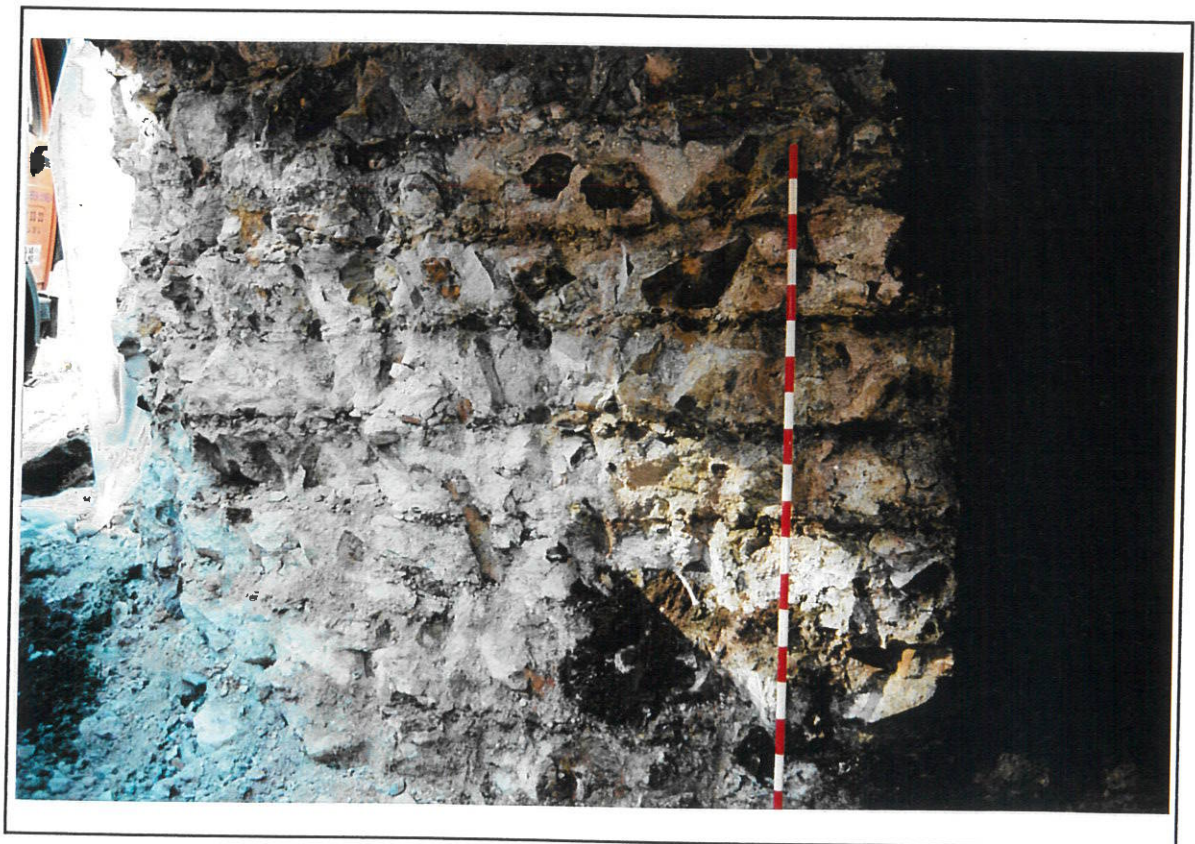
5- Vista general del monument funerari romà.

6-conjunt de l'aixovar funerari.

7- Vista general de la cara externa de la muralla medieval.

8-Vista de la secció de la muralla medieval.

9- Estat de l'estratigrafia a la cara interna de la muralla, inici excavació.

10-Vista de la cara interna de la muralla medieval.

LLISTAT DE FOTOGRAFIES DE LA PLAÇA JOAQUIM XIRAU (BARCELONA).

Vistes generals

- 1 **rodet 1-negatiu 00**
Vista general de l'obra des de la zona de rambla Santa Monica, a l'esquerra està l'edifici de la facultat de telecomunicacions(U. P. F.), a la dreta l'edifici del frontó Colom.
- 2 **rodet 1-negatiu 7**
Vista general des del carrer Passatge Escudellers.
- 3 **rodet 1-negatiu 0**
Inici del rebaix sota el frontó Colom, en aquest moment es quan va començar el control arqueològic. Tota la part central estava rebaixada, fins als dos metres sota el nivell de carrer, a excepció d'una zona situada a l'esquerra d'aquesta imatge.
- 4 **rodet 6-negatiu 30**
Vista general de l'obra.
- 5 **rodet 6-negatiu 29**
Vista general amb rebaix sota el frontó Colom.
- 6 **rodet 2-negatiu 25**
Únic sector no rebaixat de la part central, no es documenta cap estructura interessant, està molt alterada per la situació de serveis.
- 7 **rodet 2-negatiu-26**
Vista de l'anterior, on es documentan restes de fonamentacions dels edificis enderrocats.
- 8 **rodet 2-negatiu 27**
Vista general de la zona que mantenia el nivell de carrer.
- 9 **rodet 2-negatiu 30**
Rebaix de la zona anterior.

U.E. localitzades al rebaix

- 10 **rodet 3-negatiu 25**
A la zona situada a l'esquerra del jaló es va localitzar una bossada de materials d'enderroc (u.e. 203) d'època romana.
- 11 **rodet 3-negatiu 24**
Detall de la imatge anterior, a la part superior dreta es pot apreciar la presència d'un fragment d'opus signinum.
- 12 **rodet 2-negatiu 34**
Vista de situació de les restes d'un pou d'època medieval (u.e. 202), construït amb carreus de pedra, estava molt afectat per la contrucció de la pantalla de formigó.
- 13 **rodet 2-negatiu 33**
Detall de la imatge anterior.

- 14 **rodet 1-negatiu 16**
Situació d'una bossada de material medieval (u.e. 201), a la part del solar tocant a rambla Santa Monica.
- 15 **rodet 1-negatiu 14**
Vista de l'u.e. 201, on es pot apreciar la seva forma similar a la llera d'una riera.
- 16 **rodet 1-negatiu 15**
Detall de l'anterior, on es documenta la presència de gran quantitat de graves i pedres de petit tamany acompanyant a la ceràmica.
- 17 **rodet 4-negatiu 14**
Rebaix del solar, on es documenta la presència d'un sistema d'aïllament d'un soterrani format per cambres buides.
- 18 **rodet 7-negatiu 32**
Vista general del solar durant el rebaix de la zona propera a la rampa d'accès a l'obra.
- 19 **rodet 6-negatiu 0**
Rebaix de la rampa.
- 20 **rodet 7-negatiu 25**
Rebaix de la rampa, en aquest sector no es van documentar estructures d'època antiga.
- 21 **rodet 7-negatiu 27**
Estat final de la zona de la rampa, després de rebaixar-la.

Sota frontó Colom

- 22 **rodet 1-negatiu 4**
Inici del rebaix de la zona situada sota el frontó Colom. A la part superior està el terra del frontó, després es poden veure bossades de l'època de la construcció de l'edifici i restes de fonamentacions de les edificacions existents.
- 23 **rodet 1-negatiu 9**
Rebaix sota Colom, es documenten els pilars de formigó amb cobertura de ferro i uns grans daus de formigó que s'utilitzaven per conduir els pilars.
- 24 **rodet 1-negatiu 8**
Zona de contacte amb la pantalla, al sector més proper amb rambla Santa Mònica. Es poden veure restes de serveis del frontó.
- 25 **rodet 1-negatiu 6**
Vista de la zona tocant a l'exterior .
- 26 **rodet 1-negatiu 11**
Restes d'un por mort, situat a la zona propera a l'exterior.
- 27 **rodet 1-negatiu 12**
Restes d'una petita habitació soterrania, trencada per un pilar.
- 28 **rodet 1-negatiu 13**
Detall de la fotografia anterior.
- 29 **rodet 1-negatiu 19**
Restes d'una canalització.

- 30 **rodet 1-negatiu 21**
Restes d'un pou mort i un pou d'aigua.
- 31 **rodet 1-negatiu 20**
Restes d'un fonamentació.
- 32 **rodet 1-negatiu 23**
Fonamentació i habitació soterrania.
- 33 **rodet 2-negatiu 3**
Restes de fonamentació.
- 34 **rodet 2-negatiu 4**
Restes de fonamentació.
- 35 **rodet 3-negatiu 27**
Zona tocant a la pantalla final, està molt alterada per la construcció d'aquesta.
- 36 **rodet 3-negatiu 26**
Restes d'un soterrani impermeabilitzat amb quitrà.
- 37 **rodet 3-negatiu 17**
Altra vista de l'anterior.
- 38 **rodet 2-negatiu 8**
Soterrani amb paviment de quitrà, amortitzat amb materials d'enderroc.
- 39 **rodet 2-negatiu 21**
Aparició d'una de les pantalles.
- 40 **rodet 3-negatiu 28**
Vista del frontó Colom gairebé buidat

Monument funerari

- 41 **rodet 4-negatiu 00**
Situació del mausoleu en relació amb l'edifici de la Pompeu Fabra i la rambla Santa Mònica.
- 42 **rodet 3-negatiu 30**
Part de l'aixovar de la tomba. Es poden veure una llantia i diversos restes de elements de vidre.
- 43 **rodet 3-negatiu 34**
Vista del mausoleu des de sud-est. Es documenta la relació del mur amb la banquetta.
- 44 **rodet 3-negatiu 35**
Vista del mausoleu amb la capsa a primer terme.
- 45 **rodet 3-negatiu 36a**
Situació del mausoleu en relació amb els edificis de la façana de l'antic carrer de Passatge dels Banys.
- 46 **rodet 4-negatiu 8**
Vista del mausoleu.
- 47 **rodet 4-negatiu 7**
Vista del mausoleu amb dibuixant.
- 48 **rodet 4-negatiu 22**
Treballs d'extracció de la urna, realitzats per les resturadores.

- 49 **rodet 4-negatiu 1**
Vista general del mausoleu.
- 50 **rodet 4-negatiu 5**
Vista general del mausoleu sense jaló, des de sud-oest.
- 51 **rodet 4-negatiu 15**
Vista general amb jalons i nord, des de nord-oest.
- 52 **rodet 4-negatiu 2**
Vista general del mausoleu amb jaló i pissarra, des de sud-oest.
- 53 **rodet 3-negatiu 36**
Vista de la capsa (u.e. 208), amb la tapa.
- 54 **rodet 4-negatiu 4**
Vista frontal de la capsa amb tapa, sense jaló.
- 55 **rodet 4-negatiu 11**
Vista general del mausoleu, amb la capsa exenta, amb jaló.
- 56 **rodet 4-negatiu 16**
Vista general de la relació entre la construcció i la capsa, amb jaló.
- 57 **rodet 4-negatiu 20**
Vista de la capsa exenta.
- 58 **rodet 4-negatiu 18**
Vista de la capsa amb la urna al seu interior.
- 59 **rodet 4-negatiu 17**
Vista des de dalt de la capsa amb la urna, amb jaló i nord.
- 60 **rodet 4-negatiu 10**
Vista igual a l'anterior sense jaló.
- 61 **rodet 4-negatiu 8**
Vista frontal de la capsa, amb jaló vertical. Es documenta la presència de l'element de vidre situat a la part inferior dreta de la urna.
- 62 **rodet 4-negatiu 13**
Vista igual a l'anterior amb jaló horitzontal.
- 63 **rodet 4-negatiu 21**
Vista posterior de la capsa.
- 64 **rodet 4-negatiu 24**
Procès d'extracció de la urna.
- 65 **rodet 4-negatiu 27**
Procès d'extracció de la urna, vista de la tapadora, caiguda.
- 66 **rodet 4-negatiu 26**
Vista similar a l'anterior des de un altre punt de vista.
- 67 **rodet 4-negatiu 30**
Situació de l'element de vidre, sota una tegula. Visió frontal.
- 68 **rodet 4-negatiu 31**
Situació de l'element de vidre, sota una tegula. Visió lateral.

- 69 **rodet 4-negatiu 32**
Element de vidre, detall.
- 70 **rodet 4-negatiu 28**
Extracció del reblliment de la urna. Es documenta la presència d'ossos cremats.
- 71 **rodet 4-negatiu 29**
Restes del reblliment de la urna.
- 72 **rodet 4-negatiu 33**
Mausoleu després d'extreure la urna.
- 73 **rodet 4-negatiu 6**
Ofrena ceràmica situada a l'exterior del mausoleu, a l'alçada de la banqueta.
- 74 **rodet 3-negatiu 33**
Detall de l'ofrena.
- 75 **rodet 4-negatiu 25**
Acumulació de ceràmica i carbons situada al sud-oest del mausoleu.
U.E.-211
- 76 **rodet 4-negatiu 34**
Terreny situat al voltant del mausoleu, no n'hi ha restes de cap altra estructura.

Estructures romanes sota frontó Colom

- 77 **rodet 2-negatiu 13**
Aparició de l'ara funerària.
- 78 **rodet 2-negatiu 10**
Ara, vista lateral.
- 79 **rodet 2-negatiu 9**
Ara, vista lateral, amb jaló i nord.
- 80 **rodet 2-negatiu 12**
Vista frontal de l'ara amb jaló.
- 81 **rodet 2-negatiu 17**
Vista de situació de l'estructura.
- 82 **rodet 2-negatiu 19**
Situació de l'estructura, vista lateral. A la cantonada superior dreta es documenten restes de fonamentacions.
- 83 **rodet 2-negatiu 24**
Continuació de les estructures, inici del mur 103 i la sitja 102.
- 84 **rodet 3-negatiu 13**
Detall del mur 103, al moment de la seva aparició.
- 85 **rodet 2-negatiu 23**
Estructura 101, amb ara i diverses pedres lligades en sec.

- 86 **rodet 2-negatiu 16**
Vista de l'ara des de la esquerra, es pot veure la motllura.
- 87 **rodet 2-negatiu 36a**
Relació de l'estructura 101 amb l'exterior.
- 88 **rodet 3-negatiu 11**
Estructura 101, des de l'est.
- 89 **rodet 3-negatiu 9**
Relació de l'estructura 101 amb l'exterior
- 90 **rodet 2-negatiu 31**
Situació de la sitja 102 en relació amb l'estructura 101. Està situada al costat del pilar de ferro.
- 91 **rodet 2-negatiu 32**
Imatge de la sitja abans de excavar-se. La sitja estava tallada per estrats d'aportació i només es van localitzar els 50 cms. finals.
- 92 **rodet 3-negatiu 1**
Sitja i la seva relació amb el mur 103, situat a la cantonada superior esquerra de la fotografia.
- 93 **rodet 2-negatiu 36**
Estrat de la sitja format bàsicament per tovots.
- 94 **rodet 3-negatiu 23**
Sitja 102 i estructura 101.
- 95 **rodet 3-negatiu 4**
sitja, estrat argilós situat sota els tovots. Vista picada.
- 96 **rodet 3-negatiu 5**
sitja, estrat argilós situat sota els tovots. Vista lateral.
- 97 **rodet 3-negatiu 7**
Sitja, fotografia final. Les parets estaven impermeabilitzades mitjaçant el foc.
- 98 **rodet 3-negatiu 8**
Vista de la sitja sense jaló.
- 99 **rodet 3-negatiu 31**
Mur 104. Vista frontal.
- 100 **rodet 3-negatiu 29**
Mur 104. Vista picada.
- 101 **rodet 3-negatiu 18**
Mur 104. Relació amb la pantalla, que el talla.
- 102 **rodet 3-negatiu 19**
Detall de la relació entre el mur 104 i la pantalla. Es documenta a la seva part superior la capa de graves i sorra general a tota la zona.
- 103 **rodet 3-negatiu 20**
Alçat del mur 104, amb jalons.
- 104 **rodet 3-negatiu 21**
Alçat del mur 104, amb jaló.

- 105 rodet 6-negatiu 1**
Imatge des de l'exterior per situar les restes, que es localitzen on està el focus.
- 106 rodet 5-negatiu 17**
Vista general de l'estructura del dipòsit, des de nord-oest.
- 107 rodet 5-negatiu 18**
Vista general de l'estructura del dipòsit, des de nord-oest.
- 108 rodet 5-negatiu 22**
Vista general picada de l'estructura del dipòsit, des de nord-oest, amb jaló.
- 109 rodet 5-negatiu 24**
Vista general picada de l'estructura del dipòsit, des de nord-oest.
- 110 rodet 5-negatiu 26**
Vista general de l'estructura del dipòsit, des del sud, amb jaló.
- 111 rodet 5-negatiu 27**
Vista general de l'estructura del dipòsit, des del sud.
- 112 rodet 5-negatiu 21**
Vista general de l'estructura del dipòsit, des del sud.
- 113 rodet 4-negatiu 35**
U.E. 103, des de sud-est.
- 114 rodet 7-negatiu 4**
U.E. 103, des de l'oest.
- 115 rodet 4-negatiu E**
U.E. 103, des de l'oest, amb jaló. Detall.
- 116 rodet 5-negatiu 14**
U.E. 103, des de l'oest, sense jaló.
- 117 rodet 7-negatiu 5**
U.E. 103, detall canalització.
- 118 rodet 5-negatiu 0**
Vista del mur 111, des del sud-est.
- 119 rodet 7-negatiu 17**
Vista del mur 111, des del nord-est, amb jaló i pissarra.
- 120 rodet 7-negatiu 18**
Vista del mur 111, des del nord-est.
- 121 rodet 5-negatiu 2**
Vista del mur 111 i la seva relació amb la rampa.
- 122 rodet 7-negatiu 21**
Vista del mur 117.
- 123 rodet 5-negatiu 20**
Detall dels diferents nivells a sobre del signinum.
- 124 rodet 5-negatiu 13**
Vista general del dipòsit.

- 125 rodet 5-negatiu 6**
Vista general del paviment 113 en relació a les altres estructures. A la dreta es pot veure e revestiment 112 caigut a sobre del paviment. Aixó com la forma de *terra sigil.lata sudgal.lica* localitzada.Amb jaló.
- 126 rodet 5-negatiu 8**
Vista general del paviment 113 en relació a les altres estructures. A la dreta es pot veure e revestiment 112 caigut a sobre del paviment. Aixó com la forma de *terra sigil.lata sudgal.lica* localitzada.Amb jaló.
- 127 rodet 5-negatiu 9**
Vista de 112 en relació amb la rampa 114, el paviment 113 i la paret 111. Es pot veure com el revestiment ha caigut en forma d'acordió.
- 128 rodet 5-negatiu 28**
Detall de l'encanyssat del revestiment parietal 112.
- 129 rodet 5-negatiu 11**
Detall de la situació de la ceràmica en relació amb 112.
- 130 rodet 5-negatiu 29**
Vista general de l'estructura des de sud-oest.
- 131 rodet 5-negatiu 15**
U.E. 116
- 132 rodet 5-negatiu 3**
U.E.116
- 133 rodet 6-negatiu 00**
U.E.119
- 134 rodet 5-negatiu 12**
U.E.118
- 135 rodet 6-negatiu 4**
U.E.122, amb 123
- 136 rodet 6-negatiu 5**
U.E.122
- 137 rodet 6-negatiu 6**
U.E.123
- 138 rodet 6-negatiu 7**
U.E.123
- 139 rodet 6-negatiu 9**
U.E.122
- 140 rodet 6-negatiu 10**
U.E.122
- 141 rodet 6-negatiu 28**
Vista general de l'estructura després d'extreure 112.
- 142 rodet 6-negatiu 18**
Vista general de l'estructura després d'extreure 112, des de la zona de la rampa.

- 143 **rodet 6-negatiu 12**
Vista general del paviment 113, després d'extreure 112.
- 144 **rodet 6-negatiu 13**
Vista general del paviment 113, després d'extreure 112. Vista des del nord.
- 145 **rodet 6-negatiu 15**
Vista general del paviment 113 amb rampa 114, després d'extreure 112. Vista des de sud-oest.
- 146 **rodet 6-negatiu 16**
Vista de la rampa 114.
- 147 **rodet 6-negatiu 11**
Estructura 118, després d'excavar 122.
- 148 **rodet 6-negatiu 19**
U.E.103, amb u.e. 116.
- 149 **rodet 6-negatiu 14**
U.E.122
- 150 **rodet 6-negatiu 20**
U.E.121
- 151 **rodet 5-negatiu 16**
U.E.121
- 152 **rodet 6-negatiu 21**
U.E.121
- 153 **rodet 6-negatiu 17**
U.E.118
- 154 **rodet 6-negatiu 31**
Detall de la preparació del paviment 113.
- 155 **rodet 6-negatiu 32**
U.E.115
- 156 **rodet 6-negatiu 33**
U.E.126
- 157 **rodet 7-negatiu 11**
Estructura 118. Mur 127 en primer terme.
- 158 **rodet 7-negatiu 12**
Estructura 118. Relació entre 127 i 128.
- 159 **rodet 7-negatiu 13**
Estructura 118. Relació entre 127 i 128.
- 160 **rodet 6-negatiu 34**
U.E.126
- 161 **rodet 7-negatiu 9**
Estructura 118. Mur 127, vist des del sud-est.
- 162 **rodet 7-negatiu 10**
Estructura 118. Mur 128, vist des del nord-est.

- 163 **rodet 7-negatiu 14**
Estructura 118. Mur 128, després de desmuntar 127.
- 164 **rodet 7-negatiu 15**
Estructura 118. Mur 128, vist des del nord-est.
- 165 **rodet 7-negatiu 16**
Detall de la peça recuperada a 126.
- 166 **rodet 7-negatiu 19**
Dipòsit. Final de l'excavació.
- 167 **rodet 7-negatiu 20**
Dipòsit. Restes a la pantalla de formigó.
- 168 **rodet 7-negatiu 22**
Dipòsit. Final de l'excavació.
- 169 **rodet 7-negatiu 23**
Zona on es va situar la rampa d'accés. La cala 1 està a l'esquerra i la 2 a la dreta.
- 170 **rodet 6-negatiu 36**
Cala 1. Vista de l'amplada de la muralla, amb jaïó.
- 171 **rodet 6-negatiu E**
Cala 1. Vista de l'amplada de la muralla.
- 172 **rodet 1-negatiu 3**
Cala 2.
- 173 **rodet 5-negatiu 35**
Cala 2. Alçada de la muralla documentada.
- 174 **rodet 5-negatiu 31**
Cala 3.
- 175 **rodet 5-negatiu 32**
Detall cala 3.
- 176 **rodet 1-negatiu 1**
Vista parcial de la rasa 1.
- 177 **rodet 7-negatiu 29**
Vista parcial de la rasa 1. Part final.
- 178 **rodet 7-negatiu 28**
Vista general de la rasa 1.
- 179 **rodet 6-negatiu 22**
Vista parcial. U.e. 4006
- 180 **rodet 6-negatiu 24**
Vista parcial. U.e. 4006
- 181 **rodet 6-negatiu 25**
Vista parcial. U.e. 4007
- 182 **rodet 6-negatiu 23**
Vista parcial. U.e. 4007

- 183 rodet 5-negatiu 34**
Vista parcial.
- 184 rodet 5-negatiu 36**
Vista parcial. Cobriment amb formigó.
- 185 rodet 6-negatiu 35**
Vista parcial. U.e. 4010.
- 186 rodet 6-negatiu 26**
Vista parcial. U.e. 4009
- 187 rodet 6-negatiu 27**
Vista parcial. U.e. 4009. Angle contrari.
- 188 rodet 8-negatiu 0**
Vista general del tram de la muralla medieval localitzada, amb l'edifici de la facultat de telecomunicacions de la Universitat Pompeu i Fabra al fons.
- 189 rodet 8-negatiu 24**
Vista general de la muralla, on es documenta l'alineació amb Rambla Santa Monica i el monument de Colom al fons.
- 190 rodet 8-negatiu 4**
Vista general de la muralla.
- 191 rodet 8-negatiu 15**
Vista general de la muralla, amb jaló.
- 192 rodet 8-negatiu 00**
Vista general.
- 193 rodet 8-negatiu 1**
Vista parcial de la muralla, a la dreta el fragment repicat, per situar la rampa d'accès al parking.
- 194 rodet 8-negatiu 12**
Vista parcial del sector repicat amb jaló.
- 195 rodet 8-negatiu 9**
Detall de la paret de carreus i es sector repicat, amb jaló.
- 196 rodet 8-negatiu 23**
Zona central de la muralla amb una canalització moderna.
- 197 rodet 8-negatiu 10**
Detall dels carreus de la muralla, amb restes d'un encintat. Amb jaló.
- 198 rodet 8-negatiu 2**
Detall dels carreus de la muralla, amb restes d'un encintat.
- 199 rodet 8-negatiu 7**
Restes d'un deguas del moment de funcionament de la muralla.
- 200 rodet 8-negatiu 6**
Detall de la fotografia anterior.
- 201 rodet 8-negatiu 5**
Detall de la fotografia anterior.

- 202 **rodet 8-negatiu 8**
Detall del desguàs, la part del paviment que ultrapassava la paret de carreus estava formada per losetes ceràmiques.
- 203 **rodet 8-negatiu 16**
Forat del desguas, amb jaló.
- 204 **rodet 8-negatiu 17**
Vista del perfil situat a l'esquerra de la zona excavada, es documenta l'alternancia d'estrats formats per lims amb d'altres formats bàsicament per gravetes.
- 205 **rodet 8-negatiu 18**
Vista general de la muralla després d'excavar un petit testimoni situat a la part final de la fotografia. Realitzada des de la zona més propera al monument a Colom.
- 206 **rodet 8-negatiu 20**
Vista general de la muralla des de la zona de la plaça del Teatre. La part més fosca del pany de la muralla es la excavar arqueològicament.
- 207 **rodet 8-negatiu 21**
Vista parcial on es pot veure la placa de formigó que conforma el sostre del parking.
- 208 **rodet 8-negatiu 19**
Vista general de la muralla, on es documenta la cara exterior de la muralla formada per carreus i la part interior construïda per diferents capes d'encofrat.
- 209 **rodet 8-negatiu 29**
Vista parcial amb el sondeig on es va localitzar la banqueteta de la muralla.
- 210 **rodet 8-negatiu 31**
Vista parcial amb el sondeig de localització de la banqueteta.
- 211 **rodet 8-negatiu 30**
Vista parcial de la muralla amb banqueteta. Amb jaló.
- 212 **rodet 8-negatiu 28**
Vista detall de la banqueteta amb jaló.
- 213 **rodet 8-negatiu 32**
Vista detall de la banqueteta sense jaló.
- 214 **rodet 8-negatiu 25**
Vista general de la cara interior de la muralla, en el moment de començar els treballs arqueològics.
- 215 **rodet 8-negatiu 26**
Vista general de la cara interior de la muralla, en el moment de començar els treballs arqueològics.
- 216 **rodet 8-negatiu 27**
Vista parcial amb jaló, a la part inferior es comença a veure la banqueteta interior, a la part superior es troba la canalització que travessa la muralla.
- 217 **rodet 9-negatiu 13**
Vista general de la cara interior de la muralla després de la seva excavació.
- 218 **rodet 9-negatiu 8**
Vista general del pany interior de la muralla.
- 219 **rodet 9-negatiu 0**
Vista general.

- 220 **rodet 9-negatiu 7**
Vista general amb jaló.
- 221 **rodet 9-negatiu 9**
Vista parcial de la meitat més propera a la plaça del Teatre.
- 222 **rodet 9-negatiu 10**
Vista parcial de la meitat més propera al monument a Colom.
- 223 **rodet 9-negatiu 6**
Vista parcial de la part central, on es documenta el pany de la muralla i la banqueta.
- 224 **rodet 9-negatiu 4**
Vista parcial amb jaló.
- 225 **rodet 9-negatiu 3**
Detall de la banqueta amb jaló.
- 226 **rodet 9-negatiu 5**
Detall dels carreus del pany interior de la muralla, amb jaló.
- 227 **rodet 9-negatiu 12**
Vista del perfil proper a la plaça del Teatre, en relació a la muralla.
- 228 **rodet 9-negatiu 11**
Vista del perfil contrari, en relació amb la muralla.
- 229 **rodet 9-negatiu 15**
Vista de la muralla durant els treballs de demolició.
- 230 **rodet 9-negatiu 16**
Interior de la muralla amb la canalització que la travessa a l'esquerra.
- 231 **rodet 9-negatiu 18**
Detall de la diferència entre la cara vista i el seu interior.
- 232 **rodet 9-negatiu 20**
Vista amb el pany realitzat amb carreus i el interior format per pedres sense treballar i morter.
- 233 **rodet 9-negatiu 24**
Canalització moderna localitzada durant unes obres de FECSA realitzades a la rampa de sortida del parking.
- 234 **rodet 9-negatiu 22**
Vista de la canalització.
- 235 **rodet 9-negatiu 21**
La canalització estava construïda amb pedra. Parets formades per carreus de grans dimensions, paviment realitzat amb pedres i cobertura de grans lloses.
- 236 **rodet 9-negatiu 28**
Vista del interior de la muralla amb jaló vertical.
- 237 **rodet 9-negatiu 29**
Vista del interior de la muralla, amb jaló horitzontal.
- 238 **rodet 9-negatiu 30**
Vista del interior de la muralla, amb jaló horitzontal.

- 239 **rodet 9-negatiu 31**
Detall del interior de la muralla.
- 240 **rodet 9-negatiu 32**
Vista del interior de la muralla (costat Colom), amb jaló.
- 241 **rodet 9-negatiu 33**
Vista del interior de la muralla (costat Colom), amb jaló.
- 242 **rodet 9-negatiu 34**
Vista del interior de la muralla (costat Colom), amb jaló.
- 243 **rodet 9-negatiu 35**
Detall del sistema d'encofrat.
- 244 **rodet 9-negatiu 36**
Vista de la muralla després de la obertura de l'accès de la rampa.
- 245 **rodet 9-negatiu E**
Vista de la muralla després de la obertura de l'accès de la rampa.

Aixovar del monument funerari

- 246 **rodet 10-negatiu 10**
Vista del conjunt de l'aixovar del monument funerari.
- 247 **rodet 10-negatiu 11**
Vista del conjunt de l'aixovar del monument funerari.
- 248 **rodet 10-negatiu 15**
Vista urna amb tapadora.
- 249 **rodet 10-negatiu 7**
Vista urna.
- 250 **rodet 10-negatiu 14**
Vista urna amb tapadora, sense escala.
- 251 **rodet 10-negatiu 3**
Vista tapadora frontal.
- 252 **rodet 10-negatiu 2**
Vista zenital de la tapadora.
- 253 **rodet 10-negatiu 20**
Vista del ungüentari de vidre.
- 254 **rodet 10-negatiu 5**
Vista llantia.
- 255 **rodet 10-negatiu 6**
Vista llantia amb figura d'animal.
- 256 **rodet 10-negatiu 0**
Vista fusaioles.
- 257 **rodet 10-negatiu 1**
Vista fusaioles.
- 258 **rodet 10-negatiu 4**
Vista de la peça localitzada a l'exterior dipositada com ofrena.

ANNEX 4

Estudis complementaris

ESTUDI ÀMFORES

A les excavacions de Can Xirau s'ha identificat un conjunt d'àmfores que pertanyen a 6 pastes ceràmiques diferents (Gala, Bètica, Costa bètica, Marismas, Italia, Tarraconense). El conjunt no és gaire nombrós i s'ha calculat un nombre mínim 15 àmfores, en funció de la quantificació dels pivots, 10 segons les ases i 11 en relació amb les proporcions de vora.

Del conjunt d'envasos que s'han documentat, només cal destacar una forma novedosa, la Vallés (JX-1), que és un envas produït a la Tarraconense i que la seva tipologia recorda a la Vallés 1 de la vil·la de l'Aiguacuit. Respecte a la densitat de troballes amfòriques, Can Xirau té un valor intermig en comparació a d'altres excavacions barcelonines, no sembla doncs que hi hagi pas cap concentració en aquest indret.

Cronologia

Les àmfores tenen una cronologia alt-imperial en la seva majoria, encara que hi ha una àmfora, la Almagro 50 que arriba a datar-se fins al segle IV d.C. De totes maneres sembla que es tracta d'un conjunt força homogeni, amb una forquilla cronològica que aniria des d'època d'August (Pascual 1, Haltern 70) fins mitjans del segle II - principis del III d.C. Els envasos de tot aquest ampli període estan documentats amb les mateixes quantitats, o sigui que no hi ha predomini de cap període concret.

Contingut

Hi ha un predomini dels envasos vinaris locals (Pascual 1, Dressel 2-4, Vallés JX-1), encara que també es documenten vins forasters com la Gauloise 4 i envasos itàlics. De fet es interessant el bon nombre de fragments d'àmfores Gauloise, poc present en les excavacions barcelonines a excepció de la Plaça del Rei.

D'altres envasos porten olives (com és el cas de les Haltern 70), oli d'oliva (Dressel 20) i salaons (Almagro 50) de la mateixa província de la Bètica.

Predomini

En el conjunt predominen els productes locals de la tarraconense de forma destacada (433 fragments informes, 15 de Dressel 2-4, 10 de Pascual 1 i 1 de la Vallés). Tot això està en relació amb la cronologia, doncs l'època alt-imperial (principalment el segle I) és un dels millors moments de la producció vinícola tarraconense, quan els productes d'aquestes terres arriben a les principals províncies occidentals en bons nombres.

JOAQUIM XIRAU 97

ALMAGRO 50 (S.S): Salaons, costa bètica, finals s.II-IV d.C.✓

DR 2-4 (Cat.): Vi, Tarraco, 0-80 d.C.

DR 20: Oli, Bètica, 10 a.C.-mitjans s.III d.C.

G4: Vi, Galia, mitajans s.I-III d.C.

HALTERN 70: Olives/defructum, Bètica, 50 a.C.-80 d.C.

HALTERN 70 (Marismas): Olives/defructum, Bètica, 50 a.C.-80 d.C.

Italia

PASCUAL 1:

S.Spain

Tarraco

VALLÉS (JX-1): Vi, Tarraco, s.II en endavant.

Tipus d'àmfora	Nº fragments	Pes (grms.)
??	4	810
ALMAGRO 50	1	360
DR 2-4 (Cat)	15	2170
DR 20	2	510
G-4	12	1010
H70	1	160
H70 (Marismas)	2	580
Italia	6	360
Marismas	2	220
PASCUAL 1	10	2120
S.Spain	16	1130
Tarraco	433	43330
Vallés (JX-1)	1	120
Total	505	52850

ESTUDI NUMISMÀTIC

Jaciment	Can Xirau	Any	1997
Zona		UE	1321
N. inv	R-2869	N. cat.	
		Foto	☐ si ☐ no
		Ref. foto	
Tipus mat.	moneda	Sèrie	antiga
		País	indeterminat
Autoritat	indeterminada	Seca	indeterminada
		Status	oficial
Material	AE	Nominal	?
		Cronologia	?
Ref. bib.			
Lleg. anv.	[...]		
Tipus anv.	Frustra		
Marc sec.		Marc post.	
Lleg. rev.	[...]		
Tipus rev.	Frustra		
Marc sec.		Marc post.	
Pes	4,37	Mòdul	23
		Eixos	?
		Desg.	il.legible
Alt.			
Biblio.			
Observ.			

Jaciment	Can Xirau	Any	1997
Zona		UE	103
N. inv	R-2864	N. cat.	
		Foto	☐ si ☐ no
		Ref. foto	
Tipus mat.	moneda	Sèrie	romano-provincial
		País	Hispania
Autoritat	August	Seca	Tarraco
		Status	oficial
Material	AE	Nominal	as
		Cronologia	després 2 a.C.-14 d.C.
Ref. bib.	RPC 210		
Lleg. anv.	[imp caes av]G T[r pot] PO[n max pp]		
Tipus anv.	Cap llorejat a la dreta		
Marc sec.		Marc post.	
Lleg. rev.	[cvt cl caes avg f]		
Tipus rev.	Caps enfrontats de Gai i Luci		
Marc sec.		Marc post.	
Pes	7,45	Mòdul	24
		Eixos	?
		Desg.	molt desgastada
Alt.			
Biblio.			
Observ.			

ESTUDI MURALLA

**ESTUDI DE 4 MOSTRES DE MORTER
CORRESPONENTS AL FRAGMENT
DE LA MURALLA MEDIEVAL
POSAT AL DESCOBERT SOTA
LA RAMBLA DE SANTA MÒNICA**

SAXUM, DIAGNOSI I TRACTAMENT DE MATERIALS

**ESTUDI DE 4 MOSTRES DE MORTER
CORRESPONENTS AL FRAGMENT
DE LA MURALLA MEDIEVAL
POSAT AL DESCOBERT SOTA
LA RAMBLA DE SANTA MÒNICA**

Victoria de Laorden Santiuste

Antonia Navarro Ezquerria

30 de gener de 1998

INTRODUCCIÓ

Per encàrrec del Sr. Roberto Viñes, de l'empresa OCP, s'han pres mostres dels diferents morters, presents al fragment de muralla medieval posat al descobert sota la Rambla de Santa Mònica en Barcelona, per tal de reproduir-los a l'hora de reconstruir la muralla medieval.

ESTUDI DEL MATERIAL

Una vegada realitzada visita tècnica amb l'equip de control (Districte de Ciutat Vella i Servei d'Arqueologia Urbana de l'Ajuntament de Barcelona), es va decidir estudiar la composició i dosificació del morter de junt, de l'argamassa fina i grollera, així com el cromatisme i composició de l'encintat trobat a un dels dos punts d'aflorament de la muralla.

Les tècniques emprades per realitzar aquest estudi son la microscòpia òptica petrogràfica i la microscòpia binocular.

MORTER DE JUNT

COMPOSICIÓ

Aquest morter té un **aglutinant microcristal·lí carbonatat**.

L'àrid està format per:

- Cristalls de **quars**; la seva forma¹ és subangulosa, i amb una mida que varia entre 0,2 i 0,4 mm. La proporció d'aquests grans és superior al 90% del total de l'àrid.
- Cristalls de **calcita** de forma subangulosa, de mida similar als cristalls de quars. La seva proporció és inferior a l'1% del total de l'àrid.
- Cristalls de **miques** de forma allargada, de mida inferior als anteriors; es troben força alterats (clorites). La seva proporció és inferior a l'1% del total de l'àrid.
- Cristalls de **feldspats** i **plagiòclasis** de forma subarrodonida, molt alterats. La seva proporció és inferior a l'1% del total de l'àrid.

¹ La descripció de les formes dels cristalls s'ha fet seguint la nomenclatura de Pettijohn et al., 1973.

En conjunt podem dir que la mida dels grans de l'àrid és força homogènia, variant des de 0,2 a 0,4 mm.

Superficialment s'ha observat un tenyit de l'aglutinant, amb òxids de ferro, de color marró-vermellós.

DOSIFICACIÓ

La **proporció** entre l'aglutinant i l'àrid és **1:3**. Es tracta d'un morter de cal molt homogeni, és a dir està ben pastat.

ARGAMASSA GROLLERA

COMPOSICIÓ

Aquest morter té un **aglutinant microcristal·lí carbonatat**.

L'àrid està format principalment per:

- Cristalls de **quars**, mono i pol·licristal·lí; la seva forma varia entre angulosa i subangulosa, i amb una mida molt heteromètrica que varia entre $> 0,1$ i 0,8 mm. És el component majoritari i es troba en una proporció al voltant del 97% del total de l'àrid.
- **Fragments de roca** de forma i mida semblants als cristalls de quars. La seva proporció és inferior a l'1 % del total de l'àrid.
- Cristalls de **calcita** de forma arrodonida i amb una mida al voltant dels 0,4 mm. La seva proporció també és inferior a l'1% del total de l'àrid.
- Cristalls de **feldspats** de forma subarrodonida, molt alterats a **sericita**. La seva proporció és inferior a l'1% del total de l'àrid.

En conjunt podem dir que la mida dels grans de l'àrid és heteromètrica, variant des de inferior a 0,1 mm. fins a 0,8 mm.

DOSIFICACIÓ

La **proporció** entre l'aglutinant i l'àrid és **1:3**. Es tracta d'un morter de cal molt homogeni, és a dir ben pastat.

Encara que la dosificació sigui la mateixa que al cas anterior, a l'argamassa la mida dels grans de l'àrid és força major que al morter de junt; això fa que, a ull nu, sembli que l'argamassa tingui més quantitat d'àrid, en relació a l'aglutinant, que el morter de junt.

ARGAMASSA FINA

COMPOSICIÓ

Aquest morter té una composició molt similar al morter de junt; es tracta d'un morter amb un **aglutinant microcristal·lí carbonatat** i un **àrid** format majoritàriament per cristalls de **quars** (superior al 90% del total de l'àrid) de forma subangulosa, i amb una mida que varia entre 0,2 i 0,4 mm. i com a components minoritaris **calcita**, **miques (clorites)**, **feldspats** i **plagiòclasis**.

DOSIFICACIÓ

La **proporció** entre l'aglutinant i l'àrid és **1:3**. També es tracta d'un morter de cal molt homogeni, és a dir ben pastat.

Aquest morter té una porositat major que el morter de junt.

La inspecció detallada a ull nu permet observar la col·locació "intencionada" de part dels components de l'àrid d'aquesta argamassa més fina (en concret els de forma més tabular i color més fosc).

Això, juntament amb la diferència de la mida de gra de l'àrid en comparació amb l'argamassa grollera, fa que es vegin marcades les diferents filades de l'argamassa.

ENCINTAT

COMPOSICIÓ

Es tracta d'una capa prima, de 0,1 mm. de gruix, de composició carbonatada i sense àrid. Està tenyida amb òxids de ferro i la seva coloració és marró vermelloso.

El morter sotajacent té una composició similar a la del morter de junt però amb menys quantitat d'àrid. Això pot correspondre a una disminució progressiva, cap a la superfície, de la quantitat d'àrid del morter de junt.

PROPOSTA DE REPRODUCCIÓ DEL MORTER

Per reposar el **morter de junt** es recomana fer un morter de calç, respectant la dosificació proporcionada en aquest estudi.

Com el component majoritari de l'àrid és el quars, considerem coherent utilitzar sorra de quars (neta) de la granulometria indicada, és a dir entre 0,2 i 0,4 mm. aproximadament.

Donada la semblança de composició entre l'àrid del morter de junt i el de les dues **argamasses**, es recomana utilitzar la mateixa sorra de quars però en aquest cas d'una granulometria superior (entre 0,8 mm. fins < 0,1 mm.) respectant les filades de granulometria més fina (que hauria de ser com la del morter de junt).

Tot però, seria interessant fer algunes proves prèvies per apropar-se, segons la dosificació assenyalada, a la textura de l'original.

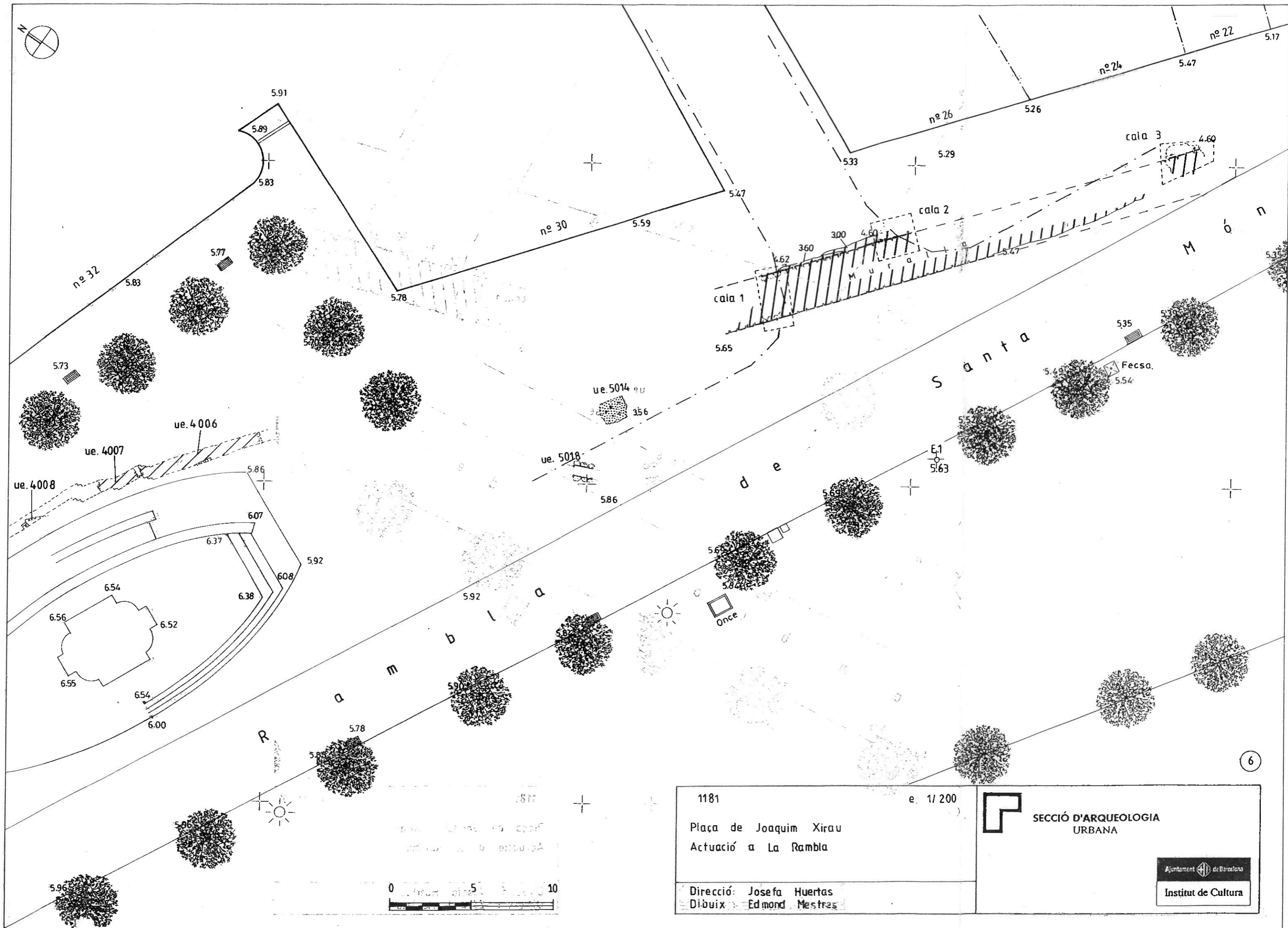
Per reproduir l'**encintat** només caldrà barrejar una petita proporció d'òxids de ferro amb la calç fins a assolir el cromatisme present. Fora convenient que la part superficial del morter de junt sotjacent tingüés una dosificació 1:2.

ANNEX 5

Planimetria

LLISTAT DE PLÀNOLS

- 1-Plànol de situació, amb la trama urbana actual.
- 2-Plànol de situació general de les restes documentades i taquimètric. Escala 1/200.
- 3-Plànol històric, amb localització de la zona afectada. Imatge treta del llibre “Atlas de Barcelona”, plànol 30a, pàgina 85. N. De Fer, 1697.
- 4-Plànol històric, situació del fragment de muralla afectat en un plànol datat al segle XVIII, i guardat al Arxiu Diocesà de Barcelona.
- 5-Situació de la muralla medieval, en relació amb el projecte de la rampa de l’aparcament. Escala 1/500.
- 6-Situació de les actuacions efectuades a la zona de La Rambla. Escala 1/200.
- 7-Secció transversal de la muralla medieval. Escala 1/20.
- 8-Alçat exterior de la muralla medieval. Dibuix base facilitat per CADquatre. Escala 1/25.
- 9-Alçat interior de la muralla medieval. Dibuix base facilitat per CADquatre. Escala 1/25.
- 10-Situació de Joaquim Xirau respecte a la muralla romana.
- 11-Planta general de les estructures romanes. Escala 1/100.
- 12-Planta i seccions del dipòsit romà (zona 100). Escala 1/20.
- 13-Planta final del dipòsit romà (zona 100). Escala 1/20.
- 14-Alçat costat nord-oest del dipòsit romà (zona 100). Escala 1/20.
- 15-Planta de les u.e. 101 i 102. Escala 1/20.
- 16-Planta i seccions de l’u.e. 101, detall ara. Escala 1/20.
- 17-Planta mausoleu i aixovar (zona 200). Escala 1/20.
- 18-Seccions mausoleu (zona 200). Escala 1/20.
- 19-Planta mausoleu (zona 200). Escala 1/20.

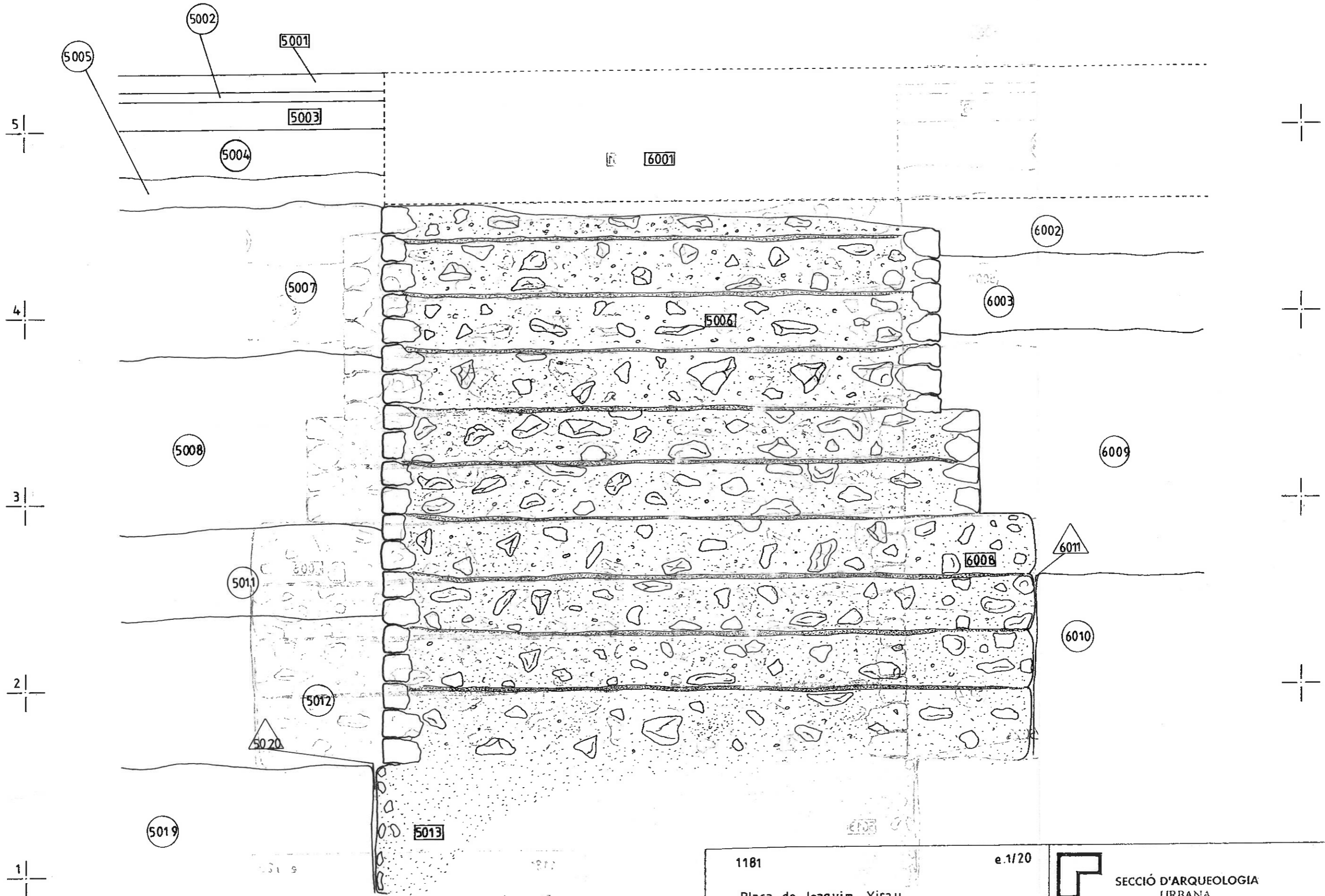
1181 e. 1/200

Plaça de Joaquim Xirau
Actuació a La Rambla

Direcció: Josefa Huertas
Dibuix: Edmond Mestres

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA URBANA

Ajuntament de Barcelona
Institut de Cultura

Dibuix: Josefa Huertas i Judit Vico
 Direcció: Josefa Huertas

1181 e.1/20
 Plaça de Joaquim Xirau
 Secció transversal muralla
 Direcció: Josefa Huertas
 Dibuix: Josefa Huertas i Judit Vico

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA URBANA
 Ajuntament de Barcelona
 Institut de Cultura

5|

4|

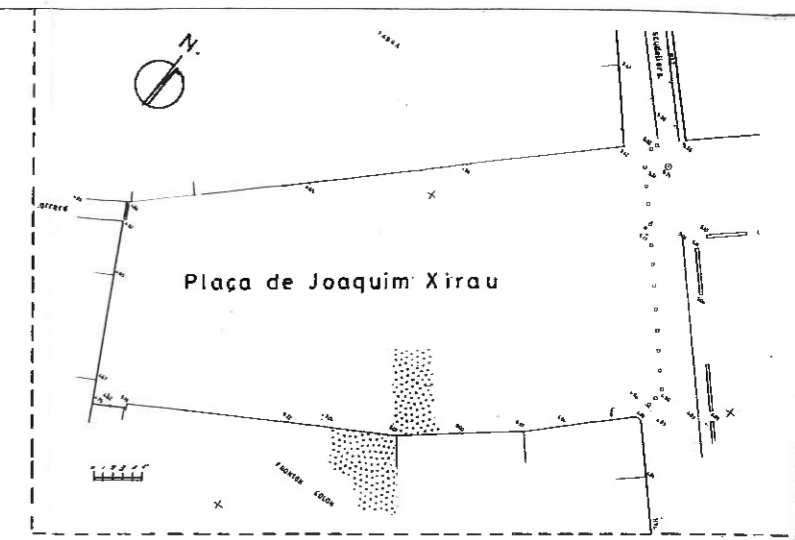
3|

2|

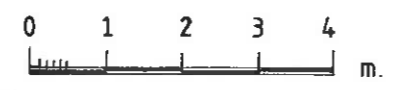
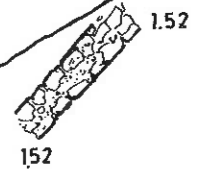
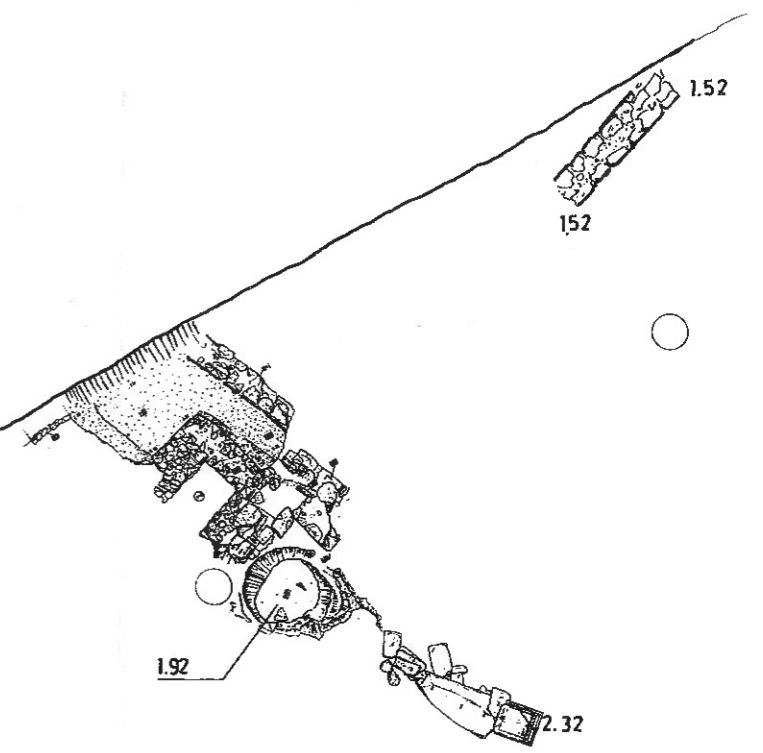
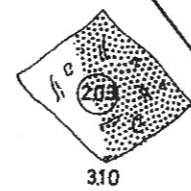
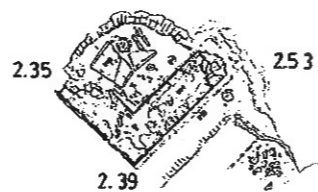
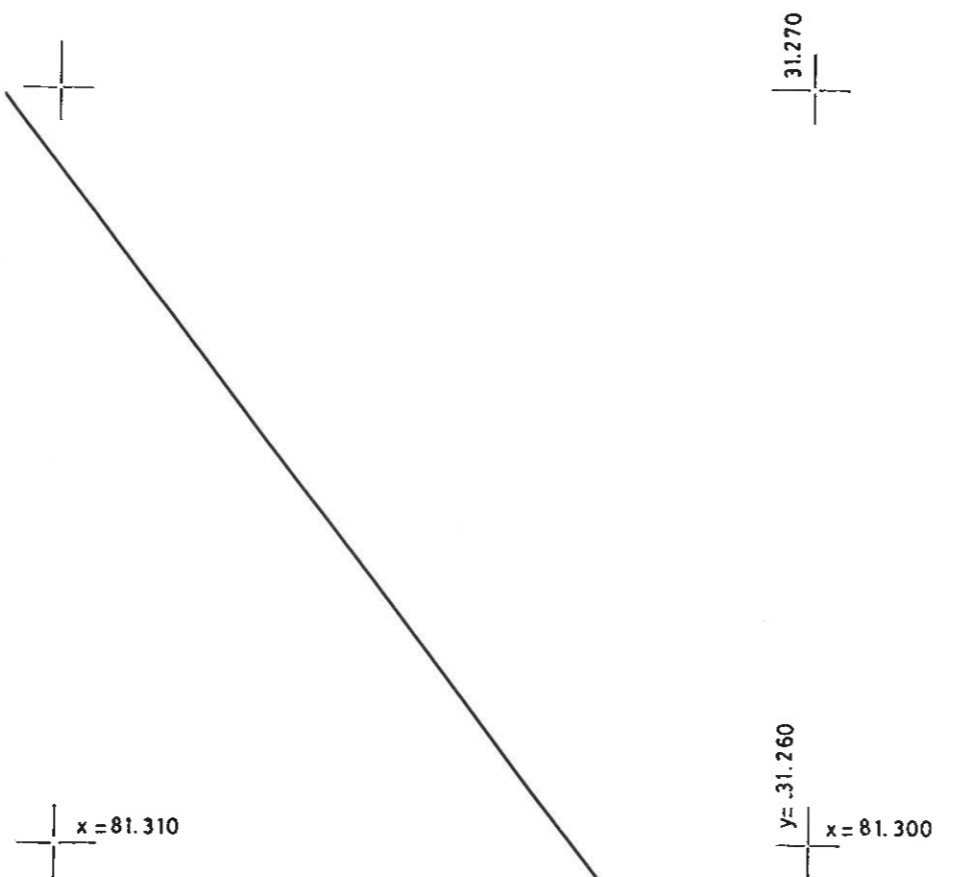
1|

<p>1181</p> <p>Plaça de Joaquim Xirau</p> <p>Alçat Interior Muralla</p>	<p>e. 1/25</p> <p> SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA URBANA</p>
<p>Direcció: Josefa Huertas</p> <p>Dibuix Base: CADquatre</p>	<p> Institut de Cultura</p>

■ Estructures romanes.

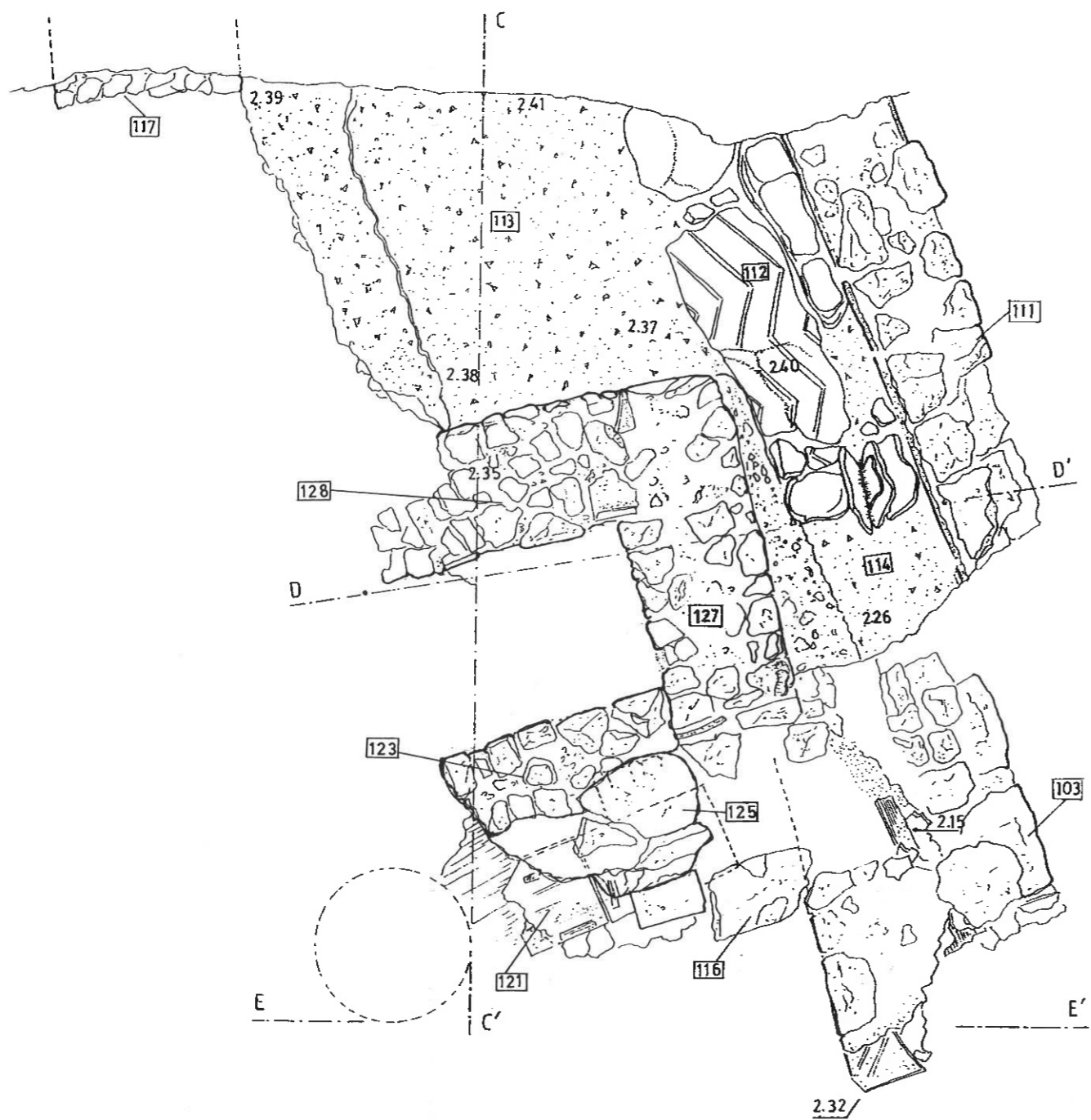

1181 e. 1/100
 Intervenció plaça de Joaquim Xirau.
 Planta estructures romanes.

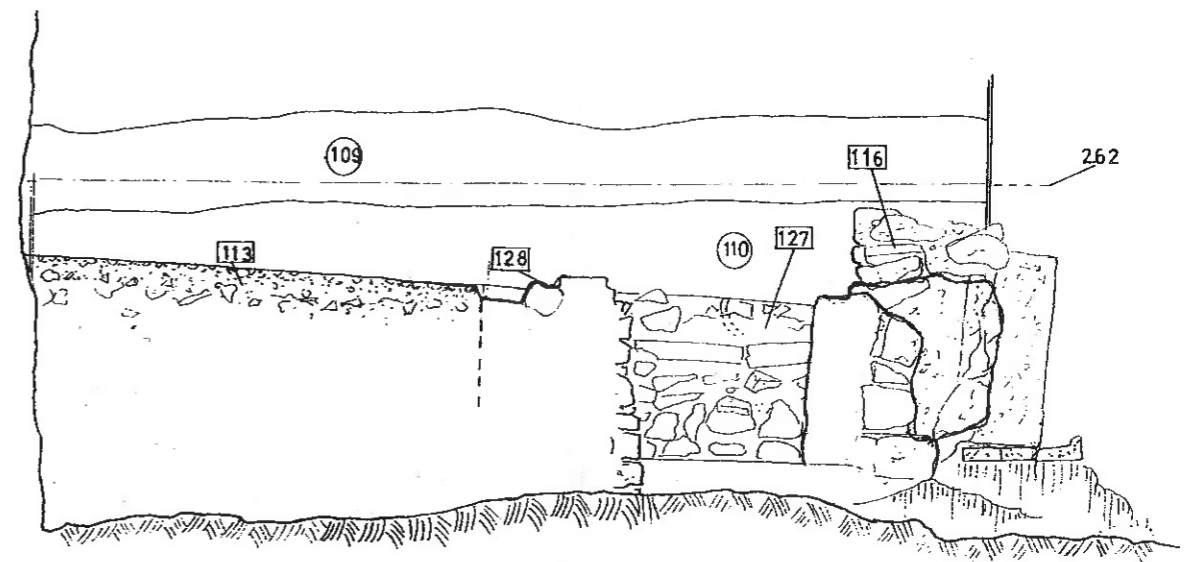
Direcció: Josefa Huertas
 Dibuix: Edmond Mestres

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA URBANA

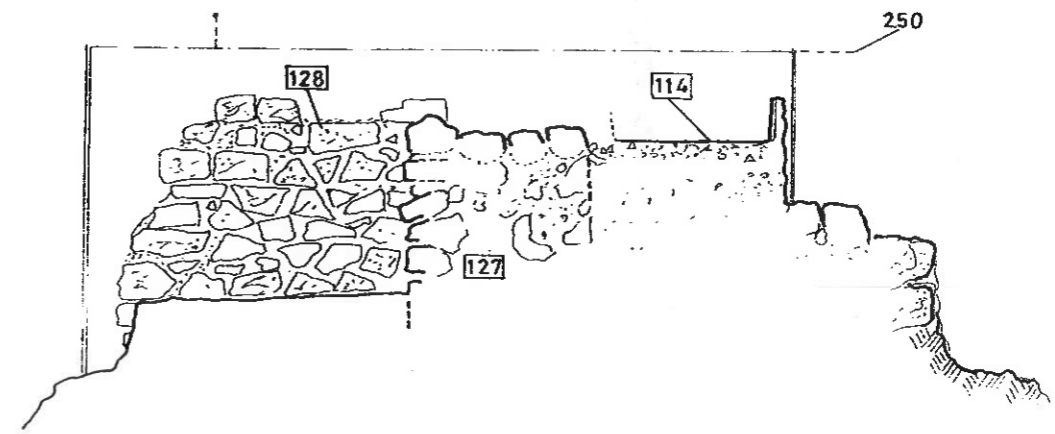
Ajuntament d'El Prat de Llobregat
Institut de Cultura

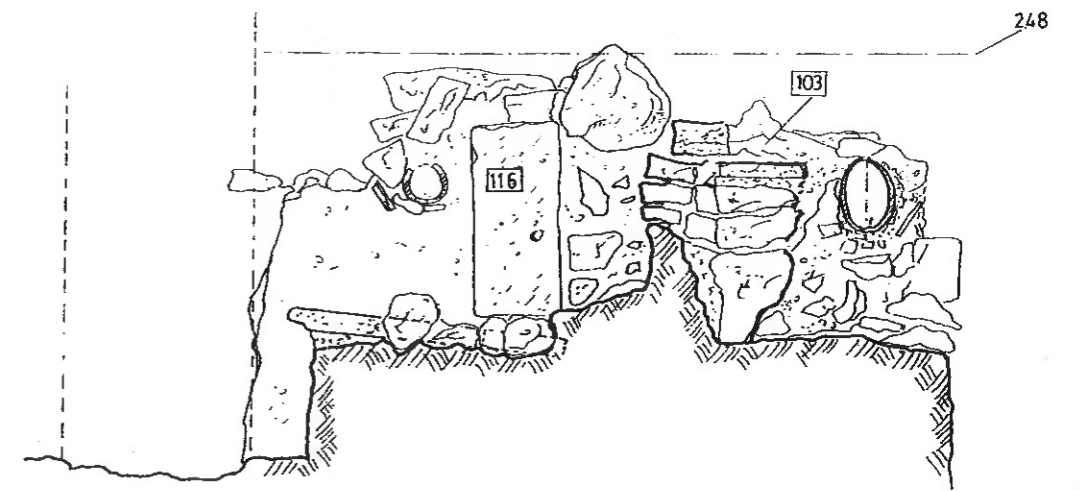
Planta

Secció C-C'

Secció D-D'

Secció E-E'

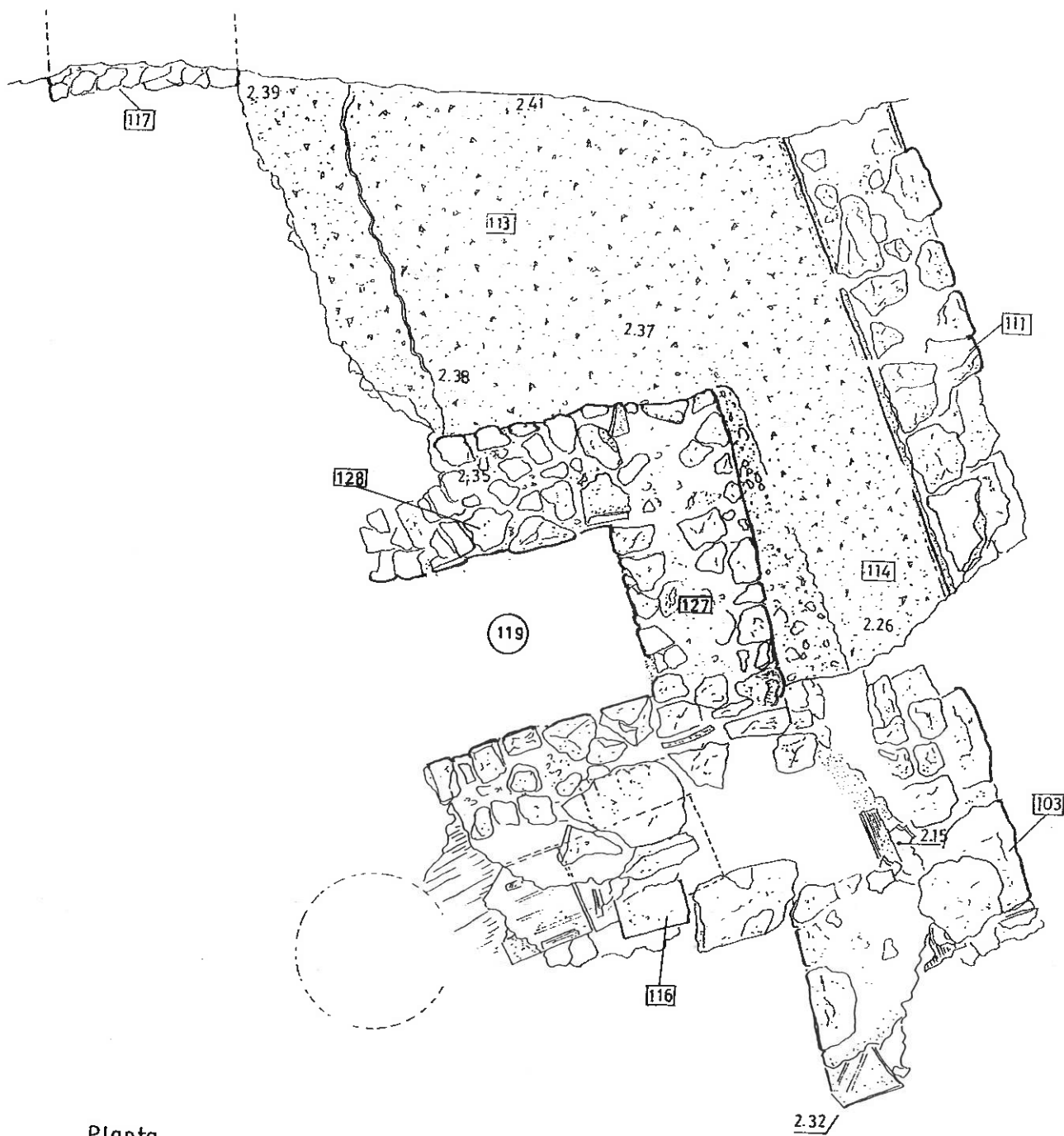
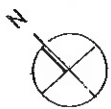
1181 e. 1/ 20
 Intervenció plaça de Joaquim Xirau.
 Planta i seccions del Dipòsit

Direcció: Josefa Huertas
 Dibuix : Edmond Mestres

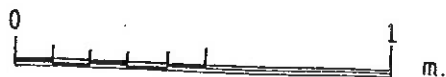

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
 URBANA

Planta

13

1181

e. 1/20

Plaça de Joaquim Xirau
Planta Final Dipòsit

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

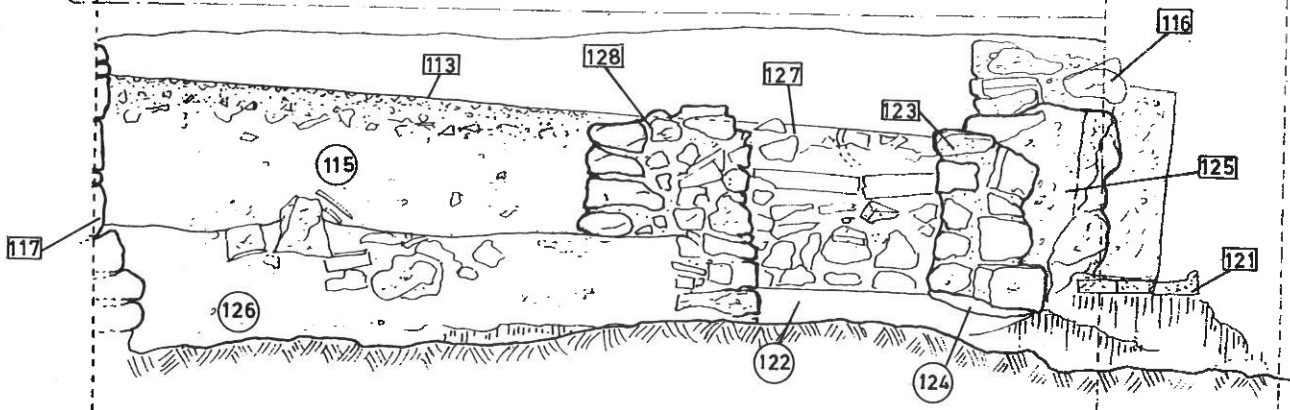
Direcció: Josefa Huertas
Dibuix : Edmond Mestres

Ajuntament de Barcelona

Institut de Cultura

Frontò Colom

262

14

1181

e. 1/20

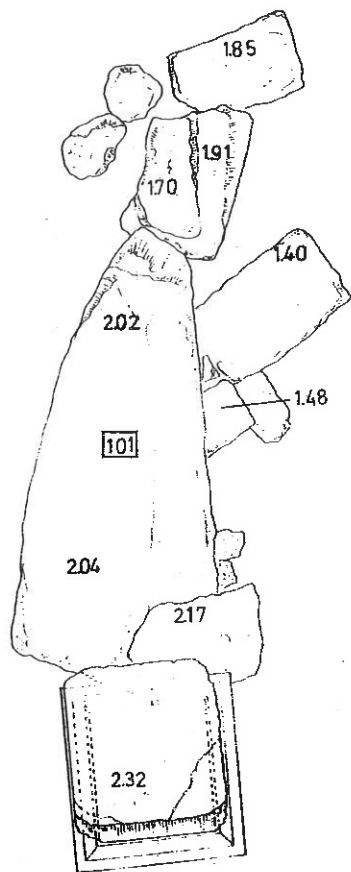
Plaça de Joaquim Xirau
Alçat costat NO.

Direcció: Josefa Huertas
Dibuix: Edmond Mestres

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

15

1.181

e. 1/20

Plaça de Joaquim Xirau

Planta de l'estructura 101 i de la sitja 102

Direcció: Josefa Huertas
 Dibuix: Edmond Mestres

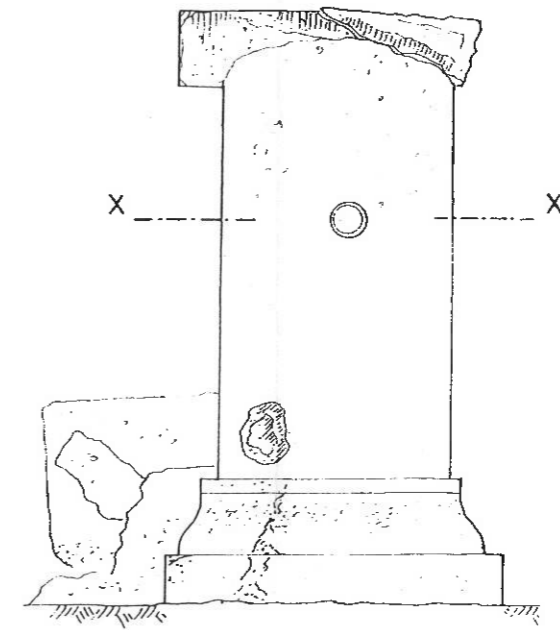
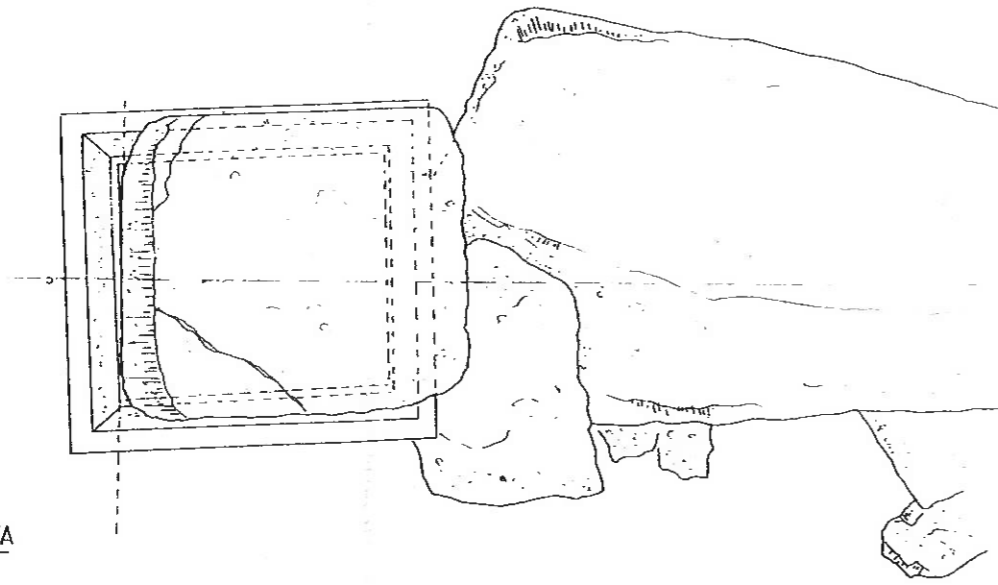

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
 URBANA

Ajuntament de Barcelona

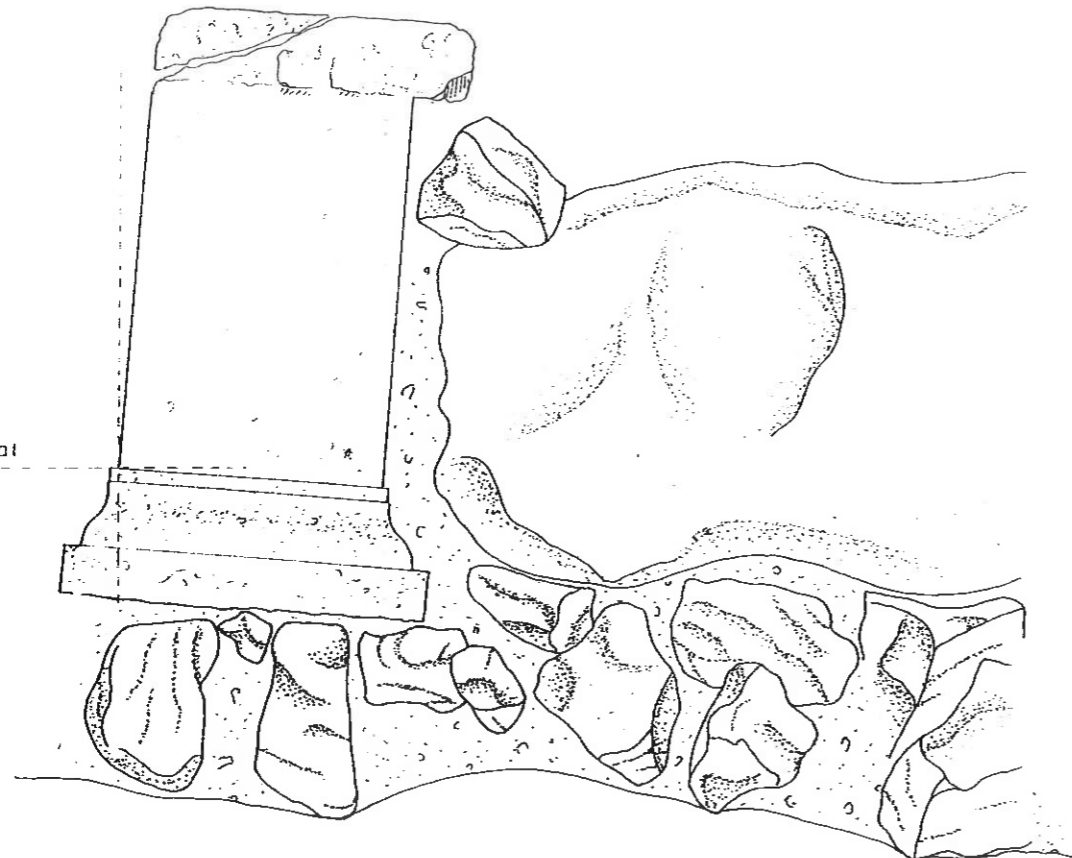
Institut de Cultura

PLANTA

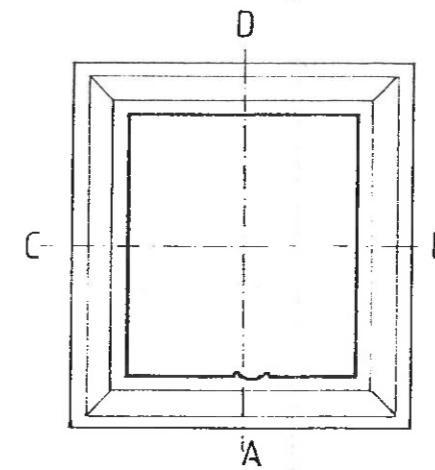

ALÇAT A (Frontal)

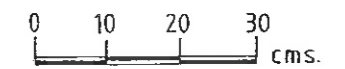
Eix ortogonal

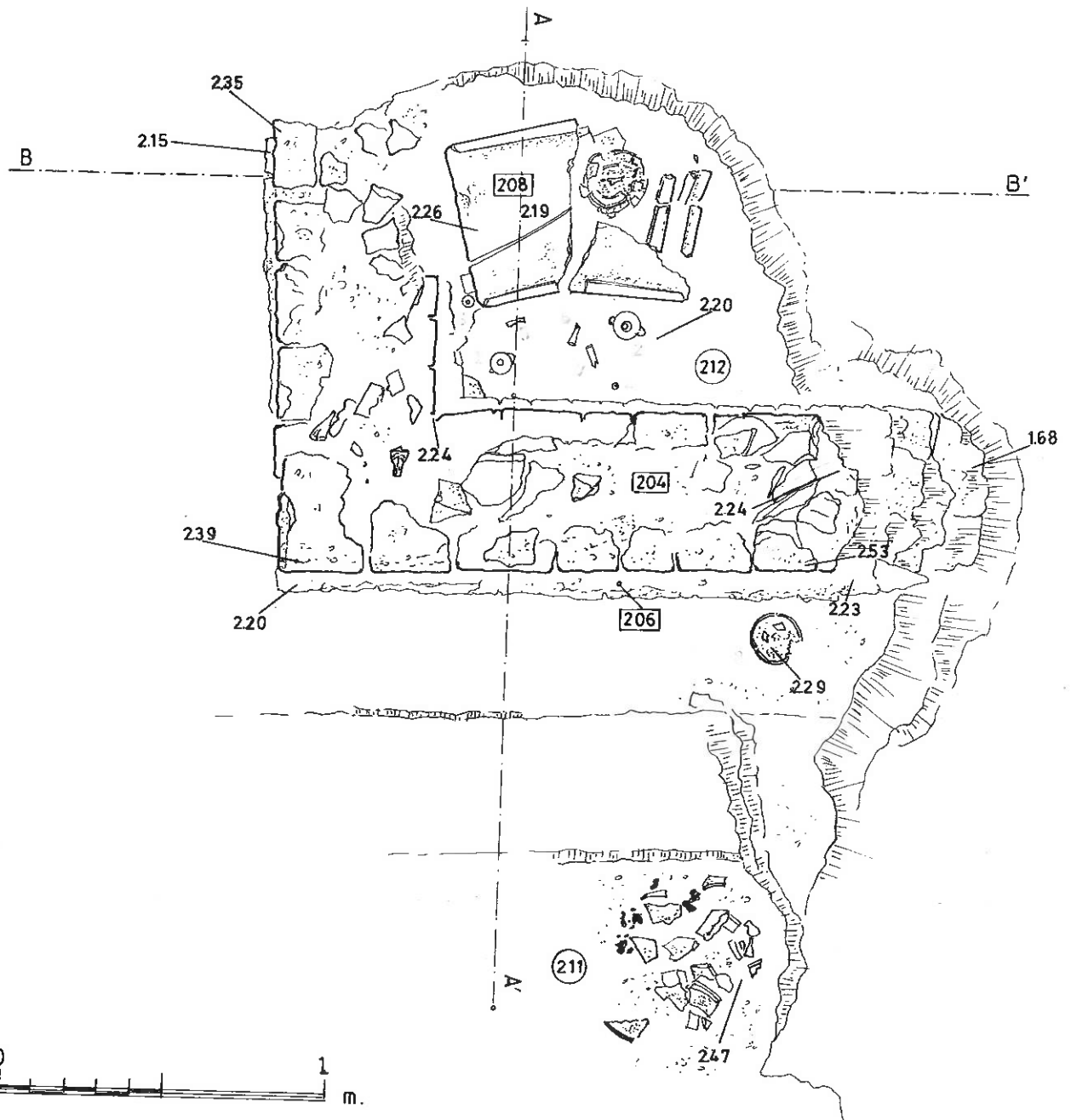
ALÇAT B

PLANTA per eix X-X'

<p>1181 e. 1/10</p> <p>Plaça de Joaquim Xirau</p> <p>Estructura 101. Ara</p>	<p> SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA URBANA</p>
<p>Direcció: Josefa Huertas</p> <p>Dibuix: Edmond Mestres</p>	<p> Institut de Cultura</p>

Planta mausoleu.

1181

e. 1/20

Intervenció plaça de Joaquim Xirau.
Planta mausoleu. Aixovar

Direcció: Josefa Huertas
Dibuix: Edmond Mestres

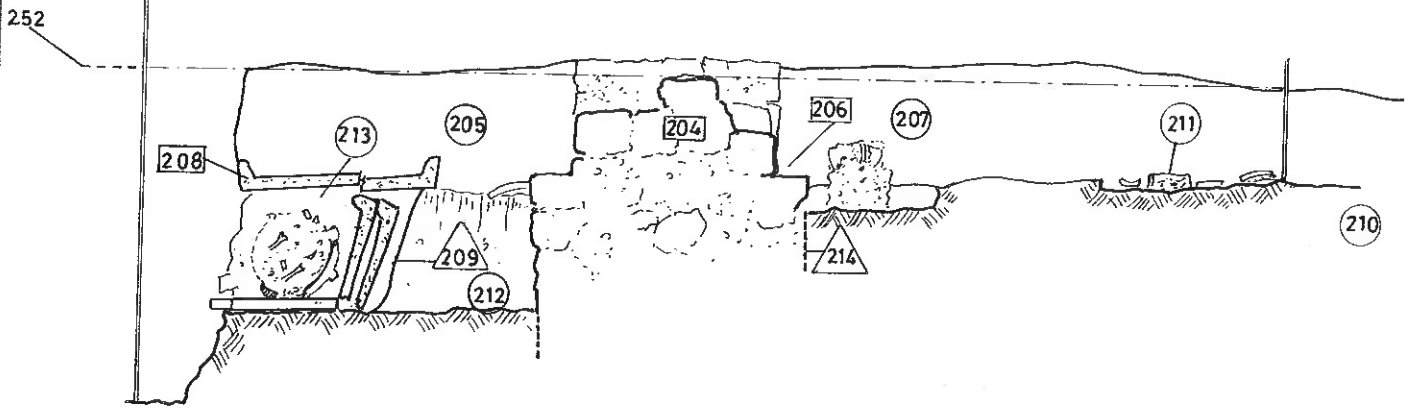

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

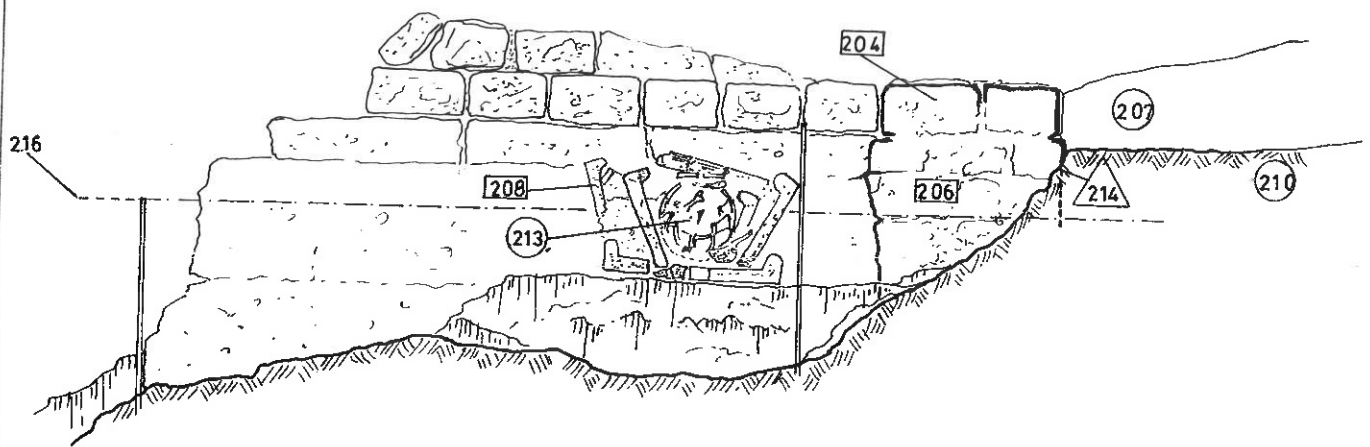
Ajuntament de Barcelona

Institut de Cultura

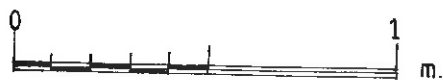
17

Secció A-A' (per eix longitudinal)

Secció B-B'

1181.

e. 1/20

Intervenció plaça de Joaquim Xirau.

Seccions A-A', B-B' sobre mausoleu

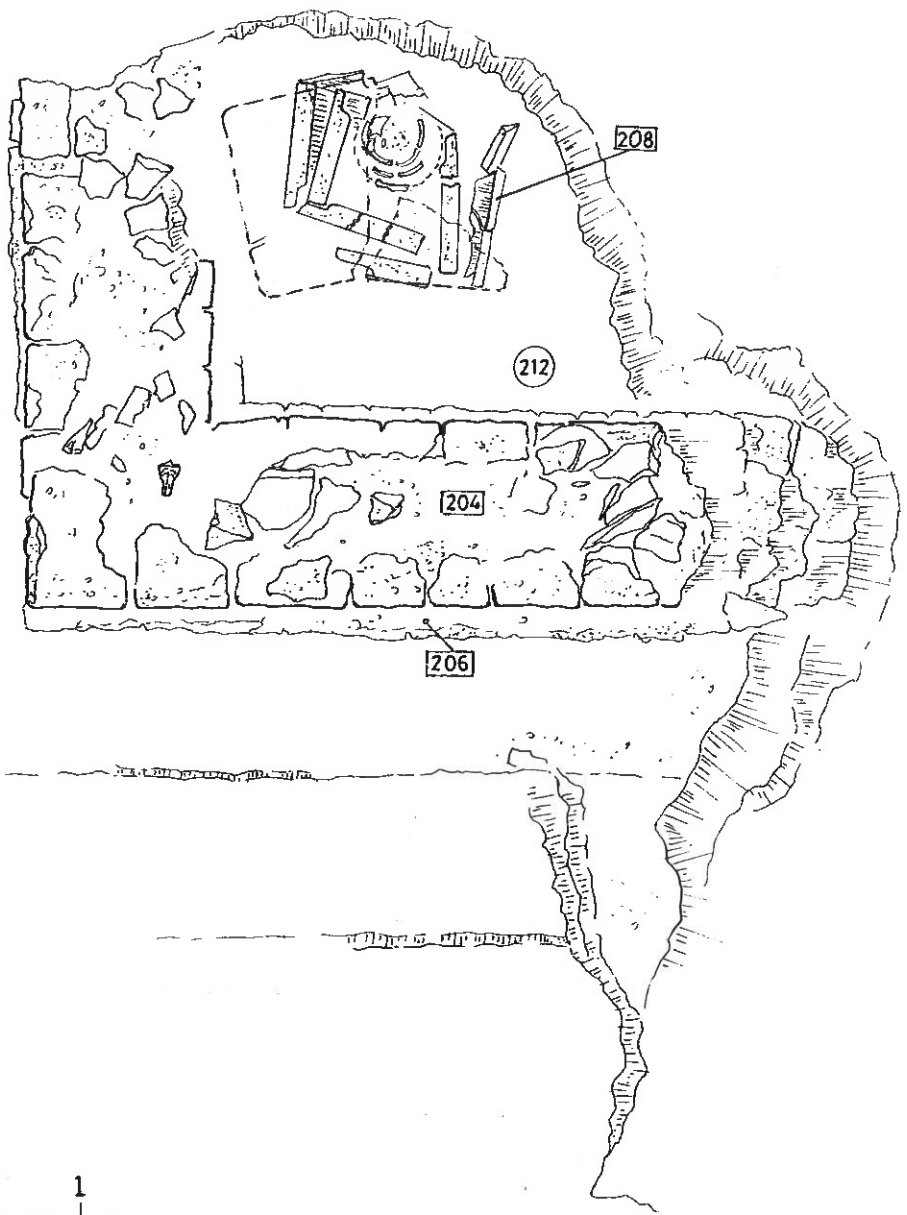
Direcció: Josefa Huertas
 Dibuix : Edmond Mestres

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
 URBANA

Ajuntament de Barcelona

Institut de Cultura

Planta mausoleu.

1181

e. 1/20

Intervenció plaça de Joaquim Xirau.
Planta mausoleu

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Direcció: Josefa Huertas
Dibuix: Edmond Mestres

Ajuntament de Barcelona

Institut de Cultura